

Upravništvo: Ljubljana, Knafljeva
ulica 5. — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelk: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 3. — Tel. 3492 in 2492.
Podružnica Maribor: Aleksandrova
cesta št. 13. — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ulica
št. 2. — Telefon št. 100.
Računi pri pošt. ček. zavodi: Ljub-
ljana št. 11.842, Praha št. 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Naročnina znaša mesečno 2.— Din,
za tuzemstvo 40.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5. Telefon
št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.
Maribor, Aleksandrova cesta 13. Te-
lefon št. 2440 (ponoči 2582).
Celje, Kocenova ul. 2. Telefon št. 100.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po
tarifu.

Poincare za veliki kabinet

Zanimiva izjava Poincareja na predvečer odločilne
volilne bitke v Franciji

Pariz, 6. maja. d. V vseh pariških poli-
tičnih krogih je vzbudila večeraj veliko po-
zornost nepričakovana izjava Poincareja,
da se morda povrne v politično življenje.
Zastopnikultransigenciac, ki ga je večer-
njaj posetil pri njegovem alžaskem prijate-
lju v Strasbourg, je Poincare v razgovoru
o volitvah izrazil mnenje, da Herriot
bržkone ne bo zagrešil istih napak kakor
prej, če bo prišel do oblasti. Osebnost pa
zeli, da bi ostala na krmilu sedanja vlada,
kajti Tardieu in tudi Laval sta storila vse,
kar sta mogla. Treba bo poskusiti sestavi-
ti čim širšo umsko, kakršno sem sestavil
leta 1926.

Na vprašanje, ali se bo morda zopet vrnil
v politično življenje, če bi ne bilo mogoče

našli primerne osebe za to delo, je odvrnil
Poincare: »Se ne, ne rečem pa, da sem se
za vedno umaknil. Vse je pač odvisno od
molega zdravnika in mojih prijateljev. Na-
to se je Poincare še enkrat povrnil na svo-
je priljubljeno misel o »sveti unije« ter je
pripomnil: Mnenja sem, da vojna še ni
čisto izvidirana. Seveda se ne smemo pre-
več vznemirjati, biti pa moramo zelo pre-
vidni in čuječi. Kdor biva tu na deželi,
opaža, da onstran Rena živahno delajo.
Kratkoma, trenutek za notranje obraču-
navanje še ni prišel. Zbornica ne sme biti
levičarsko-radikalna, pa tudi ne desničar-
sko-radikalna. Ponavljam, da je potrebna
velika unija vseh z vsemi.

Šanghajska vojna končana

Kitajsko-japonska mirovna pogodba podpisana —
Japonci so se že pričeli umikati iz Šanghaja

Šanghaj, 6. maja. d. Večera dopoldne je
bil kitajsko-japonski mirovni dogovor v
navzočnosti poslanikov Anglije, Francije
in Amerike parafiran. Za Kitajsko sta ga
podpisala generala Vankiang in Taiči, za
Japonsko pa general Taširo in admiral
Simada. Nato so odšli delegati v bolnico,
da so dobili podpise japonskega poslanika
Sigemica, generala Ujeda ter kitajskega
ministra Kvotačija, ki so bili ranjeni pri
srednjem atentatu v Šanghaju.

Dogovor vsebuje naslednjih pet točk: 1.
Sovražnosti se ustavijo 5. maja; 2. ki-
tajske čete ostanejo na dosedanjih po-
stojankah; 3. japonske čete se umaknejo na
postojanke, ki so jih imele zasedene pred
28. januarjem; 4. za nadzorstvo nad pre-
mikanjem čet in za izvedbo zamenjave ja-
panskih čet s kitajsko policijo se osnuje
komisija 12 članov, v kateri so po dva za-
stopnika Japonske, Kitajske, Amerike,
Anglije, Francije in Italije; 5. dogovor stopi
v veljavo z dnem podpisa.

V dodatku je določeno, da morajo japo-
nske čete prijeti evakuacijo najkasneje te-
den dni po podpisu. Evakuacija mora biti
končana najkasneje v štirih tednih. Ja-
pansko vojaštvo je pričelo že danes z eva-
kuacijo. Glavni štab japonske vojske je že
poslal mehani komisiji noto, v kateri na-
poveduje pričetek evakuacije.

Šanghaj, 6. maja. d. Pri podpisu mirov-
ne pogodbe po japonskem poslaniku Sig-
miciu, h kateremu so došli delegati v bol-
nico, je prišlo do prizora, ki je vse pri-
sotne globoko ganil. Bolnika so hoteli
zdravniki ravno v trenutku operirati, ko
so mu predložili delegati pogodbo v pod-
pis. Prenesti bi ga morali že v operacijsko
sobo, da bi mu amputirali nogo, ki je bila
hudo poškodovana pri nedavnem bombnem
atentatu. Sigemici je pred operacijo še
podpisal pogodbo, nato pa prijel za roko
kitajskega oddelnega načelnika v zuna-
njem ministrstvu Čanga ter mu dejal: Bo-
dite tako dobri in povejte svojemu na-
rodu, da hočemo biti Japonci in Kitajci
vedno dobri prijatelji! Ko so delegati od-
šli, so nato japonskega poslanika prenesli
v operacijsko sobo.

Moskva, 6. maja. g. Moskovski tisk iz-
raža v komentarjih o šanghajski mirovni
pogodbi naziranje, da bo povzročilo samo
postritev položaja v Mandžuriji. Japonski
vojaki, ki so bili zaradi akcij v Šanghaju
vezani meseci in mesece, so sedaj svobodni,
zaradi česar ni nobenega dvoma, da se
bo njihova aktivnost v Mandžuriji že
v prihodnjih dnevih podvojila. Sovjetska
 Rusija je odločena, da bo z vsemi sredstvi
braniła svoje interese v severni Mandžu-
riji proti morebitnim japonskim napadom.

Senator Borah o lozanski konferenci

Pesimistična izjava senatorja Boraha o lausanski konferenci
Stimson zadovoljen z ženevskimi razgovori

London, 6. maja. d. Listi objavljajo govor,
ki ga je imel predsednik ameriškega zuna-
njega odbora senata Borah pri večerajšnji
razpravi o reparacijskem problemu in vojni-
nih dolgovih v zvezi z ukrepi za štednjo v
ameriškem državnem gospodarstvu. Sena-
tor Borah je v svojem govoru naglašal, da
se glede lausanske konference ni treba
udajati prevelikim iluzijam. Če se bo kon-
ferenca končala brez uspeha, bo to nov hud
udarec za ves svet. Dokler se ne reši vpra-
šanje razorožitve, reparacij ter vojnih dol-
gov, tako dolgo ne more biti govora o go-
spodarski prosperitetti. Nemogoče si je za-
misliti, da bi sploh kdo plačal vojne dolgo-
ve, dokler Francija in Amerika držita v

svojih blaginjah nad 70 odstotkov vsega
zlata. Na vsak način se mora najti izhod iz
tega nevdružnega položaja. Amerika je pri-
pravljena na žrtve, toda nalprol jih morajo
doprinesti oni, ki so v glavnem zakrivilili
katastrofo svetovnega gospodarstva z iz-
podkopavanjem zaupanja.

Newyork, 6. maja. d. Pred svojim odho-
dom v Ameriko je ameriški zunanji minister
Stimson sprejel v Cannesu evropske dopis-
nike ameriških listov ter jim podal kratko
izjavo, v kateri poudarja, da je z uspehom
svojih razgovorov, ki jih je imel v času
svojega bivanja v Evropi, prav zadovoljen.
Razpravljal je z evropskimi državniki o
vseh aktualnih mednarodnih problemih.

Atentat na egiptške ministre

Kairo, 6. maja. AA. V Tamaunu, v po-
krajini Zirda, je eksplodirala bomba v
trenutku, ko je privozil vlak s predsedni-
kom vlade, prometnim ministrom in z
drugimi uglednimi osebnostmi. Dva čuva-
ja proge sta bila ubita, tri osebe pa hudo
ranjene.

Zarota proti predsedniku Zamori

Madrid, 6. maja. d. Španski listi objavl-
jajo podrobnosti o zaroti proti predse-
dniku Alcaí Zamori, ki jo je odkrila poli-
cija. Zarotniki so baje sklenili, da bodo
Zamoro umorili, ko pride na kratek odih
v Valencijo. Tudi na ministrskega pred-
sednika Azano in več drugih članov vlade
je bil baje namenjen atentat. »Herald«
poroča, da so nameravali zarotniki sestavi-
ti novo vlado, v kateri bi bili od seda-
njih ministrov le pristajalci desnice. Za svoj
načrt so imeli na razpolago bogata denar-
na sredstva. Izvršene so bile mnogostevil-
ne aretacije.

Nova francosko-italijanska pogajanja?

Pariz, 6. maja. d. Zadnji govor italijan-
skega zunanjega ministra Grandija v ita-
lijskem parlamentu je zbudil v pariških
diplomatskih krogih upanje, da pride v
kratkem do novih francosko-italijanskih
pogajanj o sredozemskem in kolonijalnem
vprašanju. Iz Rima poročajo v zvezi s tem,
da skuša Italija v vzhodnem sredozemskem
bazenu ustvariti razne sfere svojega vpli-
va, vendar pa ta politika ne vznemirja
Francije, ker more nasprotno brez dvoma
pospešiti pogajanja za sklenitev francosko-
italijanskega sredozemskega dogovora.

Skupščina srbske književne zdruge
Beograd, 6. maja, p. Dne 8. t. m. ob 8.
dopoldne bo letna skupščina Srbske knji-
ževne zdruge.

Nov potres v Novi Zelandiji

Wellington, 6. maja. d. Na vzhodni obali
Nove Zelandije, kjer je že pred nekaj me-
seci razsajal močan potres, je bil večeraj
zopet hud potres. V mestih Hapieru, Ha-
stingsu in Vairoa, ki so bila že sivočrna
večji del porušena, so bile vnovič po-
škodovane mnoge hiše, ki jim preti nevar-
nost, da se porušijo. Prebivalstvo prebiva
v bojazni pred večjo katastrofo na pro-
stem.

Ugrabljenje slovitega ameriškega detektiva

Washington, 6. maja. d. Veliko senzacijo
v javnosti je izzvala vest, da je brez sle-
da izginil znani privatni ameriški detektiv
Gaston Means, bivši osebni čuvaj predse-
dnika Hardinga. Means je dobil od raznih
ameriških politikov skupno 100.000 dolar-
jev z nalogo, da poišče Lindberghovega
otroka. Means se je res takoj lotil dela,
vendar pa o njem sedaj ni več nobenega
sledu. Nekateri mislijo, da je postal žrtev
razporej, ki so ukradli Lindberghovega
otroka, drugi pa sumijo, da je morda z de-
narjem pobegnil.

Pred sklicanjem lausanske konference

London, 6. maja. d. V tujakšnih poučenih
krogih zatrijujejo, da bodo oficijelna povabila
za lausansko konferenco razposlana šele
tedaj, ko bo znana usoda Tardieujeve vlade.
Razprave v Lausanni bodo razdeljene na tri
dole. Prvi del bo obsegal razprave med vele-
silami, bivšimi zavezniki na eni in Nemčijo
na drugi strani. V drugem delu razprav
bodo sodelovale manjše bivše zaveznice
države, kakor Jugoslavija, Rumunija, Grčija,
Portugalska, Češkoslovaška in Poljska, tretji
del konference pa bi bil posvečen v prvi
vrsti podunavskemu problemu in gospodarski
obnovi Evrope.

Paul Doumer — žrtev atentata

Na razstavi književnikov-bojnikov je streljal nanj neki Rus in
ga s tremi strelji smrtno ranil — Atentatorja so prijeli in mislijo,
da ni normalen

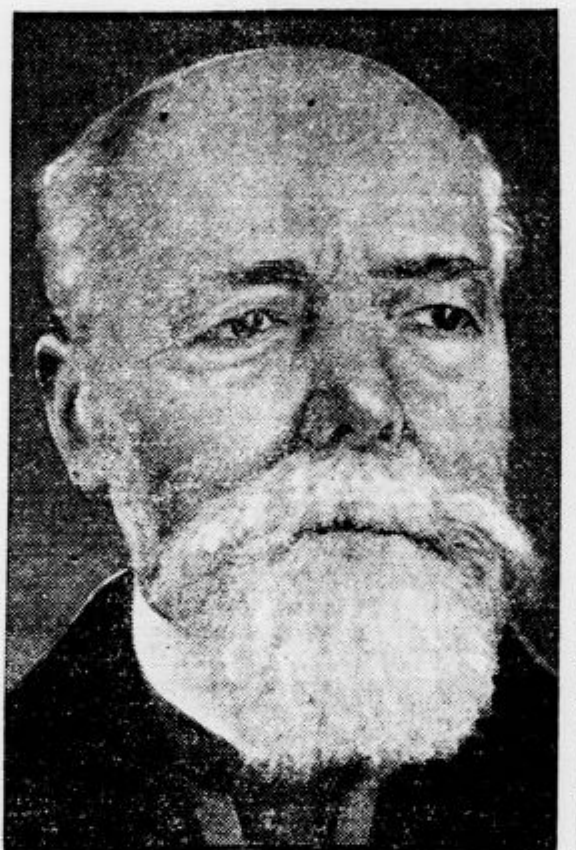
Pariz, 6. maja. r. Danes popoldne je bil izvršen atentat na predsednika fran-
coske republike Doumera. Ko je okrog 15. posestil razstavo francoskih književ-
nikov, bivših bojnikov, je oddal nanj Rus dr. Pavel Gorgulov tri revolvere
strele ter ga smrtno nevarno ranil. Atentatorja so takoj prijeli in odvedli na
policijo. Doumer se je po atentatu zgrudil nezavesten ter so ga prepeljali v
bolnico, kjer pa se dosedaj kljub transfuziji krvi še ni zavedel. Atentator, ki
dozvedno ni normalen, zatrjuje, da se je hotel maščevati, ker Francija ni inter-
venirala v Rusiji proti boljševikom.

Vest o atentatu se je bliskovito razširila po vsem mestu in je izzvala splošno
ogorčenje. Policija je komaj obranila atentatorja, da ga publika ni linčala.

Iz vseh evropskih prestolnic so prispele brzoglavne sožalne izjave državnih
šefov z željo, da bi si vsilovali predsednik francoske republike čimprej okreval.
O atentatu se doznajajo naslednje podrobnosti:

Kako je bil izvršen atentat

Okrog 14. je odšel predsednik repu-
blike Doumer v spremstvu ministra za
narodno obrambo Piétrija, ministra pra-
vosodja Reynauda in predsednika ljud-
ske demokratske stranke Champetiere
de Ribesa, adjutanta Lebigoeta ter pari-

škega policijskega direktorja Guicharda
k otvoritvi razstave knjig, ki so jo pri-
redili francoski književniki-invalidi v
palači Salamona Rotschilda v Rue Be-
rigere v pariškem predmestju Rueil.

Ob 15. je predsednik republike vstopil
v dvorano, v kateri so bili zbrani
številni pisatelji, bivši bojniki, ki so
razstavili svoja dela na prodaj. Ko je ho-
tel podpisati neko knjigo, ki mu jo je
podal v roke neki pisatelj, se je preril
v neposredno bližino predsednika skozi

množico mož srednjih let in visoke po-
stave. V naslednjem hipu so odieknili
trije revolverski strel in predsednik
Doumer se je skoro brez glasu zgrudil
na tla. Med občinstvom je zavladala
panika. Policijski komisar Buissard, ki
je stal poleg predsednika, se je v nasled-
njem trenutku vrzel na atentatorja, in
ga skušal razorožiti. Atentatorja je
oddal še par strel in je lažje ranil
znanega francoskega književnika Clau-
dea Farrera in komisarja Buissarda.

Naposled so ga vendarle obvladali, okle-
nili in odvedli na najbližji policijski ko-
misarijat. Policija je mogla morilca z
največjo muko obvarovati pred pobes-
nelo množico, ki ga je hotela linčati.

Opis očividca

Očividci atentata na predsednika
Doumerja opisujejo dogodek takole:
Neki Rus, človek orjaške postave, se
je zadržal nenavadno dolgo pri razstavi
Farrereovih knjig, od katerega si je dal
podariti tri knjige. V trenutku, ko je
stopil predsednik Doumer v dvorano, se
je atentator, ki je imel črne naočnike,
bliskovito naglo obrnil, stopil par ko-
rakov bližje, potegnil revolver in iz ne-
posredne bližine oddal tri strele. Pred-
sednik Doumer se je zgrudil. Pri tem je
baje vzkliknil? »Ali je mogoče?« Mini-
ster za narodno obrambo Piétrij, ki je bil
v predsednikovem spremstvu, se je vr-
gel na atentatorja, ki ga je s pomočjo
direktorja pariške policije Guicharda po-
daljšem odporu razorožil.

Kdo je atentator

Ko je atentator uvidel, da zanj ni več
nobenega izhoda, se je dal mirno od-
vesti. Na policiji je izjavil, da je rodom
Rus in da se zove Dimitrije Gorgulov.
Pri njem so res našli dokumente, iz
katerih je razvidno, da je rojen 1895 v
Labinski na Kavkazu. Gorgulov je študiral
na praški univerzi in ima diplo-
mo doktorja medicine. Priznal je, da je
bilo proti njemu izdano povelje za iz-
gon, po katerem bi bil moral 30. aprila
zapustiti Francijo. Gorgulov je živel
dve leti v Franciji in je prispel pred-

večerašnjim iz Monaka v Pariz s trdnim
sklepom, da umori predsednika repu-
blike. Atentator je izjavil, da je pred-
sednik narodne fašistične demokratsko-
republikanske stranke Rusije. Med pisa-
telji je dobro znan pod imenom Paul
Brede ter je v Pragi izdal okoli 30 ro-
manov, številna znanstvena dela in tu-
di mnogo pesmi. Več njegovih romanov
se bavi s Kozaki in s položajem Ski-
fov nekega plemena, ki je nekoč žive-
lo na ruskih tleh. Na vprašanje policijs-
kega komisarja je Gorgulov odločno
potrdil, da je atentat le njegovo delo,
ker je izgubil zaupanje v ostale člane
njegove stranke, katere sedež je v Mo-
naku. Organizacija šteje 30 do 40 čla-
nov. Po Gorgulovih podatkih je poli-
cija naziranj, da gre deloma za poli-
tičen atentat, deloma pa za dejanje iz
maščevanja.

O vzrokih svojega dejanja je izjavil
atentator, da je streljal na predsednika
ne zaradi tega, ker bi imel osebnost kar-
koli zoper njega, temveč, ker je hotel
prisiliti Francijo, da bi Sovjetom na-
povedala vojno. Trdil je, da daje Fran-
cija Sovjetom denar in da je hotel s
svojem atentatom doseči vojno med
Francijo in Sovjeti. Atentator je vedno
znova poudarjal, da nima nobenih po-
magačev in da nihče ni vedel za nje-
govo namero. Iz Francije je bil izgnan
zaradi političnega rovarjenja. Glede
svojih političnih nazorov pa je izjavil:
»Ljubim Mussolinija in spoštujem Hit-
lerja. — Od nikogar niti doma ali iz
inozemstva nisem dobil denarja. Ni-
sem monarhist in ideja mi je več vred-
na od denarja. Z veseljem žrtvujem za
svojo domovino vse. Meni ni nihče
podkupil in me tudi nikdar ne bo, ker
sem idealist, patriot, poet in pisatelj.«
Končno je še pripovedoval, da je poro-
čen z neko Švicarko in da je živel v
Franciji od svojih prihrankov.

Pri atentatorju Gorgulovu so našli
listino z naslednjo opombo: »Bivši
predsednik zveze ruskih fašistov«. Po
oficijelnem komunikatu notranjega mini-
strstva domneva pariška policija, da
atentator dožvedno ni popolnoma nor-
malen. Pri njem so našli vizitko, na ka-
teri je bilo poleg njegovega imena z
roko dostavljeno: »Morilec predse-
dnika francoske republike«.

Morilca so pri prvem zaslišanju na
policijskem komisarijatu prepeljali na
Surete Generale. Na trgu pred komisa-
rijatom se je zbrala ogromna množica
ljudi in se je policiji le s težavo posre-
čilo, da niso atentatorja linčali.

Stanje Doumerja

Hudo ranjenega Doumerja so takoj po
atentatu v njegovem avtomobilu od-
peljali v bolnišnico Beaujon, kamor so
takoj prihiteli najodličnejši pariški
zdravniki in specialisti, ki so predse-
dnika Doumerja preiskali in ugotovili, da
je zadet od treh revolverskih krogel.
Dve krogli sta prevrtali glavo tik pod
senci, dočim je tretja obitčala v levem
ramenu. Manjkalo je le za las, da niso
bili ranjeni možgani, kar bi imelo za
posledico takojšnjo smrt. Zaradi velike
izgube krvi se zdravniki niso upali ta-
koj izvršiti operacije, marveč so najprej
izvedli transfuzijo krvi. Svojo kri je po-
nudilo mnogo Parižanov in so zdravniki
izbrali nekega bolniškega strežnika, o
katerem vedo, da je popolnoma zdrav.
Prenos krvi je popolnoma uspel in vi-
delo se je, da si je bolnik vidno opomo-
gel. Kmalu po transfuziji krvi se je
Doumer za nekaj trenutkov zavedel, ven-
dar pa je kmalu zopet padel v nezavest,
iz katere se do večera še ni prebudil.

Četudi rane niso absolutno smrtno,
obstoja vendar velika nevarnost za živ-
ljenje in zdravniki nimajo dosti upanja,
da bi si volasemou predsedniku francoske
republike rešili življenje. V večernih
urah so se po Parizu razširile vesti, da
je stanje Doumerja brezupno.

Doumer v agoniji

Pariz, 6. maja g. Predsednik Doumer
je v agoniji. Zdravniki so po temeljiti
preiskavi ob 16. uri postavili o predse-
dnikovih poškodbah naslednjo diagnozo:
Predsednika republike sta zadeli dve

krogli. Prva je šla za ušesom, druga ga
je zadela v sence. V prvem trenutku so
menili, da je zadela predsednika še
tretja krogla v spodnji del telesa, kar
pa se je pozneje pokazalo za zmotno.

Doumer podlegel poškodbam?

Beograd, 6. maja. p. »Politika« javlja
iz Pariza, da je predsednik Doumer
podlegel dobljenim poškodbam par mi-
nut po 18. uri. Oficijelnega potrdila te
vesti pa še ni.

Pariz, 6. maja. s. Govorice o smrti
predsednika Doumerja se ne potrjujejo.
Po izjavah zdravnikov pa se je njegovo
zdravstveno stanje zelo poslabšalo.

Vtis v Parizu

Čim se je izvedelo za atentat, sta
predsednik vlade Tardieu ter zet pred-
sednika republike posestila ranjenca v
bolnici. Razen predsednika vlade so ga
posestili tudi iraški emir Fejsal, mnogo-
številni diplomati in razne politične
osebnosti, ki so se vsi vpisali v spre-
jemno knjigo.

Vest o atentatu na predsednika Dou-
merja se je razširila po Parizu s silno
naglico ter je izzvala splošno presene-
čenje. Listi so izdali posebne izdaje, v
katerih opisujejo podrobnosti atentata,
izrekajo sožalje predsedniku republike
z željo, da bi čim prej okreval. V bliž-
ni bolnišnice, kjer leži ranjeni predse-
dnik republike, se zbira ogromna množ-
ica ljudi, tako da so morali organizirati
posebno policijsko službo za vzdrževa-
nje reda.

Sožalje našega kralja

Beograd, 6. maja p. Nj. Vel. kralj Ale-
ksander je takoj po prejemu prve vesti o
atentatu poslal predsedniku francoske re-
publike Doumerju brzoglavko, v kateri mu
izraža svoje sožalje zaradi dogodka, ter
upanje, da bo kmalu okreval.

Predsednik vlade dr. Voja Marinković je
poslal sožalno brzoglavko predsedniku fran-
coske vlade Tardieuju, v kateri izraža fran-
coski vladi in francoskemu narodu v teh tež-
kih trenutkih simpatije jugoslovenske vla-
de in jugoslovenskega naroda.

Paul Doumer

Predsednik francoske republike Paul
Doumer je klasičen primer sodobnega fran-
coskega državnika. Kakor večina mož, ki
zavzemajo v sedanji Franciji vodilna me-
sta, je tudi on zrastle iz najskromnejših
razmer. Njegov oče je bil delavec na or-
leanskim železnici, ko je Paul zagledal v
Aurillacu 22. marca 1857 luč sveta. Po-
svetil se je profesorstvu poklicu in se
lotil tudi pisateljstva, da je kmalu za-
slovel kot publicist. Kmalu so poznali nje-
govo ime odlični politični krogi in Pariz,
to žarišče vsega francoskega javnega in
gospodarskega življenja, kjer lahko na-
pravi priden in ambiciozen politik najlaže
kariero, je pritegnil tudi Doumerja nase.
Ni trajalo dolgo, ko je bil Doumer, komaj
30-letnik, izvoljen v poslansko zbornico,
kjer je zastopal departement Aisne.

Odlej gre njegova pot nevdružno kvi-
šku. Ze leta 1895. je postal v Bourgeoisu
vladi finančni minister. Zaradi izred-
nih upravnih sposobnosti ga je vlada kma-
lu nato poslala za guvernerja v Indokino.
Doumer je povzdignil močvirnato in zapu-
ščeno kolonijo v Zapadni Indiji v eno naj-
bolj cvetočih posesti, kar jih imajo kolo-
nialne države v prekomorskih krajih. Le-
vičarsko časopisje mu je tedaj sicer oči-
talo, da se je pri svojem delovanju poslu-
ževal preveč krepke roke in da je delo do-
mačinov čisto militarizirano, vendar so bli-
ti očitki večinoma neosnovani.

Niti petdeset let ni bil še star, ko je
prvič segel po časti predsednika republike.
Nastopil je proti tedanjemu predsedniku
senata Fallièresu. Čeprav je predsedni-
štvo senata drugo najvišje mesto fran-
coske republike in se običajno smatra kot
zadnja stopnica pred predsedstvom, je Dou-
mer podlegel samo za nekaj glasov. Poslej
ni nikdar več izpuštil z vidika svojega
smotra, ki si ga je bil zastavil v življe-
nju. Znan je njegove besede: »Hočem po-
stati predsednik.«

Po tej kandidaturi je Doumer upravljal
še več najvišjih mest, ki jih lahko odda
francoska republika. Bil je večkrat mini-
ster, posebno pa je važno njegovo delova-
nje kot finančni minister v Briandovi vla-
di l. 1922., ko so v Parizu reševali vpra-
šanje nemških reparacij.

Nemci dolže njega in bivšega ministra
Klotza, da sta v prvi vrsti odgovorna za
visino reparacijskih zneskov, ki jim jih je
naložil zavezniški svet.

Lana je nastopil Doumer ponovno kot
kandidat za predsednika republike. Zave-
mal je tedaj mesto predsednika v senatu
in njegova izvolitev bi bila že v naprej
gotovo dejstvo, da ni imel v Briandovi
protikandidata svetovnega slovesa ter za svo-
jo domovino in celokupno človeštvo vele-
zaslužnega moča. Vendar je imel Doumer
v očeh Francozov eno veliko prednost pred
Briandom. Med vojno so mu na bojišče
padli štirje sinovi in to žrtev je narod naš
vse cenil. V spomin svojih sinov je Dou-
mer napisal tudi delo pod naslovom »Knji-
ga mojih sinov«, ki je redek primer dr-
žavljanke kreposti in evangelijske odkrito-
srčne in goreče demokracije.

Demisija Burescheve vlade

Stremljenja za sestavo desničarske vlade krščanskih socialcev, Landbunda in Heimwehra

Dunaj, 6. maja. Danes bi imel ustavni odbor parlamenta odločiti o zahtevi večine strank po razpustu parlamenta in razpisu novih volitev. Še preden pa se je sestel, je vlada že podala ostavko. Ob 10. dopoldne se je vršila kratka seja ministrskega sveta, na kateri je bilo sklenjeno, naj odstopi celotna vlada. Vezni kancelar dr. Buresch je nato opoldne odšel k predsedniku republike Miklasu, ki je ostavko sprejel in poveril do nadaljnjega vodstvo vladnih poslov dosedanjim vladam.

S tem je stopila kriza v Avstriji v odločilen stadij. Kriza je mnogo resnejša, kakor se zdi na prvi pogled. Za rešitev krize obstojata dve možnosti. Dr. Buresch je začel pogajanja z velenemci, ki jim ponuja zunanje ministrstvo pod pogojem, da prevzame ta resor bivši podkancelar dr. Schober. Mnogo več upanja na uspeh pa imajo pogajanja, ki gredo za sestavo izrazito desničarske vlade. To vlado bi sestavili desno krilo krščanskih socialcev, Landbund in Heimwehr, niso si pa še na jasnem, ali naj bo to zmerna desničarska vlada, ki bi ji načeloval dosednji kmetijski minister Dollfuss, ali pa ekstremno desničarska vlada s štajerskim doželnim glavarjem dr. Rintelnom na čelu. V obeh vladah bi dobil Heimwehr enega ali dva portfelja, najbrž trgovino in pravosodje. Taka vlada pa bi bila v parlamentu zelo

Stanovanjski zakon ali ne?

Beograd, 5. maja. Naša prestolnica je nudila te dni — in nudi še danes — zanimivo sliko. Kakor da je splošna selitev naroda! Okrog 10.000 najemnikov se seli. Navidezno mirno in v usodo vdani prevažajo skrajnjim svoje stvari, kakor da to je nekaj samo ob sebi uumevnega. Beograjsko časopisje pa se tedne sem na dolgo in široko razpravlja o vprašanju najemnin za stanovanja in lokalne lastnikov, prinaša izjave najemnikov in hišnih lastnikov, primerja standard najemnin pri nas in v drugih državah itd. Splošni refren vseh teh razmotiranj in konstatacij raznih dejstev pa je: sedanje stanje je nevarno, nekaj se mora zgoditi v interesu ogromne večine našega prebivalstva po mestih.

Isti pojav — seveda v veliko manjšem obsegu — imamo tudi v Zagrebu, Ljubljani, Mariboru itd. Dan za dnem so me te dni, ko sem bil v Mariboru, vpraševali prijatelji in znanci: »Kdaj pride stanovanjski zakon? Najmanj za 20 do 30 odstotkov je treba znižati najemnine!« In z druge strani resolucije, ene od najemnikov, druge od hišnih lastnikov! Vsa postavlja svoje teze in trditve — deloma zelo različne, a vsi so prepričani, da imajo samo oni prav!

Ne bom postavjal nobenih aksiomov in tudi si ne domišljam, da bom povedal bog ve kaj novega, zdi se mi pa potrebno, da izpregovorim nekaj besed:

Kakor je javnost mogla posneti iz časopisnih vestí, je odbor Narodne skupščine, ki je razpravljao o protidraginskiem zakonu, ob tej priložnosti razmotril tudi vprašanje, ali bi ne kazalo vnesti v ta zakon nekaj členov, ki bi se nanašali na najemnine stanovanj in lokalov, katere naj bi se, enako kakor živila, obleka, kurivo, gradbeni material itd. proglašilo za življenjske potrebščine. Vendar pa je odbor po daljši razpravi prišel do prepričanja, da je vprašanje najemnin problem zase in da je treba zanj vsekar posebnega zakona. Zato je sprejel resolucijo, ki jo je odobrila tudi Narodna skupščina, v kateri se poudarja, da je donosanje protidraginskega zakona iluzorno, ako se istočasno ne doneše zakon o najemninah. Odborovo stališče je njegov poročevalec v plenumu skupščine, poslanec Dragović, tudi ostro podčrtal in pozval vlado, da predloži čim prej osnutek stanovanjskega zakona, zlasti še zato, ker se itak po Beogradu in tudi drugod raznaša z izvestne strani in z izvestnimi nameni govoriča, da vlada samo zato ne predloži stanovanjskega zakona, ker so ministri večinoma sami hišni lastniki.

Vprašanje je seveda, ali je mogoče uzakoniti za celo državo enotno to, kar nekateri zahtevajo, da se najemnine znižajo za 25 do 30 odstotkov. Tudi je vprašanje, ali bi bila za vsi državo enakomerno pravica določba, da je treba najemnine postaviti na predvojno zlato pariteto. Menim, da bi vse take določbe v zakonu pomenile udarec v vodo, ker bi ne bile v vsej državi enako izvedljive. Saj so razmere glede višine najemnin znatno različne v Mariboru, Ljubljani, Zagrebu in Beogradu.

Ako že stojimo na stališču, da je v 14. letu po vojni še potreben stanovanjski zakon, potem je za mene jasno, da mora ta zakon vsebovati samo neke splošne smernice za vsi državo. Predvsem je treba onemogočiti dejansko izkoriščanje, n. pr. višino najemnin, ki predvideva amortizacijo v 10 ali 15 mesto v 25 ali 30 letih. Onemogočiti je treba tudi maščevalnost za slučaje pritožb najemnikov proti previsokim najemninam itd.

Po mojem mnenju bi moral zakon vsebovati predvsem določbo, da se v vsakem kraju, kjer je vprašanje najemnin za stanovanja in lokalne aktualno, ustanove posebne strogo objektivne komisije, katerim bi lahko najemniki predložili pritožbe glede najemnin. Te komisije bi morale pritožbe povsem objektivno preiskati ter naj bi imele pravico, da določijo nove pravilne najemnine same, ali pa jih predlagajo kompetentni oblasti. Seveda bi moral zakon temu primerno vsebovati tudi določbo za zakonito zaščito najemnikov, ki se pritožijo, proti eventualnim opovedim zaradi takih pritožb, kakor tudi kazenske sankcije za premissijeno izkoriščanje najemnikov.

Smatram pa, da je — pred morebitnim donosenjem stanovanjskega zakona! — še vedno odprta pot za drugo možnost: za direktno sporazum med legalnimi organizacijami najemnikov na eni in hišnih lastnikov na drugi strani v vseh krajih, ki prihajajo v poštev. Tako bi potem kazalo ustvariti kazenske sankcije samo za one, ki bi se takim sporazumom ne hoteli ukloniti. Jasno pa je, da morajo glede višine najemnin prednjačiti predvsem oni faktorji, ki naj bi stali pred nami kot svetel zgled: država, samoupravne korporacije in razne socialne institucije.

Da se mora v interesu našega uradnika, ki se mu je v večkratni odtelji po nekod že skoro vzelo eksistenčni minimum,

slaba, ker bi imela samo en ali dva glasu večine. Socialni demokrati napovedujejo vsaki vladi, ki bi imela desničarsko obelodje, najostrejši borbo.

Ob 4 popoldne so se začele konzultacije pri predsedniku republike. Po vrsti so bili sprejeti voditelji posameznih strank. Splošno pričakujejo, da bo predsednik republike še nocoj poveril mandat za sestavo nove vlade najbrž dosedanjemu zveznemu kancelarju dr. Bureschu, če bi ta odklonil ali vrnil mandat, pa najbrž dr. Rintelnu.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Stanovanjski zakon ali ne?

Beograd, 5. maja. Naša prestolnica je nudila te dni — in nudi še danes — zanimivo sliko. Kakor da je splošna selitev naroda! Okrog 10.000 najemnikov se seli. Navidezno mirno in v usodo vdani prevažajo skrajnjim svoje stvari, kakor da to je nekaj samo ob sebi uumevnega. Beograjsko časopisje pa se tedne sem na dolgo in široko razpravlja o vprašanju najemnin za stanovanja in lokalne lastnikov, prinaša izjave najemnikov in hišnih lastnikov, primerja standard najemnin pri nas in v drugih državah itd. Splošni refren vseh teh razmotiranj in konstatacij raznih dejstev pa je: sedanje stanje je nevarno, nekaj se mora zgoditi v interesu ogromne večine našega prebivalstva po mestih.

Isti pojav — seveda v veliko manjšem obsegu — imamo tudi v Zagrebu, Ljubljani, Mariboru itd. Dan za dnem so me te dni, ko sem bil v Mariboru, vpraševali prijatelji in znanci: »Kdaj pride stanovanjski zakon? Najmanj za 20 do 30 odstotkov je treba znižati najemnine!« In z druge strani resolucije, ene od najemnikov, druge od hišnih lastnikov! Vsa postavlja svoje teze in trditve — deloma zelo različne, a vsi so prepričani, da imajo samo oni prav!

Ne bom postavjal nobenih aksiomov in tudi si ne domišljam, da bom povedal bog ve kaj novega, zdi se mi pa potrebno, da izpregovorim nekaj besed:

Kakor je javnost mogla posneti iz časopisnih vestí, je odbor Narodne skupščine, ki je razpravljao o protidraginskiem zakonu, ob tej priložnosti razmotril tudi vprašanje, ali bi ne kazalo vnesti v ta zakon nekaj členov, ki bi se nanašali na najemnine stanovanj in lokalov, katere naj bi se, enako kakor živila, obleka, kurivo, gradbeni material itd. proglašilo za življenjske potrebščine. Vendar pa je odbor po daljši razpravi prišel do prepričanja, da je vprašanje najemnin problem zase in da je treba zanj vsekar posebnega zakona. Zato je sprejel resolucijo, ki jo je odobrila tudi Narodna skupščina, v kateri se poudarja, da je donosanje protidraginskega zakona iluzorno, ako se istočasno ne doneše zakon o najemninah. Odborovo stališče je njegov poročevalec v plenumu skupščine, poslanec Dragović, tudi ostro podčrtal in pozval vlado, da predloži čim prej osnutek stanovanjskega zakona, zlasti še zato, ker se itak po Beogradu in tudi drugod raznaša z izvestne strani in z izvestnimi nameni govoriča, da vlada samo zato ne predloži stanovanjskega zakona, ker so ministri večinoma sami hišni lastniki.

Vprašanje je seveda, ali je mogoče uzakoniti za celo državo enotno to, kar nekateri zahtevajo, da se najemnine znižajo za 25 do 30 odstotkov. Tudi je vprašanje, ali bi bila za vsi državo enakomerno pravica določba, da je treba najemnine postaviti na predvojno zlato pariteto. Menim, da bi vse take določbe v zakonu pomenile udarec v vodo, ker bi ne bile v vsej državi enako izvedljive. Saj so razmere glede višine najemnin znatno različne v Mariboru, Ljubljani, Zagrebu in Beogradu.

Ako že stojimo na stališču, da je v 14. letu po vojni še potreben stanovanjski zakon, potem je za mene jasno, da mora ta zakon vsebovati samo neke splošne smernice za vsi državo. Predvsem je treba onemogočiti dejansko izkoriščanje, n. pr. višino najemnin, ki predvideva amortizacijo v 10 ali 15 mesto v 25 ali 30 letih. Onemogočiti je treba tudi maščevalnost za slučaje pritožb najemnikov proti previsokim najemninam itd.

Po mojem mnenju bi moral zakon vsebovati predvsem določbo, da se v vsakem kraju, kjer je vprašanje najemnin za stanovanja in lokalne aktualno, ustanove posebne strogo objektivne komisije, katerim bi lahko najemniki predložili pritožbe glede najemnin. Te komisije bi morale pritožbe povsem objektivno preiskati ter naj bi imele pravico, da določijo nove pravilne najemnine same, ali pa jih predlagajo kompetentni oblasti. Seveda bi moral zakon temu primerno vsebovati tudi določbo za zakonito zaščito najemnikov, ki se pritožijo, proti eventualnim opovedim zaradi takih pritožb, kakor tudi kazenske sankcije za premissijeno izkoriščanje najemnikov.

Smatram pa, da je — pred morebitnim donosenjem stanovanjskega zakona! — še vedno odprta pot za drugo možnost: za direktno sporazum med legalnimi organizacijami najemnikov na eni in hišnih lastnikov na drugi strani v vseh krajih, ki prihajajo v poštev. Tako bi potem kazalo ustvariti kazenske sankcije samo za one, ki bi se takim sporazumom ne hoteli ukloniti. Jasno pa je, da morajo glede višine najemnin prednjačiti predvsem oni faktorji, ki naj bi stali pred nami kot svetel zgled: država, samoupravne korporacije in razne socialne institucije.

Da se mora v interesu našega uradnika, ki se mu je v večkratni odtelji po nekod že skoro vzelo eksistenčni minimum,

slaba, ker bi imela samo en ali dva glasu večine. Socialni demokrati napovedujejo vsaki vladi, ki bi imela desničarsko obelodje, najostrejši borbo.

Ob 4 popoldne so se začele konzultacije pri predsedniku republike. Po vrsti so bili sprejeti voditelji posameznih strank. Splošno pričakujejo, da bo predsednik republike še nocoj poveril mandat za sestavo nove vlade najbrž dosedanjemu zveznemu kancelarju dr. Bureschu, če bi ta odklonil ali vrnil mandat, pa najbrž dr. Rintelnu.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Dunaj, 6. maja. g. Današnje popoldne v parlamentu je bilo posvečeno pogajanjem med strankami. Situacija je sedaj taka, da je kombinacija vlade krščanskih socialcev, Heimatblocka in Landbunda stopila v ozadje. Krščanski socialci hočejo namreč sedaj dobiti zopet v vlado velenemce, ki bi bili zadovoljni s tako rešitvijo, kakor se govori, ki pa bi vsekakor postavili še pogoje, glede katerih bi moral krščanski socialci zavzeti stališče. Na vsak način pa vlada z velenemci ne bo sestavila dr. Buresch. Prav tako je tudi gotovo, da Schöber ne bodo pritegnili k sodelovanju. Naj se vladna kriza konča kakorkoli, gotovo je, da so krščanski socialci dosegli svoj cilj in onemogočili volitve poleti. Po ustavnih določbah bi se vršile morja novejše razpisane nove volitve sredi poletja, kar pa je iz raznih vzrokov nemogoče.

Materinski dan Kola jugoslovenskih sester

Ljubljana, 6. maja. Neumorne naše »Kolašice« so nocoj v veliki dvorani »Uniona« priredile prav lepo uspešno akademijo ob priliki proslave materinskega dne. Spored je bil bogat in pester. Akademiji so prisostvovali mnogi odličniki in v velikem številu naše matere. Med drugimi so bili navzoči župan dr. Dinko Puc, komandant dravske divize general Bogoljub Ilić, komandant 40. pešpolka Cvejić, zastopnik prosvetnega št. inšpektor dr. Fran Kotnik, inšpektor zdravstvenega oddelka banske uprave dr. Mayer, predsednik višjega delnega sodišča dr. Rogina, dvorna dama ga Franja Tavčarjeva, gospa pomočnica bana dr. Pirkmajerjeva in mnoge članice Kola jugoslovenskih sester. Med splošno tišino je otvoril akademijo pesnik g. Oton Zupančič z globoko zamišljenim govorom, v katerem je očrtal poslanstvo naše matere. Sledile so razne deklaracije in pevске točke. Pri akademiji so sodelovali gđ. Majda Lovsetova, g. Drago Zagar, ga. Šaričeva, ga. Brandl Fani, ga. Hilda Lobé-Folgerjeva, dr. Švara, ga. Pavla Lovsetova, oktet »Ljubljanskega Zvona« pod vodstvom pevovodje g. Dore Matula, operni pevec g. Marček ter prosvetni in podporno društvo »Tabora« pod vodstvom učitelja gospoda Venturinića. Prireditelj je dosegel prav lep uspeh in je občinstvo vse točke programa spremljalo s ploskanjem in odobravanjem.

Slovo inž. Frana Jande od univerze

Ljubljana, 6. maja. Na praznik Vnebohoda se je poslovil od profesorjev in akademikov - montanistov ljubljanske univerze priljubljeni, obče spoštovani kustos mineraloškega inštituta, rudarski svetnik g. inž. Fran Janda

Naši kraji in ljudje

V znamenju zvestobe za zvestobo

Ob počastitvi častnih članov naših Jugoslovensko-češkoslovaških lig, senatorja Ivana Hribarja in rektorja S. K. Strakatega

V ljubljanski Kazini se bo ob 20.30 pričel častni večer senatorja Ivana Hribarja in rektorja Karla Strakatega. Prireja ga Jugoslovensko-češkoslovaška liga v Ljubljani s sodelovanjem lig v Mariboru, Celju, Ptuj, Kranju in Bledu. Ob tej priliki bodo imenovani gospodoma izročile delegacije vseh lig naše banovine diplomate častnega članstva v priznanje zaslug, ki sta si jih pridobila z dolgoletnim delom za jugoslovensko-češkoslovaško vzajemnost. Prinašamo informativna članka o obeh zaslužnih odlikovancih.

Stiki senatorja Ivana Hribarja s Čehoslovaki

Bilo bi odveč, če bi hoteli ob tej priliki poudarjati zasluge, ki si jih je pridobil sedanji senator Ivan Hribar za naš narodni in politični razvoj. Naj danes omenimo samo ono plat njegovega javnega udeleževanja, ki se tiče Čehov.

Jugoslovensko-češkoslovaške lige v naši banovini so storile samo svojo moralno dolžnost, ko so ministrar Ivana Hribarja izvolile za častnega člana. Več kot šestdeset let je ta nestor slovenskih politikov v stikih s Čehi. Bil je prvi pionir danes že razsvetljenega razvijanja in krepko organiziranega jugoslovensko-češkoslovaškega so-

delovanja. Njegov spis »Moji spomini na naš stikov in raznih, danes že pozabljenih dejstev, ki označujejo razvoj vzajemnostnega gibanja. Zgolj književnim stikom, ki se začel pri Dobrovskem in ki so šele z ilirizmom, za letom 1848, in v osebi koroskega idealista M. Mejerja Žiljskega dobili politični nadih, je dal Ivan Hribar v zadnjih dveh desetletjih pravejšega stika. Bil je to važen del njegove vere v slovanstvo in obenem zanesljiva pot, ki je vodila k visokemu cilju — v svobodo.

V prvem delu svojih spominov pripoveduje Ivan Hribar, da mu je v četrti štoli dal prof. Weichselmann staro češko slovnico in pravi: »Ta trnutek je morda veliko odločil v mojem življenju, kajti vzel sem slovnico ter sem se začel tako pridno učiti češkega jezika, da sem proti koncu šolskega leta mogel že čitati in po večini tudi umevati češke časnike.«

Nadaljnji, še odločilnejši korak je storil, ko je vstopil v službo češke barake »Slavije«, kamor ga je priporočil prvi slovenski poklicni častnik Anton Tomšič v Mariboru. Tako je Ivan Hribar že kot mladenič prišel v Prago in nekaj časa praktičiral pri centrali »Slavije«. Praska bivanje se mu je neizbrisno vtisnilo v spomin in v svojih memoarjih je posvetil Pragi tople strani. Ko je pričel v osemdesetih letih skupaj z Ivanom Tavčarjem izdajati »Slovana«, se mu je nudila prilika, da tudi s tiskano besedo propagira učenje slovenskih jezikov, zlasti rusine in češine in da seznanja slovenski svet z bitjem in žitjem ostalih Slovanov. Eden prvih čeških prijateljev »Slovana« je bil Jan V. Legu, vnet častilec slovenskega jezika, ki je pričel v Pragi prirejati slovenske jezikovne tečaje. Ivan Hribar je bil v stalnih stikih s tem zaslužnim poznavcem Slovencev in ga je vzpodbujal k delu. Slovenski jezikovni tečaj v Pragi je obiskaval tudi predsednik »Československega spolka« dr. Karel Chodounsky. To je on nepozabni prijatelj slovenskih Alp in podpornik našega dijaštva v Pragi, ki mu je ljubljanska JČ-liga lani odkrila na Jezerskem spominsko ploščo.

Ze l. 1885. je Ivan Hribar organiziral izlet slovenskih izobražencev v Prago. Udeležili so se slavnostne otvoritve Nar. di. vadla. Poslej so bili osebni in tudi kulturni stiki med Prago in Ljubljano vse živahniji. Tudi naš dijak ni več bil redek pojav na praški univerzi.

Kot ljubljanski župan je Ivan Hribar opravljal delo, ki je danes med drugimi nalogami tudi naloga naših lig: sprejemati je ugledne češke goste, vzdrževal redne stike s Prago, zlasti z mestno občino in je, kjer je mogel, podpiral propagando za našo vzajemnost. L. 1897. je bil predsednik prvega shoda slovenskih častnikov v Pragi. Ta shod se je sestel v dnevi, ko so Čehi polagali temeljni kamen za spomenik Palackega. Bil je v stalnih prijateljskih stikih s praškimi župani (dr. Podlipny, dr. Srb), poznal se je z zaslužnim narodnim voditeljem dr. Lad. Riegrom in je imel v pozorni razvidnosti vse naše prijatelje na Češkem, tako zlasti gorečo prijateljico koroskih Slovencev Gabrielo Preissovo. Taka skrb je bila potrebna, ker sicer nismo imeli nobene reprezentativne službene osebnosti in tudi nikakega posebnega in vplivnega društva, ki bi opravljalo reprezentančne dolžnosti za Slo-

nepozabnih slavnosti, iz katerih se je šele naposled rodil »Svaz«.

Ti dogodki: skupno delo in priprave so združile mnogo mladih navdušenih src v zvesto prijateljstvo. Med češkim in jugoslovanskim dijaštvom so se začele ustvarjati ožje zveze. In tu se je naš Strakaty, ki je bil vnet organizator »Svaza«, seznanil s Slovenci. Posebno prijateljstvo ga je vezalo z V. M. Zalarjem. Sicer je bil naš »Strakaty« pristno praško dete. Zvest pristasi in član »Kluba za staro Prago«, ki je skrbel za to, da se stara praška arhitektura ni brezmišlno uničevala in da so se ohranile umetnostno važne starine. Ljubitelj in zbiratelj starih tiskov in rarisov. V njegovem stanovanju na Vinogradih je bilo po polica vse polno takega starega blaga. Sicer je bila vsa tedanja praška generacija polna zanimanja za vse pojave narodne in moderne umetnosti. Pri Strakatem je bilo to nekako že v rodovini, saj izhaja iz starega meščanskega rodu. Njegov ded je bil operni pevec, ki je prvi igral vlogo starčka v Tylovih »Fidlovačkih«. V svojih spominih beleži, da so zadnje besede pesmi »Země Česká domov můj« daleče potem narodna himna. To je bilo pred sto leti. Naš Strakaty je njegov edini potomec. V teku stoletja so se seveda nabrali v njegovem stanovanju razni spomini. Narasla je tudi knjižnica, ki ima mnogo dragocenih del.

Tako smo se torej seznanili s Strakatom ob času onega velikega študentskega vrvenja 1904 in poslednji nam je ostal zvest kakor nihče drugi. Saj je prav za prav tudi v srcu ostal in še danes sodim, kadarkoli se sestanemo, da smo še vedno tisti študentje, ki so takrat v tistih mladih letih mislili, da bodo odredili svet. (Vse mlade generacije mislijo tako in prav je!) Od tedaj ni bilo slovenske prireditve v Pragi, ki bi se je ne bil udeležil, niti važnejšega dogodka v naši domovini, ki bi se zanj ne bil zanimal. Po smrti Jana Lega je kar svojevolično prevzel vlogo slovenskega konzula v Pragi.

Jeseniška deca v ljubljanskem dramskem gledališču

Danes ob 15. uri bomo imeli v Ljubljani poseben dogodek. Jeseniška deca bo gostovala v dramskem gledališču v korist delu brezposelnih. Uporizorji bodo mladinski igrospev »Bratstvo obilice« in pravljico v treh dejanjih »Gozdice, mlela čarovnica«. To pravljico so otroci s pomočjo šolskega upravitelja Fibrova po načelu samodelavnosti sami sestavili in tudi po svojem okusu določili posamezne kretnje. Zato bo ta uprizoritev resnično mladinska ter

Ko je n. pr. priredila naša »Prosveta« izlet dijaštva v Prago, kdo se je trudil za prehrano, prenočišča in drugo? I seveda Strakaty. Pa tudi on, če je odšel v onih dneh na potovanje. Kam je šel? I seveda v Slovenijo. Mnogi iz onih, ki so ustanovljali »Svaz«, so še dolgo ostali študentje, ali pa so se posvetili politiki in publicistiki. Tudi naš Strakaty. Pri tem je imel največ prilike služiti tudi nam. Ni je naše kulturne ali politične zadeve, ki ga ne bi zanimala, pa tudi mi nismo imeli glede knjig iz Prage, informacij in drugega nobene želje, ki je ne bi bil on izpolnil. Celu v internacijski tabor mi je med volno pošiljal knjige za češko antologijo, dasi je bil sam v preiskovalnem zaporu.

Kolikor mu je dopuščal čas, je prevajal tudi iz slovensčine (večinoma iz Can-karja). »Moje življenje« (in dr.). Njegov dom je bil slovenskim gostom vedno odprt, vsem slovenskim izletnikom, ki so kdaj prišli v Prago, pa je bil navdušen in vreden vodnik, ki je hotel pokazati tudi one skrite praške zanimivosti in krasote, ki jih poznajo le pravi ljubitelji stare Prage.

Trideset let — to je ena generacija. Trideset let dela za ideale slovenskih buditeljev. Trideset let na straži onih češko-slovenskih zvez, ki so nam prinesle mnogo kulturnih in gospodarskih sadov. Res je: te zveze potrebujejo množice, a potrebujejo predvsem onih drobnih delarcev, kakršni je naš skromni, a vedno zvesti Strakaty. Videti je, da tudi zanj ni večje sreče, kakor če vidi, da to delo uspeva na obeh straneh. Tako ideali mladosti osrečujejo človeka in lepo je, ko vidimo, kako se vrača: Zvestoba za zvestobo... Dr. I. L.

Pri boleznih žolca, jeter in živcev je prinočljivo, da izpijete vsake dva do tri mesece skopi par tednov vsak dan zjutraj na tešče pol kozarca Saxlehnerjeve »HUNYADI JANOSA«. »HUNYADI JANOSA« grenčica je izborna, neurekljivo naravno odvajalno sredstvo. Ureja stolicu, odvaža škodljive snovi iz telesa, poživlja organizem in dela telo bolj odporno. Dobiva se v lekarnah in drogerijah in vseh boljših trgovinah. Pazite na etiketo z rdečim srednjim poljem!

Tragika težavnega splavarskega poklica

Ob ptičjih krškega mostu se je razbil splav in je eden splavarjev utonil

Krško, 6. maja. To sredo je bil v Krškem Florijanov sejen, ki je privabil k nam osobito mnogo splavarjev. Vzdržljivi obrežja so stali splavi savinskih momarjev, ki so kljub nevarnemu poklicu vedno dobre volje. Vsak izmed njih dobro pozna krški most, ki je zahteval že mnogo žrtve. Tako je tudi v sredo postal žrtev pilotov krškega mostu preizkušeni splavar, gospodar po domače Beštelak iz Okonjine pri Mozirju.

O nesreči, ki se je pripetila krog 8. zjutraj, smo izvedeli naslednje:

Gospodar splava Beštelak je s svojimi krmarjem nadaljeval vožnjo proti Brežicam. Usodno je bilo to, da sta s krmarjem izbrala prehod pod krškim mostom pri pilotih ob desnem bregu in ne, kakor ga splavarji običajno uporabljajo, pri levih pilotih. Ob desnem bregu dela Sava brzica, ki je splavarjem skrajno nevarna. Tok Save je gnil splav proti oddaljenim pilotom, splavarja pa sta ga naravnala pro-

ti bližnjim. Zgodilo se je, da je prvi del splava, na katerem je bil krmar, srečno pasiral prehod, že v naslednjem trenutku pa je brzica pritisnila zadnji del splava z močnim sunkom ob pilot, da se je razbil, gospodarja Beštelaka pa je vznok vrglo v valove. Dasi nekoliko omanjen po udarcu je Beštelak sredi razdivjanih valov še plaval in prišel med prednji in zaostali drugi del splava. Krmar z odrganega splava mu je v vsej naglici priskočil v pomoč z desko, katere se je Beštelak še oprijel, jo pa že v naslednjem trenutku izpuštil in izginil pod valovi. Med tem je priplaval na mesto tudi razbiti del splava, ki je nesrečnika pokrtil, da je bila rešitev nemogoča.

Tragični dogodek je zbudil med takojšnjim prebivalstvom splošno sočustvovanje.

Avstrijski učenjak v naših krajih

Ljubljana, 6. maja

Danes je prišel v Dunaj in Ljubljano znani učenjak prof. dr. Joseph Redlich, ki je znan po svojih delih in razkritjih iz visoke politike nekdanje Avstrije in nje-

nega dvora. Posebno znano je njegovo delo »Avstrijska vlada in uprava v svetovni vojni«, ki je izšlo leta 1925. in potem tudi biografska študija o cesarju Francu Jožetu, ki je izšla tri leta pozneje. Prof. Redlich je bil tudi več let član moravske-

Izboljšajte si delovanje svojega motorja

NOVO BOSCH

VZIGALNO SVEČKO Z ZELENIH OBROČKOM IN PYRANIT KAM-NOM

Največji napredek zadnjih 30 let.

Zahtevajte brezplačni jubilejni prospekt z razpisom velikih denarnih nagrad, ki se dobi v trgovinah za avto-pribor, delavniceh za avto popravila, zastopstvih za avtomobile in mototokle, velikih garažah etc.

Glavna nagrada:
U. S. A. Dolarjev 2.000.—
odnosno protivrednost dinarjev v gotovini; 2000 nadaljnjih dragocenih nagrad

Generalni zastopnik

FRANK I DRUG
ZAGREB

Gundulićeva ulica 40

Bosch Service:

„Elektroindustrija“ d. d.
LJUBLJANA, Gosposvetska a. 13
Telefon int. 2314

ga delovnega zbora in državnega zbora na Dunaju. Tik pred preobratom je bil tudi finančni minister v Lamaschevem kabinetu. Od leta 1906. je bil profesor na Dunaju, od leta 1926. pa profesor na Harvardu univerzi. V letih 1884. in 1885. je bil g. Redlich učenec g. Frana Sukijeta na akademski gimnaziji na Dunaju in od takrat datira znanje in kasnejše prijateljstvo teh dveh gospodov. G. prof. Redlich je namenjen v Novo mesto, da poseti g. Frana Sukijeta, graščaka na Kamnu, pri katerem bo ostal nekaj dni.

Pri astmi in boleznih srca, prsi in pljuč, škrofulozni in rahitični, povečanju ščitne žleze in postanku golše, je uravnava delovanja črevesja z uporabo naravnega »Franz Josefovega grenčice« velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opažali pri jetičnih, da v začetku boleznih porajajoče se zapeke ponehavajo s pomočjo »Franz Josefovega vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak danbolnik boji. »Franz Josefova grenčica« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Violinist

Maksimilijan Skalar

V soboto priredi v dvorani glasbenega društva »Stankovič« v Beogradu svoj violinisti koncert Maksimilijan Skalar. Na klavirju ga bo spremljal Aleksij Butakov. Spored navaja Straussa, Stojanovića, Debussyja, Hubaja, Sukca, Wieniawskega.

Maksimilijan Skalar ne nastopa sedaj prvič v Beogradu. Po rodu primorski Slovenec, Tržčan, se je po prevratu s svojo rodno prešlil v Beograd, in je tu na konservatoriju dovrnil svoje violinske studije, nakar je odšel v Prago, kjer je na tamošnjem konservatoriju kot redni učenc mojstra Karla Hoffmanna z zelo dobrim uspehom dokončal mojstrsko šolo.

Skalar je po svoji vrnitvi iz Prage priredil v Beogradu koncert, ki mu je zagotovil mesto učitelja za violino v glasbeni šoli društva »Stankovič«. Letos v februarju je priredil svoj drugi koncert, o katerem se je priznani beograjski glasbeni kritik P. J. Krstić v »Pravici« izrazil zelo pohvalno. Omenil je sicer neke malenkosti, ki mu zlasti v Paganinijevem koncertu niso ugajale, ali je ne nedostatke pripisoval predvsem dejstvu, da Skalar nima koncertne violine, kar se pa mlademu, »za najvišjimi smotri soloviolinista in po virtuoznosti stremecemu« glasbeniku ne more zameriti, ker si pač v svojih skromnih razmerah ne more nabaviti dragocenega godala. Zato je gotovo več ko nepravilna ocena tega njegovega nastopa, kakor jo je napisal dr. M. M. v »Politici«.

Skalar pa se ni dal ostrašiti, temveč sta mu pač ti dve tako si nasprotujoči ocnili bili izpodbudna, da ponovno stopi pred občinstvo, kar le še potrjuje njegovo trdno voljo, njegovo pogumno stremenje navzgor. »Nomen est omen«, in v Skalarju bo pač tudi precej značaja njegovih skalnatih domovinskih kraskih tal! In kakor čujemo, namerava po tem beograjskem koncertu tudi v Ljubljano, da iz glasov priznanih ljubljanskih glasbenih večakov sliši sodbo o svojem umetniškem hotelju in stremljenju.

Revna kot cerkvena miš

Po znanem oderskem delu s najboljšimi igralci v glavnih vlogah

**Grete Mosheim
Fritz Grünbaum
Paul Morgan**

Dve uri smeha-krohota, muzike, petja in sijajnih dovtipov!

Sajve smeha! Najboljša zabava!

Ob 4., 7.1/2 in 9.1/2 uri zvečer.

Vstopnice v predprodaji od 11. do 13. ure dopoldne.

Elitni kino Matica
Telefon 2124.

Domače vesti

* 60-letnica Srbskega zdravniškega društva je bila v četrti slovesno praznovanje na Beogradu v društvenem domu, ki je bil istočasno blagoslovljen. Lepi proslavi so prisostvovali odposlanec Nj. Vel. kralja, patriarh Varnava, delegati jugoslovenskih zdravniških društev ter zastopniki raznih korporacij. Predsednik Srbskega zdravniškega društva dr. Svetislav Stefanović je v slavnostnem govoru očrtal razvoj društva ter izrekel zahvalo vsem, ki so pripomogli k ustanovitvi lepega društvenega doma. Za njim je govoril češkoslovaški delegat dr. Malik. Slovensko zdravniško društvo je zastopal g. dr. Pirce.

* Proslava 10-letnice francoskega kluba v Zagrebu se bo na slovesen način vršila v nedeljo v prostorih Novinarskega doma. Proslave se bo udeležili tudi predstavniki slovenskega inštituta v Parizu, prof. gosp. Etienne Fournel in ravno tako, kakor ob ustanovitvi kluba pred 10 leti, bo na proslavi predaval tudi francoski književnik g. André Liehtemberger.

* Učiteljsko zborovanje na Čatežu. V sredo 4. t. m. je priredilo sresko učiteljsko društvo iz Novega mesta na prijaznem Čatežu redno zborovanje. Iz Ljubljane došli glavni tajnik poverjenstva g. Josip Kobal je podal članstvu zanimivo poročilo o sedanji stanovski situaciji in načrtih vodstva učiteljske organizacije. G. Menard, predsednik društva, ki je vodil zborovanje, je poročal o tajniškem poslovanju. Nekaj nasvetov smo čuli tudi od sreskega nadzornika g. Zagotca, nakar je g. predsednik zaključil sestanek.

* Znanstvena sekcija JAD »Triglava« v Zagrebu imela redni sestanek v ponedeljek 9. t. m. ob 8. uri v društvenih prostorih. Na sestanku so predavali kustos etnografskega muzeja g. dr. Mirko Kus Nikolajev o razredih in rasah v razvoju ljudskega društva.

Paul Abraham

„SREČNA SRCA“

* Narodna knjižnica in čitalnica v Zagrebu priredi 7. t. m. družabni večer v železniškem dvoranu na Trjanski cesti 1. Godba, ples in petje. Brez vstopnine. — V nedeljo 8. t. m. priredi društvo popoldanski izlet v Podsmedu. Zbirališče članov na samoborskem kolodvoru ob 14. Odhod vlaka ob pol 16. Vlak stane 3.50 Din tja in nazaj.

* Sokolsko društvo Sv. Marjeta—Št. Janž na Dravskem polju priredi v nedeljo 29. t. m. v Sv. Marjeti na Dravskem polju veliko sokolsko tombolo. Vsa bližnja in sosedna društva se naprošajo, da ne prirejajo tega dne nobene zabave oziroma tombole.

* Hišni posestniki na Bledu in na Jesenicah se vabijo na občni zbor društva hišnih posestnikov za Bled in okolico, ki se bo vršil jutri ob 2. popoldne v hotelu »Jekler«. Na Jesenicah pa sestanek onodobnega društva posestnikov, ki se bo vršil isti dan ob 10. popoldne v restavraciji g. Tančarja. Razen običajnih zadev bo poročal zvezni predsednik g. Prethl Ivan o novih najemniških pogodbah in o napravi kolektivnih poboljšanj za vplačane najemnine. Vse hišne posestnike vabita društvena odpora.

* Loterija Dobrodelnega društva Sv. Vinka. Vesti nekaterih listov o odgoditvi izrekanja loterije tega društva so netočne in je resnica samo ta, da je društvo za vsak primer prosilo pri oblastvih za odgoditev, samo pa tedaj sploh se ni moglo večeti, če bo izrekanje odgodeno. Društvo do 1. maja ni moglo imeti podatkov o količini prodanih srečk. Vesti o odgoditvi izrekanja so bile torej objavljene, še predno je društvo o tem kaj vedelo. Proti povzročiteljem takih vestij bo društvo nastopilo sodnijsko pot.

* Litjsko učiteljsko društvo bo zborovalo, kakor je bilo že objavljeno, in bo ob tej priliki tudi nastop »Lipec« in pevca g. Premelca.

* Zasavsko razstavo v Litiji je v četrti popoldne posetil tudi g. knezoškof dr. Rožman v spremstvu dekana Gornika, večeraj pa so prišli na ogled šolarji iz Vač.

Zvočni kino Ideal

Danes premiera ob 4., 7. in 9. zv.

Maks Adalbert

Ljubljence Berlina v sijajni komediji izvrstnih dvotipov, osvajajoče komike, petja, ljubezni in muzike.

Po ljubezni hrepeneče srce

Trude Berliner — Marianne Winkelstern — Ernst Verebes — Johannes Riemann — Paul Hörbiger

Vremensko poročilo

Meteorološkega zavoda v Ljubljani

Številke za označbo kraja pomenijo: 1. čas opazovanja, 2. stanje barometra, 3. temperatura, 4. relativna vlaga v %, 5. smer in brzina vetra, 6. oblačnost 1—10, 7. vrsta padavin, 8. padavine v mm. Temperatura: prve številke pomenijo najvišjo, druge najnižjo temperaturo.

6. maja 1932.
Ljubljana 7, 753.1, 9.8, 90, SW1, 10, —
Ljubljana 14, 756.4, 15.8, 60, W1, 10, —
Maribor 7, 756.4, 10.0, 80, SSE3, 0.5, —
Zagreb 7, 758.1, 11.0, 80, ESE, 0.7, —
Beograd 7, 757.5, 17.0, 60, mirno, 0.7, dež, 0.3.
Sarajevo 7, 759.2, 16.0, 50, SE2, 10, —
Skopje 7, 761.7, 16.0, 30, SE1, 10, —
Sofia 7, 757.7, 16.0, 90, SE7, 0.5, —
Temperatura: Ljubljana 14.4, 9.4. Maribor 16.2, 9.0. Zagreb 18.0, 10.0. Beograd 11.0, 10.0. Sarajevo 17.0, 9.0. Skopje 25.0, 8.0. Split 19.0, —
Solnce vzhaja ob 4.43, zahaja ob 19.11. Luna vzhaja ob 4.24, zahaja ob 21.47.

Fotomateriji!

Prvovrstni film 23° Sch. z 8 snimki se dobi za isto ceno kot z 6 snimki pri

Foto Tourist, Ljubljana
Selenburgova ulica 6

Iz Ljubljane

u. Rdeči križ za prihodnjo zimo. Kdor bo imel povezke z zimskimi potrebščinami pripravljen, pa Rdečega križa (Ljubljana, Wolfova ulica 12) ni obvestil, naj v ponedeljek 9. t. m. med 10. in 13. uro pazi na zbiralni tovarni avtomobil, ki bo označen z dobro vidnim rdečim križem na belem platu in se bo javil na glasnem hupnem. Ko prispe tak avto v bližino, naj darovalec (lahko tudi kar skozi okno) pokliče avto spremljajoče odposlanec Rdečega križa k sebi ter jim svoj povezke izroči. Da se prepreči slednja zloraba, bo vsak odposlanec-nabiralec opremljen z vidnim znakom (rdeč križ na belem platu) in se bo izkazal s posebno legitimacijo Rdečega križa. Na to socialno akcijo opozarjajo že teden dni vsi ljubljanski dnevniki, Radio Ljubljana in diaprojektivi v ljubljanskih kinematografih. Da je začelo po vseh ljubljanskih okrajih krožiti deset tovarnih avtomobilov, ki naj zbere, kar so dobrotniki namenili Rdečemu križu, bodo v ponedeljek po vsej Ljubljani dobro slšno javljale fanfare, ki jih bo pod vodstvom g. cand. iur. Ovirna na posebnem avtomobilu trobilo šest ljubljanskih muzikov. — Materič! To nedeljo bo vaš dan. Spomnite se revice, ki s strahom mislijo na prihodnjo zimo! Odberite od svojih zimskih potrebščin kaj primernega in izročite v ponedeljek nabiralcu Rdečega križa!

u. Na splošno željo občinstva se bo še danes ob 14.15 ponovili v Elitnem kinu Matije film slavnega tenorista Jana Klepene: »Zbogom ljubene!« Krasna filmska opereta »Rio Rita« pa pride na vrsto jutri dopoldne ob 11. Ogled obeh filmov toplo priporočamo. Cene so najnižje.

Paul Abraham

„SREČNA SRCA“

u. Premieri dveh velikih filmov v Elitnem kinu Matije. Kljub temu, da se glavna filmska sezona nagiba h koncu, ni na sporedu Elitnega kina Matije niti najmanj opaziti, da bi prehajali v poletno dobro reprizo. Nasprotno! Prav te dni napoveduje Elitni kino Matice dva filma, ki si bosta zopet osvojila vse mesto. Prvi je Richard Oswaldova filmska veselost »Rečna kot cerkevna miša«, ki je izdelan po znanem odrschem delu. V filmu, ki je po svoji vsebini izredno zabaven, poln humorja ter dvotipov, nastopajo poleg Gerda Mosheim, ki igra glavno vlogo, še najznamenitejši komiki kot Fritz Grünbaum, Paul Morgan in H. Thimig. Za smeh in zabavo je tedaj poskrbljeno v obliki meri. Poleg tega seveda tudi s skladno muziko in lepimi, novimi slajeri. Premiera »Cerkvene miše« je danes in priporočamo publiki s ozirom na veliko zanimanje za ta film, da si vstopnice za ta spored vsakdo čimprej nabavi v predprodaji. Tež veseloljubni do sledila kot drugo veliko filmsko delo najslajša in najlepša opereta te sezone Paul Abrahamova najmočnejša opereta »Srečna srca«. Ta film, ki bo učinkoval kot svojočasno »Dvoje arc« v 3. taktu, se bo predvajal v Elitnem kinu Matije za Binkošti, na kar že danes opozarjamo vse občinstvo.

u. Festivalni koncerti. Občinstvo opozarjamo, da so vstopnice za vse festivalne koncerte že v predprodaji v Matijinih knjižarni. Cene so običajne koncertne, prav nič zvišane. Zunanja naročila sprejema Glasbena Matica, ki jih takoj po sprejemu tudi izvršuje. Opozarjamo na obilni spored prvega slovenskega glasbenega festivala. Za vse koncerte so na razpolago tudi podrobni sporedi in tiskana besedila.

u. Češkoslovenska Obec vyzývá své členy, by se zúčastnili oslavy senátora Hribara a krajana red. Strakatého, která se koná dnes večer ve velké dvoraně Zvezdy. — Prvi veliki družabni izlet bo jutri na Smarنو goro; odhod s Ljubljane ob 11.45 z vlakom, s tramvajem pa ob 13. Izpred kavarn Evrope. K sestanku na smarنو gori vabi odbor ČO.

u. Sresko tajništvo JRKD za ljubljansko okoliščino opozarja vse krajevne organizacije na jutrišnji redno skupščino v Kazini ob 9. dopoldne. Udeležba vseh delegatov dolžnost.

u. Ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRKD za mestni okraj Ljubljana VII (Šiška) bo v torek ob 20. v hotelu Bellevue. Volilci iz Šiške vabljani!

u. Ljubljanske etarše opozarjamo, da pošljejo danes popoldne svoje otroke v dramo, kjer nastopijo jeseniški otroci z iz-

Grenčica Hunyadi Janos je najzanesljivejši in najidealnejše odvajalno sredstvo.

KAZINO BLED

vabi k čajanki s plesom.

5747

Orkester

desetih članov zamorete zamenjati z enim orig. amer. KOLSTER radio-aparatom, z vgrajenimi elektrodinamičnimi zvočnikom in električno gramofonsko opremo.

Konrath-Radio, Subotica

PRIZNANO NAJBOLJŠI

lovski in športni čevlji po konkurenčnih cenah edino le pri

BRATA NAGLIČ, eksport čevljev, Ziri nad Škofjo Loko

Zahtevajte cenik! Zahtevajte cenik!

vstopnim švicami. Pa tudi nobenemu odraslemu ne bo žal, če si ogleda predstavo, ki je dobrodelnega značaja. Veljajo globoko značane cene od 20 Din navzdol.

u. Okrožna strelska družina v Ljubljani bo otvorila v nedeljo redno ostro streljanje na vojaškem strelišču v času od 9. do pol 12. Člani tehnične sekcije se zberejo ob 8. zjutraj na strelišču. Dežurstvo vršita g. Hrovatin in poročnik Čubrovic. Udeležba članstva je strogo obvezna.

u. Svoji onih vojakov telegrafistov, ki so služili v telegrafskih enicah srbske vojske in so kot taki umrli v vojnah od leta 1912. do 1918., se vabijo, da se zgledajo do 20. t. m. v mestnem vojaškem uradu na Ambrozevem trgu št. 7. I. nad., in ondi naznani podatke o službi in smrti teh svojih pokolnikov.

u. Redna letna skupščina UJN2B, Oblastne uprave Ljubljana bo jutri ob 8. v dvorani OUZD (Bolskega blagajna) na Miklošičevi cesti. Članstvo naj se obnega zbora v čim večjem številu udeleži!

u. Društvo za zgradbo sokolskega doma javlja, da svoje tombole v nedeljo 8. t. m. ne more prirediti, ker od banske uprave priporočena prošnja, ki je bila 2. marca odposlana v Beograd, do danes še ni rešena. Tombola se preloži radi tega na poznejši čas.

u. Gospodarsko in izobraževalno društvo za dvorski okraj vabi člane in prijatelje na sestanek danes ob 8. zvečer pri Mraku, kjer bo poročal mestni župan g. dr. Pac o občinskem gospodarstvu.

u. Ljubljanski Sokol ponovno opozarja svoje članstvo na društveni izredni občni zbor, ki bo v četrti 12. t. m. točno ob 20. v društveni mal dvorani. Zaradi važnosti dnevnega reda prosimo polnoštevilne udeležbe.

u. Ker se Jurjevanje na praznik zaradi dežja ni moglo vršiti, so preložile zedilne Orl-Metodove podružnice to slavo patrone neprekinjeno ob vsakem vremenu na nedeljo 8. maja. P. n. občinstvo vabimo vabijo na udeležbo — Šentpeterski in Šentjakobsko-trnovski podružnici CMD.

u. Gozdni piknik s sodelovanjem godbe »Slog« in bajno razsvetljavo Propagandnega društva narodnih noč bo na binkošti nedeljo zvečer na vrtu hotela Tivoli.

u. Majniški zlet Sokolskega društva Štepanja vas, ki bi se imel vršiti na praznik, je bil preložen na nedeljo 8. t. m. Odhod bo s glavnega kolodvora ob 7.35 do postaje Preserje in nato po že označeni poti.

u. Sokolski oder na Vtču pričel jutri ob 8. zvečer burko »Charlegova tetaz. Predstava!

u. Fantje se zbirajo. Na vseh njih in peš v skupinah so večerj prihajali fantje s vseh strani v Ljubljano. Z vseh vlekov do poznega popoldneva so se vsipale cele čete mladocev, da nastopijo vojaško službo. Po vseh vlekah so peš harmonike, orgle, a se je pesem in veselo vrtenje. Kake hude objestnosti pa ni bilo. Ta rod je videti precej krepak. Za red so pa v topli skrbi tudi tisti župani, ki so fante priredili pod vojaško zastavo.

u. Turški promet v aprilu. Po podatkih poljske uprave je bil turški promet v aprilu razmeroma manj živahen v primeri s zadnjimi tremi leti. Vzrok je na dlan: gospodarska kriza in razne omejitve v pogledu deviz in valut. V aprilu je bilo v Ljubljani 3043 tujcev. Mučno se je sarno mnogogrede en dan 1706 tujcev, do 15 dni 935 in nad 16 dni 352. Prenočnin je bilo 6116. Če računamo, da je vsak tujec s prenočitno vred potrošil dnevno esmo 100, so tujci v aprilu pustili v Ljubljani 611500 Din. Po posameznih državah je bilo: 2126 tujcev iz raznih krajev Jugoslavije, 118 Češkoslovakov, 27 iz ostalih slovenskih držav, 526 Avstrijcev, 143 Nemcev, 26 Madžarov, 10 Angležev, 8 Francozov, 7 Rumunov, 202 iz Italije, 1 Bolgar, 4 Grki, 23 iz ostalih evropskih držav in 26 izven Evrope. Po poljih je bilo med njimi 1181 trgovskih potnikov in trgovcev.

u. Tatvine. Streljani v bojniški Marj. K. Skuhafel je tat odnesel s bodnika ženski plašč, vreden 500 Din. — Poljska uprava je prejela obvestilo, da je neki znan delavec ukradel posestniku Ludviku Novaku v Vnanjih Goricah 700 Din vredno moško kolo.

u. Danes zvečer koncert v etablišem salonu kolodvorske restavracije.

u. TKD Atena. Hasenška sekcija ima danes ob pol 19. važen sestanek zaradi tekme v nedeljo. Prilite vate, na sestanku se bo razlal dre.

u. Damsko perilo, kopalne obleke, rokavice, nogavice, kupite najugodnejše pri Šterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.

u. Bluze, najnovejše modele po sodni ceni! ima trška Šterk nasl. Karničnik, Stari trg 18.

Iz Celja

u. Dva shoda na Frankolovem in v Novi cerkvi. Jutri 8. t. m. bo imel narodni poslanec celjskega okraja g. Ivan Prekorski zopet dva javna shoda, in sicer bo govoril najprej svojim volilcem na Frankolovem po rani maši ob pol 8. v narodni šoli na Frankolovem, ob 15. pa v Novi cerkvi v prostorih gostilne »Pri Marku. Volilci iz tamkajšnje okolice naj se udeležijo shodov polnoštevilno.

u. V okviru junjskega gasilskega dne, ki se bo vršil 5. julija, bodo razne zabave v vseh prostorih gasilskega doma in na prostornem magistratskem dvorišču. Izjemoma je bila društvu dovoljena tudi javna velika tombola pred magistratom. Gostje, ki si bodo kupili sedeže na dvorišču in v domu samem, bodo izvedeli izveščene številke kar pri svojih mizah. Čisti dobiček je namenjen za kritje velikih društvenih režijskih stroškov.

u. Prvi delavski prosvetni večer. Tudi med celjskim in okoliškim delavstvom se je razvilo izredno živahno zasnovano prosvetno življenje, ki se je osredotočilo pri kulturni in telovadni organizaciji »Svoboda«. Drevi ob 20. se bo vršil v Narodnem domu v veliki dvorani prvi delavski prosvetni večer z izredno bogatim sporedom. Poleg pevskega zbora pod vodstvom gospoda Cirila Preglja bo nastopil tudi društveni orkester, poseben recitacijski zbor pod vodstvom g. Škaberneta, razni solisti z umetniški pesmimi, vršila pa se bo tudi dramska predstava.

u. Važno opozorilo planincem. Savinjske podružnice SPD v Celju obvešča vse svoje člane, da bodo člani deležni različnih članskih ugodnosti in planinskih kočah edino le z novo člansko legitimacijo. Nove izkaznice izstavlja pisarna SPD v Celju, Prešernova ulica 6, oziroma društveni blagajnik g. Vrtovec, drogerist na Kravja Pe-

ta cesti. Predložiti je treba sliko, ki se lahko uporabi iz stare legitimacije. Kdor si želi za binkošti zagotoviti polovčno vožnjo na železnici, naj se javi najpozneje do torka 10. t. m.

u. Trgovsko društvo bo imelo v četrti 12. t. m. ob pol 20. svoj letošnji občni zbor v posvetovalnici gremija trgovcev v Razlagovi ulici 8.

u. Iz javne bolnice. Na praznik 5. tega meseca zvečer se je vračal z dela domov 21 letni rudar Franc Srot iz Spodnjih Poljan. V temi je namerkal iz zasede planilo nekaj več nepoznatnih fantov in ga obdelalo s koli in noži. Srota, ki ima številne hude poškodbe po vsem telesu, so morali prepeljati v celjsko javno bolnico, kjer je moral poiskati potrebno zdravniško pomoč tudi 59 letni brezposelni zidar Ivan Kogelnik, ki nima stalnega bivališča in ki je globoko padel z nekega kozolca na Tinskem, v katerem je nameraval na praznik 5. t. m. zvečer pronočiti.

u. Prosvetni večer »Svobode« je danes ob 20. v veliki dvorani Narodnega doma.

Paul Abraham

„SREČNA SRCA“

u. Mestni kino bo predvajal drevi ob pol 12. Harry Pileov zadnji film »Senca podzemlja«.

Iz Maribora

u. Občinska seja. Tretja redna seja občinskega sveta bo v četrti 12. t. m. ob 18. Mestni svet pa bo imel sejo v torek 11. t. m. ob običajni uri v mestni posvetovalnici.

u. Zvezna strelska družina otvorila jutri svojo letno strelsko sezono. Zbirališče članstva na trgu Svobode ob 9. od koder odide povorka s vojaško godbo na čelu. Udeležba za članstvo obvezna. SLD in vsi prijatelji vabljani.

Lucija in Gjorgje pred sodniki

Ljubljana, 6. maja. 22 letna Višnjegorčanka Lucija se je danes zagovarjala pred malim senatom zaradi raznih tatvin. Lani od aprila do avgusta je po Ljubljani hodila okrog raznih strek in se izdajala za služkinjo, ki bo v kratkem nastopila lepo mesto, a je zaenkrat brez bivališča. Dobri ljudje so jo jemali pod streho. V zahvalo pa je mnogim odnosila perilo, obleko in zlatino, vsega skupaj za kakih 7000 Din. Bila je pravcata specijalistka svoje stroke. Seboj je imela celo vitrih, s katerim je odsonitni strankam odpirala zaklenjena stanovanja. Največji plen je dobila pri Subertovih v Dravljah, kjer je 18. avgusta v lepem kovčegu odnesla mnogo obleke in dragocenosti. Ker so ji postala v Ljubljani in okolici ta prevroča, se je preselila v Zagreb in se je posebno udeleževala v tamonjšji okolici. Pred zagrebškim sodiščem je zaradi tamonjšjih tatvin prejela 6 mesecev strogega zapor. To kazeno je letos 10. aprila prestala, nakar so jo izročili ljubljanskemu deželnemu sodišču.

Pred sodniki je Lucija hudo jokala in vzdihovala, tatvine je deloma priznala. Zelo prebrisano je izvršila tatvino pri g. Vokalovi v Rožni dolini. Zglasila se je pri gospej in se skupno z njo odstranila s doma, kmalu nato pa je sama prišla nazaj in prosila sosedo, naj ji pomaga odpreti stanovanje. »Zelo se mi mudi na vial! Pomagajte mi, da bom vrnila svojo robo!« In sosedja ji je pomagala, nakar je Lucija pobrala razno obleko. Zdaj pa je pred sodniki odrezala: »Vsi lažejo! Se bom že osvobodila!« Obsojili so jo na 8 mesecev strogega zapor.

Zalostno moralno sliko je nudila zadnja razprava proti nekemu grančkarju Gjorgju S. Lani 16. avgusta je fant dobil naloz, da spremi duševno omejeno Lizo T., ki je bila prijeta na zapadi meji, v Ziri na orožniško postajo. Spotoma je Gjorgje storil silo. Dekle so označili za versko blazno, ki je bilo že večkrat v umobolnici. Gjorgje je sodnikom trdil, da je popolnoma nedolžen. »Gospodine, slavni sude, nisam kriv!« Sodba: 9 mesecev strogega zapor.

Zanimivosti z zagrebske razstave lepih psov

Kinološko društvo v Zagrebu je priredilo pod pokroviteljstvom Jugoslovenskega kinološkega saveza v dne 30. aprila in 1. maja razstavo psov, ki se je vršila v prostorih Zagrebskega velešaleja. Na razstavo je bilo privedenih 168 psov, med njimi so bili res tipični in odlični predstavniki posameznih pasem. Kot primer naj služi, da je bilo na razstavi 42 terrierjev, 9 raznih pasem, od teh je dobilo 15 odlično, 17 prav dobro, 7 dobro, 1 povolno oceno, dočim 2 živali zaradi starosti izpod 8 mesecev nista mogli biti ocenjeni. Izmed 15 odličnjakov jih je dobilo 8 naslov »Zmagovalec Jugoslavije, Zagreb 1932.« od slednjih pa so dobili 4 pričevala sposobnosti za mednarodno pravo v lepoti. Med terrierji so se odlikovali najbolj fox-terrierji, bili so trije kratkočlani: in 11 osterodskih. Vsi trije gladko-

dlaki so bili ocenjeni kot odlični, dva izmed njih (pes in psica) sta prejela naslov »Prvak«. Med ostrodolnimi foksi so se odlikovale zlasti psice, ki jih je razstavil znani dunajski slikar Hans Neumann, ki slovi po teh svojih psech po vsej Evropi.

Nj. Vel. kraljica je poslala par pekin-gezo, Nj. Vis. knežinja Olga pa odličnega Chow-Chowa. Ti trije psi so bili razstavljani na okusno prirejani estradi, morali so pa tudi oni pred sodnike. Chow-Chow je dobil oceno odlično in kot nagrado poleg kolajne še častni ovratnik Jugoslovenskega kinološkega saveza, pekin-gez je dobil oceno dobro, njegova družica pa prav dobro. Razstave se je udeležilo tudi nekaj razstavljalcev iz naše banovine, seveda število ni bilo veliko glede na današnje težave čase. Prireditelj je uspešno

v vsakem pogledu izborni in je treba Kinološkemu društvu v Zagrebu, zlasti pa njegovemu predsedniku dr. A. Šemperju in tajniku M. Lukancu čestitati na uspehu. Zagreb je toliko velik in premožen, da bo prihodnja razstava gotovo pokazala vidne uspehe res sistematičnega dela Kinološkega društva.

V okviru razstave se je vršila 1. maja ob 11. na igrišču Concordije produkcija 8 dresiranih psov, ki so jih predvajali dunajski dreserji. Produkcija je bila izredno posrečena in je pokazal, da je pravilno dresiran pes v dobrih rokah sposoben za vse skoraj neumljive finese. Predvajana je bila psica — ovcarka kot vodnica slepecev. Vodila je slepca preko vseh ovir in mimo vseh zaprek tako varno, da slepec niti enkrat ni zadel ob noben predmet. Diven je bil tudi primer, ko je pes najprej opustil svojega gospodarja, ki ga je zločinec oropal in trdo zvezal, nato pa se izslede zločince. S kakim navdušenjem in kljub temu s skrajno previdnostjo je pes grizel močne vrvi, s katerimi je bil gospodar zvezan, dokler ni pregrizel zadnje sponke! Vse to delo je vršil brez povelja in se je videlo, da bi pes opravil isto delo pri vsakem drugem človeku, ki bi ga našel v takem položaju. — Prihodnja večja razstava bo letos v Ljubljani. Prireditelj Jugoslovenski kinološki savez z vsemi včlanjenimi kinološkimi organizacijami dne 28. in 29. junija.

Gospodarstvo

Izjava finančnega ministra o dinarju

Od društva bančnih zavodov dravske banovine smo prejeli: »G. minister financ je 4. t. m. sprejel predsednika Društva bančnih zavodov dravske banovine generalnega ravnanja dr. Ivana Štokarja ter mu pri tej priliki odločno izjavil, da je bojažen pred inflacijo v Jugoslaviji brez vsake podlage. Kraljevska vlada inflacije niti v najmanjšem obsegu ne bo dopustila in bo brezpopojno držala dinarsko valuto na mednarodni vrednosti, ki odgovarja kritju v zlatu in devizah, predvidenem v zakonu o denarju. Obenem je g. minister pooblastil g. predsednika dr. Štokarja, da sme to njegovo izjavo vsakemu sporočiti in tudi objaviti. — Ta najodločnejša izjava g. ministra financ je zelo dragocena

na in bo obvarovala veliko število ljudi pred občutno izgubo, kakršno so že pretrpeli tisti, ki so iz same bojažni pred inflacijo plačevali za nepremičnine in drugo blago visoko pretirane cene.

Kakor je našim čitateljem znano, je finančni minister slično izjavo podal že ob priliki proračunske razprave v senatu, ko je dejal, da bo naša vlada čuvala naš nacionalni denar z vsemi silami in sredstvi, kot veliko dobrotno, ki je pogoj za gospodarsko in finančno ozdravljenje, pa tudi za nov polet v napredek. Država ne bo potrkala na vrata Narodne banke, ker bi bilo olajšanje s takim sredstvom le bežno.

Avstrijske uvozne prepovedi

Kakor smo že poročali, so avstrijski gospodarski krogi zaradi najnovejših ukrepov vlade v zvezi z omejitvijo uvoza prav nezadovoljni, ker na eni strani ni pričakovati, da bi se plačilna bilanca zaradi tega bistveno izboljšala, na drugi strani pa se vodilni trgovski krogi predvsem bojijo represalij prizadetih držav. Poročajo nam tudi, da pripravljajo dunajski trgovci protestno akcijo, ker so mnenja, da uvozne prepovedi ogrožajo vse avstrijsko gospodarstvo.

Kakor je iz najnovejših navodil za izvajanje režima uvoznih dovoljenj razvidno, so pritožbe avstrijskih gospodarskih krogov dejansko upravičene. Menda bo birokratizacija postopanja pri izdajanju uvoznih dovoljenj za avstrijske uvoznike bolj neprijetna, kakor sam režim uvoznih dovoljenj.

Avstrijski uvozniki smejo zaenkrat vlagati prošnje za izdajo uvoznih dovoljenj za maj in junij in morajo vsaki prošnji priložiti dokazila o višini uvoza blaga, ki je predmet prošnje, iz iste države v istem razdobju lanskega leta (maj, junij). Ta lanski uvoz mora vsak posamezni uvoznik dokazati s carinskimi dokumenti, fakturami, tovarnimi listi ali pa s podatki vedno vođenih trgovskih knjig. Če ta postopek sam je dovolj kompliciran.

Pri tem je treba še za vsako vrsto blaga vložiti posebno prošnjo, pa tudi za uvoz istega blaga iz raznih držav je treba vložiti ločene prošnje, ki mora biti vsaka opremljena s kolekom od 3 šilingov (24 Din). S tem se na eni strani postopanje silno komplicira, na drugi strani pa je dana možnost za neenako postopanje pri reševanju prošenj za uvoz iz posameznih držav, torej za favoriziranje ali pa zapostavljanje raznih držav pri uvozu. Če se upoštevamo, da bo vsaka posamezna prošnja

pred rešitvijo predložena v izjavo pristojni zbornici (gospodarski zbornici oziroma kmetijski zbornici), tedaj je že danes jasno, da ta sistem ne bo mogel v redu funkcionirati in da bo dovedel do popolnega zastoja uvoza v Avstrijo.

Stanje Narodne banke

Že v včerajšnji številki smo v kratkem navedli glavne podatke o izkazu Narodne banke na dan 30. aprila t. l. Omenili smo, da se je zlata valuta in devizna podlaga povečala za 14,7 milijona Din, tako da znaša prirastek v teku meseca aprila vsega okrog 30 milijonov Din. Menična in lombardna posojila so narasla za 55,8 milijona Din in znašajo sedaj 2,248 milijonov Din. Pri tem izkazuje eskompt povečanje za 21,9, lombard pa za 33,9 milijona Din. To razmeroma veliko povečanje meničnih in lombardnih posojil Narodne banke je deloma v zvezi z večjo denarno potrebo ob koncu meseca. Začasni avans glavne državne blagajne je ostal nadalje nespremenjen na višini 500 milijonov. Na pasivni strani je obtok bankovcev narasel za 193 na 5043 milijonov. S tem je po daljši dobi zopet prekorachil mejo petih milijard. To pa še ni pravo povečanje obtoka, kajti obveznosti na pokaz (žirovne obveznosti) so istočasno precej nazadovale, in sicer za 170,5 na 355,2 milijona Din. Od tega nazadovanja odpade na privatne žirovne račune 135 milijonov. Obveznosti z rokom pa so se znova povečale za 45,6 milijonov Din, iz česar lahko sklepamo, da je Narodna banka za odgovarjanje znesek plasirala blagajniške bone.

L. Nikulin.

Telečje stegno

Jeseni leta 1920. je prišel s fronte v Petrograd poveljnik divizije Puškin. Bil je ranjen. S seboj je pripeljal dvajset kil bele moke, pet kil sladkorja v kockah in telečje stegno. Puškinov vojaški sluga Malaj je varčno nosil zapечатeno pločevinasto, s svincem zalito ročko z napisom »vnetljivo«. Mesto je bilo lačno in pusto kakor snedeno jajce. Proti koncu novembra je zapadel prvi sneg in pobelil ulice; opoldan je kopnel, a zvečer zopet zmrlinil: skratka vreme je bilo popolnoma nedoločeno. Prav tako nedoločeno je bilo tudi naše življenje v »mestnem hotelu šte. 14«. Nekateri izmed nas so morali odriniti v vojsko, na Don; dobili so pohodno opremo in po sto cigarete ter so vsak dan čakali odhoda. Med stalne goste mestnega hotela št. 14. so se lahko šteli samo jaz, kosmat pesnik Razin in plavooka Anica, preiskovalna sodnica pri kazenskem sodišču. Puškin z Malajem je prišel k meni ob šestih jutraj naravnost s kolodvorja; vrgel je na posteljo kučmo in kožuh in postavil v kot belo, težko sabljo nekdanje gardne konjenice. Malaj je skrbno razložil po mizi moko, sladkor, telečje stegno in posodo z napisom »vnetljivo«. Nato se je Puškin pokril s kožuho in zaspal na divanu, a Malaj je krenil barantat na starino. Tudi jaz sem bil zadremal in naposled zamudil sejo odbora za ustanovitev šole šepetancev. Zato pa sem se ob pravem času prišel k drugi seji, kjer so razpravljali o večernih jezikovnih tečajih za petrogradske pomorščake. Utegnil sem celo načrtovati strupeno pismo državnemu zlogu ljudskih knjig, ki še vedno ni poslala 800 izvodov Romain Rollandovega »Jean Cristophe« in 300 pomankljivih izvodov starega »Almanaha proletarske poezije« gledališkim knjižnicam po petrogradskih tovarnah.

Ob štirih popoldne sem se moral

udeležiti nujne seje agitacijskega oddelka pri društvu književnikov. A naš avtomobil, trihli Peugeot, ki je s šoferji vred popil ogromne količine špirta, ker takrat ni bilo bencina, je obstal na mostu čez Nevo. Tu nas je dohitel prvi oddelček onih, ki so odhajali na Don. Korakali so po prazni široki ulici in prepevali. Mi, ki še nismo bili vpoklicani, smo stali z aktovkami pod pazduho in spoštljivo zrlj sprejeli. Devet mojih dobrih tovarišev je že odrinilo s tem oddelkom, in samo trije so se vrnili. Avtomobil je naposled odpovedal docela. Pritalval sem domov p.š. šele ob sedmih zvečer. Dvajset mož je posedalo na mizi, oknu, postelji in kadilo Puškinove cigarete. V oblakih dima so korakali sem in tja igralci, umetniki in Puškinovi tovariši. mladi gojenci rdeče voine akademije, sami lačni in veseli mladci. Malaj je nalival čaja v kozarce, skledice in pločevinaste vrče. Vsi so pili čaj, ker je Puškin pripeljal tudi sladkor, in po več ljudi je čakalo na kozarce. Ob osmih zvečer so hoteli vsi v gledališče. Tedaj pa je prišla gospodična sodnica, plavooka Anica, in rekla: — Kostja je pravkar telefoniral. Vabi na obisk. Obhaja danes rojstni dan svojega Sergeja.

Zato so vsi sklenili, da pojdejo h Kostji počastiti novorojenčka. Seveda ni bilo vsem znano, kdo sta Kostja in mali Sergej. A zvedeli so, da je Kostja naš, da slika agitacijske plakate za državno založbo in da je njegov smek star dve leti. Razin, ki je bil kljub vojni zelo praktičen, ni pozabil povedati, da ima Kostja čaja, kruha in marmelade.

— Že prav, — je rekel Puškin in dvignil z desnice vrč moke, z levico pa telečje stegno. Jaz sem se oprl z vrč s sladkorjem. Postavili smo se v vrsti in dvajset nas je zapustilo mestni hotel.

Zunaj je bilo vlažno, polzko in temno. Kostja je stanoval na otoku v krasni vili. Imel je stanovanje s šestimi sobami; od teh sta bili obstanovani samo

Razmerje kritja se je navzlic gornjim spremembam za malenkost zboljšalo, in sicer v zlatu in devizah od 36,64 na 36,76 odstotkov. Kritje v samem zlatu pa znaša 32,66 odstotkov (v zadnjem izkazu 32,80 odstotkov).

Stanje na dan 30. aprila je bilo naslednje (v milijonih Din): v oklepajih razlike nasproti stanju od 22. aprila): **aktiva**: podlaga 1984,4 (+14,7), od tega v zlatu 1763,1 (—), v valutah 1,2 (—1,3), v devizah 220,1 (+16,0); posojila na menice 1950,8 (+21,9); lombard 287,2 (+33,9); začasni avans gl. drž. blagaine 500,0 (—); **pasiva**: obtok bankovcev 5042,6 (+193,0); obveznosti na pokaz 355,2 (—170,5), od tega nasproti državi 10,5 (—31,8), po žirovni računih 305,3 (—134,9), po raznih računih 39,5 (—3,8); obveznosti z rokom 1247,4 (+45,6).

Stanje živine v naši državi

Kmetijsko ministrstvo je pravkar sestavilo na podlagi številnih podatkov sreskih kmetijskih referentov statistiko o stanju živine ob koncu leta 1931. Kakor je iz naslednjega pregleda razvidno, je stanje živine po naglem razvoju živinoreje v prvih letih po vojni do srede preteklega desetletja precej nazadovalo, potem pa opazoma zopet narastanje. Naslednje številke pomenijo milijone komadov.

	konji	goveda	svinje	drobnica
1921	1,07	4,93	3,37	8,56
1924	1,05	3,78	2,52	9,34
1927	1,12	3,73	2,77	9,48
1931	1,17	3,87	3,13	10,53

Kakor je iz gornjih številk razvidno, opazoma od leta 1927, zlasti povečanje števila svinj in drobnice. Ob koncu preteklega leta so razen tega našli 19 milijonov komadov perutnine. Če upoštevamo, da je bilo leta 1927, v vsej državi le 16,3 milijonov komadov perutnine, tedaj vidimo tudi v tem pogledu lep napredek.

— **Izplačilo drugega kupona 7 odst. mednarodnega stabilizacijskega posojila.** Narodna banka je pos. a. 30. aprila finančnim agentom naše države v inozemstvu potrebni znesek za izplačilo drugega kupona našega 7 odst. stabilizacijskega posojila iz l. 1931. Ta kupon dospe v plačilo 1. junija t. l. Finančni agenti so prejeli v to svrhu 26,15 milijona francoskih frankov, 428,000 švicarskih frankov in 46,000 holandskih guldinarjev. Za tranšo v naši državi je bil izročen Državni hipotekarni banki znesek 4.694.800 Din. Skupno je Narodna banka izročila finančnim agentom in Državni hipotekarni banki po borznem tečaju znesek 79,8 milj. Din.

— **Eksekutivna prodaja bencina.** Na ljubljanski borzi je bilo včeraj eksekutivno prodanih 41 ton avtomobilskega bencina (spec. teže 745, brez banovinske trošarine, plačlj. v 30 dne, franko vagon cisterna Ljubljana, gl. kol.) po 630 Din za 100 kg.

— **Prevozne olajšave za potnike in blago,** namenjene na XII. Ljubljanski vselesnem, ki se bo vršil letos od 4. do 13. junija, so dovolile naslednje države: Avstrija, Bolgarija, Češkoslovaška, Grška, Italija, Madžarska, Nemčija, Poljska, Rumunija, Švica.

— **Dobava. Direkcijskega državnega rudnika Kakanj sprejema** do 12. t. m. ponudbe glede dobave 16 komadov žag za gater, 30,000 kilogramov sena, 20,000 kg portlandskega cementa, 20 komadov gumijastih cevi, 2500 kilogramov bencina in 5000 kg cementa. — **Direkcijskega državnega rudnika Banja Luka sprejema** do 12. t. m. ponudbe glede dobave 10,200 kg pšenične moke in 10,200 kg krušne moke, 1500 kg namiznega olja; do 19. t. m. glede dobave 100 kg belih krp za čiščenje strojev; do 25. t. m. pa glede dobave 40 plošč železne pločevine. — **Direkcijskega državnega rudnika Velenje sprejema** do 17. t. m. ponudbe glede dobave 3000 kg bencina, 500 kg terpeninovnega mila, 300 kg jedmenov kave in 300 kg sirove kave. — **Direkcijskega državnega rudnika Vrež sprejema** do 18. t. m. ponudbe glede dobave 500 kg čistega niklja, raznih zakovic, vijačkov in matic, klingerit-plošč, krampov, žičnih pletenin, žice itd. — **Direkcijskega državnega rudnika Kreka sprejema** do 25. t. m. ponudbe glede dobave električnega materiala. (Predmetni oglasi so na vpogled v Zbornici za TOI.)

kopalnica in spalnica. V ostalih temnih sobah je vladal hudi mrz. Puškin je spustil darove na baročno igralno mizico. Kostja in njegova žena, blede, se stradano sloka Ljusja, sta pogledala vreče in oči so jima čudno vzplamtele. Gostje so vstopali po vrsti drug za drugim, zamolkito kašljali in odlagali na dragoceni okrogli mahagonijevi mizi svoja darila. Po večini so bila to »izvestija« zavita polena in žarnice, stvari, ki si jih bil mogel v tistih časih odnesti iz uradnih prostorov, ne da bi bil imel kakšne stroške.

— **Tovariši,** — je dejal Puškin, ki je točil iz pločevinaste posode v kozarce popolnoma prozorno tekočino. — na zdravje tovariša Serjože! — Tako je bil led prebit in zavladalo je živahno razpoloženje.

V prostornem okroglem salonu je žarel velik kamin. Štiri šibke starinske mize različne oblike in velikosti so se dobesedno šibile pod težo različnih jedi. Hrib tenko narezane pečene teletine je širil redek, očarljiv vonj. In ta hrib je pomenil šele manjšo polovico občudovanja vrednega telečjega stegna. V kuhinji so pekli milnice in pogache. Gostji sinjastimi dimi je kar poplaval stanovanje, in smo moral nastežaj odpreti vrata. Gostje so se urno lotili pogach in pečenke. Hrib narezane teletine je kopnel in se krčlil. Romantična Anica, strah petrogradskih zločincev, je hodila sem in tja po šestih razsvetljenih sobah in hrepnela po godbi. Smilila se je gospodaru in ji je rekel:

— Nekdanji senator pl. Grothus v stanovanju šte. 1 ima lep klavir. — Pojdimo k senatorju Grothusu! — je dejal odločni Puškin. A vsi so razumeli, da Grothus zdaj zmruže in da ne bo nič kaj postrežljiv nasproti poveljniku rdeče konjeniške divizije.

»Godbo! godbo!« — je žalostno stokala Anica, zato smo vendarle krenili v stanovanje šte. 1. Nekdanji senator, zdaj samo državljani Grothus, je pletel

— **Dobava petroleja.** Dne 9. t. m. se bo vršila pri intendanturi komande dravske divizije oblasti v Ljubljani licitacija glede dobave 16.000 kg petroleja. (Oglas je na vpogled v Zbornici za TOI.)

Borze

6. maja

Na ljubljanski borzi je danes deviza Newyork precej popustila, tako da je denarni tečaj znova padel pod 56. Tudi ostale devize so v večji meri nazadovale zlasti Berlin. Pariz, Praga in Amsterdam. Edino London se je za malenkost okrepil. Dina rje v Curihu poskočil od 8,95 na 9,05.

Na zagrebškem efektivnem tržišču danes ni bilo v Vojni škodi prometa in tudi ne tečajev. Zaključki so bili zabeleženi le v Blairovem posojilu, 7 odst. Blairovo posojilo je naprej popustilo na 43 zaključek, pozneje pa se je trgvalo po 43,75 in 44. V 8 odst. Blairovem posojilu pa je bil promet po 49,50.

Devize.

Ljubljana. Amsterdam 2270,22 — 2290,58, Berlin 1333,97 — 1344,77, Bruselj 787,35 do 791,29, Curih 1097,35 — 1102,85, London 206,34 do 207,94, New York ček 5596,38 — 5624,64, Pariz 221,88 — 223, Praga 166,23 — 167,09, Trst 289,22 — 291,62.

Zagreb. Amsterdam 2270,22 do 2290,58, Berlin 1333,97 do 1344,77, Bruselj 787,35 do 791,29, London 206,34 do 207,94, Milan 289,22 do 291,62, New York ček 5618,38 do 5624,64, Newyork ček 5596,38 do 5624,64, Pariz 221,88 do 223,00, Praga 166,23 — 167,09, Curih 1097,35 do 1102,85.

Curih. Beograd 9,05, Pariz 20,18, London 18,80, Newyork 511,50, Bruselj 71,90, Milan 26,40, Madrid 40,60, Amsterdam 207,75, Stockholm 94,75, Oslo 96,75, Kobenhavn 102,75, Sofia 3,71, Praga 15,26, Varšava 57,30, Bukarešta 3,07.

Efekt.

Zagreb. Državne vrednote: 7-odst. investicijsko 48,50 — 51, 4-odst. agrarne 29 — 22, 6-odst. begluške 50,50 do 52, 7-odst. Blair 42,75 — 44, 8-odst. Blair 49 — 49,50, 7-odst. Drž. hip. banka 49 den.

Dunaj. Bankverein 11, Eskomptgesellschaft 100, Dunav - Sava - Jadran 12,80, Staatsseilbahngesellschaft, 12,00, Trbovlje 18,75 - Alpine-Montan 9,90.

Blagovna tržišča

LES

+ **Ljubljanska borza** (6. t. m.). Tendence za les slaba. Zaključkov ni bilo. Povpraševanje je za jamski les (200 kub. metrov 3 m/te, 1/2 m premera na vrhu; 100 m³ 3,5 m, 1/4 m premera na vrhu; vse loco vagon Varadinske 4).

ZITO

+ **Chicago**, 6. maja. Začetni tečaji: Pšenica: za maj 53, za julij 55,75, za september 58,125, za december 61,125; koruza: za maj 28,75, za julij 32,125, za september 34,50, za december 34,125; rž: za junij 38,875, za december 43,50; oves: za maj 28,75, za julij 32,125, za september 34,50.

+ **Winnipeg**, 6. maja. Začetni tečaji. Pšenica: za maj 60,625, za julij 62,375, za oktober 64,50.

+ **Ljubljanska borza** (6. t. m.). Tendence za žito prijazna. Zaključkov ni bilo. Nudi se pšenica (slovenska postaja po mlevski tarifi, plačljivo v 30 dneh): slovenska, 78 kg po 182,50 — 185, okolica Sombor, 79 kg po 187,50 — 190; potiska, 80 kg težka po 192,50 — 195; meka: baška »ot. franko Ljubljana, plačljivo v 30 dneh po 325 — 330, banatska po 335 do 340; koruza (slov. postaja, plačljivo v 30 dneh): baška pri mlevski voznini po 145 do 147,50, po navadni voznini po 150 do 152,50.

+ **Novosadska blagovna borza** (6. t. m.) zaradi praznika danes ni poslovala.

+ **Budimpeštanska terminska borza** (6. t. m.). Tendence slabša, za rž stalna; promet miren. Pšenica: za maj 12,71 — 12,73, za junij 12,98 — 12,94; rž: za maj 14,75 — 14,78; za junij 14,60; koruza: za maj 16,10 — 16,15, za julij 15,60 — 15,65.

Vsak naročnik „Jutra“ je zavarovan za 10.000 Din!

v kuhinji košare, ki jih je prodajal na trgu. Sprejel nas je dokaj mrzlo, a vendar vljudno. Klavir iz rožnega lesa z bronastimi venčki in lilijami je stal v kotu kuhinje; na njem so se sušile mokre hlače.

— Ernest Karlovič, — je plaho pričel Kostja, — danes imamo tako rekoč rodbinsko slavnost Ali nam bi ne posodili klavirja, Ernest Karlovič... Samo za danes, Ernest Karlovič...

— Trenotek, prosim, — je segla Anica v razgovor, — če ga ne marate posoditi, ga prodajte...

— Kako to prodajte? Komu bi ga prodal? — je zamrmral omamljen senator. — Kaj se to pravi? Kako ga bom prodal?

— No, tako, za živila, kaj? — je odgovoril Kostja še vedno nekoliko plaho. — Dva kg sladkorja v kockah! — je nestrpno vzdiknila Anica.

— Ne, — je zastokal pl. Grothus, — rožni les, Blüthner... Ne.

Vsi so za trenutek obmolknili. Anica je obvisela Puškinu na roki.

— Polovica telečjega stegna, — je svečano izgovoril Puškin.

— Polovica stegna? — se je zgrozil senator.

— Polovica... čakajte! Pokažite mu no! — Nekdo je planil po stopnicah navzgor h Kostji v stanovanje Rožnato, lepo zapечатeno telečje stegno na železni ponvi je kmalu obviselo v zraku pred široko odprtimi senatorjevimi očmi. Vzpel se je na prste in ogledal stegno. Plavalo je v soku in sladko dišalo.

— Dobro, velja, — je rekel onemogli pl. Grothus.

Dvajset ljudi je dvignilo klavir iz rožnega lesa in ga vleklo po stopnicah h Kostji. Romantična Anica je na stopnicah kar poljubljala Puškina. Klavir je z drdranjem in žalostnim stokanjem strun lezel navzgor, prilezel v prvo nadstropje in običal v vratih Kostje. Dvajset mož ga je suvalo in zibalo ter ga konč-

Diana francosko žganje
in kruha hleb

rešita hišo najhujših potreb

Cena: mala steklenica 10 Din, srednja steklenica 26 Din, velika steklenica 58 Din.
Dobava se povsod.

Nenadna smrt uglednega odvetnika

Ljubljana, 6. maja

Odvetnik v Liti in graščak v Predvorju g. dr. Artur Wurzbach-Tannenberga se je mudil te dni na svojem gospijskem posestvu na Jezerskem ter postal tam, kakor se govori, Artev nesreče z orožjem. Odprenil si ga v Leonišče, kjer je davi svoji poškodbi podlegel. Star je bil šele 51 let in bo zapustil zaradi svojih lepih lastnosti najboljši spomin med stanovskimi tovariši, mnogostevilnimi prijatelji in znanci in posebno še med uslužbenci svoje pisarne in svojega posestva. Velike zaslugi si je pridobil tudi za razvoj turškega prometa v naših krajih.

Pokožnik je pred vojno služboval nekaj časa pri avstrijskem poslanstvu v Carigradu in je od tedaj gojil velike simpatije do turškega naroda. Turški jezik je obvladal popolnoma in se je mnogo bavil z orientalistični študijami. Zapustil je soprogo in štiri sinove. Njegovo truplo bo prepečeno v Predvorju, kjer bo v nedeljo ob 10. dopoldne pogreb na farnem pokopališču. Pokojniku častan spomin, rodbini iskreno sožalje!

Zgodba o srnjačku

Ljubljana, 6. maja

Nekateri sprehajalci na cesti od zatvornice v Gruberjevem prekopu proti mestni klavnici so bili nedavno dopoldne očividci obupne borbe mladega srnjačka z brzimi valovi. Neki možki in ženska na desnem poboju prekopa sta hitro vrgla v vodo vrvi in tako rešila poldrugo leto starega srnjačka. Z valovi se boreči srnjaček se je uprav človeško spretno ujel v vrvi in sta ga nato plomenita reševalca potegnili iz vode.

Srnjaček je prišel z Golovca ter se mirno pasel okoli železniškega tira. Ustrašil se je vlaka, skočil s tira proti prekopu, tu mu je spodletelo in je padel v vodo pred zatvornico, ki je bila na pol odprta. Začel se je boriti na življenje in smrt. Pred zatvornico se je nekaj časa vrtel, kakor pogubljen. Vrtinec ga je pogotnil in potegnil pod zatvornico. Na drugi strani je po približno 30 m spet prišel na površje in začel je plavati, kičoč primernega prostora, da se reši na suho. Nu, in potem se je rešil, kakor smo zapisali.

Lov okoli Gruberjevega kanala ima v zakupu ravnatelj mestnega dohodarstva urada g. Zupan, ki je prevzel srnjačka v svojo oskrbo. Ker je pred nekaj dnevi na tragičen način poginil hudi srnjaček II. realne gimnazije na Poljanah, je g. Zupan svojo pogodbo podaril zavodu, kjer se sedaj prav mirno spreha po vrtni

KULTURNI PREGLED

Nov spis Louisa Adamiča

Autobiografsko delo »Smeh v džungli«. — Ameriške ocene smatrajo knjigo za najboljšo delo o emigrantih v USA. — Adamič na potu v Ljubljano.

Leta 1913: Nekje na tedenjem Kranjskem so izdale oblasti potni list 14-letnemu fantu. Ime in priimek: Alojzij Adamič, doma iz vasi Blato pri Grosuplju, rojen 1899, potuje v Zedinjene države Sev. Amerike, izobrazba: ljudska sola in dva razreda ljubljanske gimnazije.

Louis Adamič

(Slika je posneta z naslovne strani »Smeha v džungli«)

V Ameriki je delal tri in tam, ko pa je prišla vojna, je stopil v ameriško armado, bil na francoski fronti, eno leto po vojni stopil iz armade ter stremljeval za delom. Pri tem je prepotoval skoraj vse USA, narkar se je ustavil v Kaliforniji. Z objavo svojega angleškega prevoda Cankarjeve novele »Bebec Martine« je dobil zveze z ameriškim revijami, kjer je poslej objavljati prevode, pa tudi originalne članke, eseje in novele o svojih srečanjih z ljudmi ameriškega dna in njihovimi usodami. V knjigi je izdal svoj prevod Cankarjevega »Hlapca Jernejca«, v brošuri studio o ameriškem pesniku Robinsonu Jeffersu.

Leta 1931: V New Yorku je izšlo prvo veliko Adamičovo delo »Dinamite«, zgodovina ameriških nasilnih bojev obeh razredov. Upton Sinclair mu je čestital: »Obrazovali ste težko snov večje in s poznavanjem stvari, ki so nam vse dobro ocenili Sinclair Lewis, Mary Austin, W. A. White in drugi, ki smatrajo »Dinamite« za najboljšo knjigo o tej snovi, kar jih je v tej generaciji prišlo iz ameriških tiskarn. Prevajajo jo v več jezikov. (Zagrebska Binoza je obetala hrvaški prevod).

Kritik O'Brien je sprejel Adamičovo delo »Uganka« v zbirko najboljših ameriških novel za 1931. (Novela je izšla v prevodu Olge Škerlove v letošnjem »Ljubljanskem Zvonu«).

Leta 1932: Adamič je prejel za svoje literarno delo Guggenheimovo nagrado. Meseca marca pa je izšla v založbi Harper & Brothers (New York-London) nova Adamičeva knjiga »Smeh v džungli« (Laughing in the Jungle).

Knjiga je nekakša avtobiografija. Adamič je zbral in izpopolnil razne svoje novele o ameriških priseljencih in članke ter jih z novimi poglavji združil v celoto, ki ji je dal naslov »Smeh v džungli«. Prva poglavja govorijo o Adamičevi mladosti v starem kraju, o popotovanju v Ameriko in prvih letih življenja v ameriški »džungli«. V ostalih poglavjih pa opisuje življenje raznih emigrantov v Ameriki in njih križev pota, predvsem treh naših rojakov: Petra Molka, socialista, ki se zateče v grocerijski pristan, pustolovca in gangsterja Steva Radina in Lenarta Podgornika, sanjača iz Kalifornije, zdaj »živga mrtveca« v Mehiki, kamor je pobegnil. Okrog teh glavnih oseb je nanizal Adamič polno manjših poročil o tragiki življenja slovenskih emigrantov, o življenju v ameriški armadi in industrijskih centrih. Skratka: Adamič se je razgledal po veliki ameriški goščavi in ko je videl vse te in druge tipe in simbole milijonov, ki se tu koljejo kakor zveri za obstanek in osebne ambicije, se je zakrohotal in nastavljal svojo kamero. On ni prišel sem, da se vplete v to življenje, da se pridruži tej ali oni skupini in da bo eden nas — on je prišel, da nas opazuje in slika. On je menckovec, pristas H. L. Menckena, ki je največji cinik v Ameriki in nekaj intelektualni anarhist; on se poteguje za najvišjo osebo svoboda, a vse drugo mu je dogma in opresija. Ne rečem, da je Adamič

mič popoln menckovec. Njegova miselnost se morda upira Menckenuv brutalni brezobzirnosti, ampak na njegov način Adamič »odkriva« Ameriko in zaključuje, da njega Amerika »še ni pogreznila kot je druge, ki so hoteli spremeniti džunglo v idiličen kraj, ker se ji ni dal; on je ostal pameten in zdrav...« (Glavni urednik čisto slovenske »Prosvete«, Ivan Molek).

Vse ocene v ameriškem tisku hvalijo knjigo kot najboljšo delo o imigrantih v USA.

Evelyn Scott »Smeh v džungli« je življenjsko zanimiva, pomembna knjiga: najbolj razumno poročilo o doživljajih izseljenca, kar smo jih kdaj imeli... o sirovi dejstvih z dvakrat resničnimi podatki po človeku, ki instinktivno kaže rezerviranost umetnika, po človeku, čigar filozofiranje o družbi je previdno ne iz boječnosti, marveč zato, ker ga nekaj — mogoče lastnost njegove kmetske dedščine — uči, naj ima svoje noge solidno postavljene na zemljo. — Sinclair Lewis: »Adamič je vreden.« — James Stevens: »Velika knjiga... glasila in barve življenja z dna Amerike.« — V dnevniku »New York Herald Tribune« je napisal obsežno oceno kritik Benjamin Stolberg, ki pravi, da je Adamič znova odkril Ameriko. »Opogumil se je in dvignil nad suho historiografijo. Doživel je in napisal veliko povest. Ta knjiga še jasneje razodeva njegov talent. Ni več samo avtobiograf, spet je v prvi vrsti pripovednik. In kot pripovednik je dosegel višek... O svojem lastnem življenju nam

podaja Adamič le 43 strani o svojih otroških letih na Kranjskem... Skulpture njegovih kmetskih staršev so nepozabne. Njegova mati spominja na staro mater Gorkoga... Amerika je Adamiču usodna, prostrana, bogata, rodovitna, združena, toda magnetično fascinantna... Naša dolžnost je, »razumeti« to džunglo ter jo preurediti za boljše usodo človeške faune... Edini način, s katerim lahko obvladaš to džunglo in preženeš strah, ki paralizira raziskovanje, je ta, da se »krohotamo«.

Adamičeva nova knjiga je doživela še večji uspeh kot »Dinamite«. Navedli smo odlomke ameriških ocen v informaciji, o knjigi sami pa bodo poročale tudi naše literarne revije.

Ob tej priložnosti lahko tudi povemo, da bo izšla v Slovenskih poteh, ki jih izdaja Tiskovna zadruga in ureja Jos Kozak, zbirka Adamičevih esejev o ameriškem delavskem življenju. Avtor je rokopolis že uredil in poslal ter ga že prevajajo. Adamič je spoznal to življenje prav od blizu in zadel s svojimi članki in esej v živce — pravi ameriška kritika. Zato utegne biti ta knjiga prvo slovensko dobro delo o sedanjosti Ameriki.

Po 19-letni odsotnosti bo Adamič spet obiskal Ljubljano in svoj rojstni kraj. Pomudil se bo del časa v »stari kontrici«, kamor utegne prinesli s seboj svoje brezobzirno, a pravično kamero...

Mi ga najlepše pozdravljamo!

M. K.—šč.

Zagrebsko gledališče in slovenska dramatika

Konec vzpodbudne polemike

G. Hirschler odgovarja
g. Debevcu

Zagreb, 4. maja.

V vprašanju zagrebske in ljubljanske dramatike gledajo slovenski dramatiški deli in na besede gosp. Cirila Debeveca (glej »Jutro« z dne 29. aprila) lahko odgovorim samo to-le:

Gosp. Debevec ima brez dvoma v maršnem prav in tega ni hotel nihče zanikati. Tudi jaz ne. Prav tako priznava zagrebsko gledališče, da v času, ki ga je obravnaval g. Debevec, res ni izvajalo nobenega novejšega slovenskega komada. To potem takem držijo v mojih zagrebskih pisnih ni bilo nikdar besede o tem, da g. Debevec ne bi bil pisal resnice. Jaz sem samo našel, kaj je zagrebsko gledališče doslej storilo za Slovence in njihovo dramsko književnost.

V tem stavku je takisto odgovor na trditve o mojih »zelo malo« podatkih. Če gosp. Debevec zanika, kdaj so v Zagrebu uprizorili »Tekmo«, naj povem, da je bila ta drama v rednem repertoarju sezone 1912/13. »Hlapec Jernej« je bil uprizorjen po Delavski akademiji in naših igralcih 1. 1927. Glede Cankarjeve komedije »Za narodov blago« lahko ponovim, da se bo kmalu uprizorila v zagrebskem gledališču. Glede prevođa, odnosno zakasnitve bi lahko dala informacije g. prof. Imbrek in režiser Kreft; slednji je oni mladi režiser, katerega namerava zagrebska gledališka uprava pridobiti v svoj ansambl.

Glede tega, kar misli gosp. Debevec, češ, da sem pokazal »čudno nervoznost in neko nepojmljivo prizadevnost v zagovarjanju zagrebske uprave, nimam ničesar pripomniti. Ali sem nervozen ali ne, ni mi malo važno. Mnogo važnejše je to-le:

Ko je gosp. Debevec očital zagrebskemu in beograjskemu gledališču, da deset let nista uprizorila niti enega slovenskega dramskega dela, basi so Slovenci igrali celo vrsto hrvaških in srbskih del, tedaj je bil njegov očitek samo polovičarski. G. D. bi namreč bil moral navesti drame, ki so po njegovi sodbi reprezentativne in ki sta jih zagrebski in beograjski teater prezrla. V tem je jedro vprašanja: naj g. Debevec navede dela, ki sta jih Beograd in Zagreb prezrla, naj pove, katera izmed slovenskih dram bi brezpozorno morala priti na oba navedena odra, pa ne bi bilo sedanjih nesporazumov. Tedaj bi naše gledališče lahko odkrito povedalo besede, ki bi jih g. Debevec tako zelo rad slišal: »Tako je, na nas je krivda, potrudili se bomo, da jo bomo popravili.« Zagrebsko in verjetno tudi beograjsko gledališče se ni ne bo sramovalo, priznati to krivdo.

G. Debevec je napačno presojal zadevo z zagrebskim gledališčem, a pri tem je tudi mene meril s krivega stališča. Nisem varuh zagrebskega gledališča in ga službeno ne branim. Z pred nekaj leti sem bil vprašan upravo zagrebskega gledališča, kdaj bo izvedla katero slovensko dramsko delo. Odgovorili so mi, da se pravkar pogaja zaradi »Veronike Deseniške«; to sem takrat zabeležil v »Jutru«. Nato pa je zagrebska gledališka uprava vprašala mene tako, kot jaz zdaj vprašujem gosp. Debeveca: namreč, naj navedem, kateri komad iz reprezentativne slovenske literature bi se brezpozorno

moral izvajati, a se ni izvajal. Tedaj bomo lahko ugotovili tudi krivdo zagrebskega gledališča in tedaj se bo lahko ta krivda tudi popravila.

Naposled se to-le: Gosp. ravnatelj zagrebske dramatike gre še dalje in pravi, da je sveta moralna dolžnost zagrebskega in beograjskega gledališča, da izajva vsa reprezentativna domača dela. Te dolžnosti se zagrebsko gledališče popolnoma zaveda, o čemer pričuje tudi korespondenca med g. Bachom in g. prof. Zimbekom. Že dolgo prej, preden je g. Debevec v javnosti napisal, da zagrebsko gledališče ni uprizorilo nobenega slovenskega dramskega dela, je g. Bach pisal g. Zimbeku, da je sramota, da zagrebsko gledališče že dolgo ni izvedlo nobene slovenske drame. Kako se je zadeva nato razvijala, ne spada sem. Poglavito je, da se že dolgo kaže dobra volja: če pa bi moral pisati o vsem tem, bi bilo treba preiti na drugo polje. Zato je bolje, da se poslužim besed g. Debeveca: »Držimo se vendar stvari in ne uhaajamo na stranpota! Sedaj še čakam, da g. Debevec odgovori konkretno in brez ovinkov: katera reprezentativna slovenska odrska dela, ki bi se bila morala brezpozorno izvajati, je prezrlo zagrebsko gledališče?«

Ziga Hirschler.

Zaključni odgovor g. Debevcu

Česar postaja vsa zadeva že nekoliko dolgočasna, se mi zdijo vendarle potrebna, da se o tem vprašanju enkrat do dobrega zgovorimo in razne pomote razčistimo. Torej, da odgovorim po vrsti:

Prvo, kar bi želel popraviti, je pojmovanje razmerja zagrebskega kazališta do nas in do naše literature kakor ga izpoveduje g. Hirschler in ki se jasno izraža v teh besedah: »... kaj je zagrebsko gledališče doslej storilo za Slovence in njihovo dramsko književnost. Tako pojmovanje je — vsaj po mojem mnenju — napačno in po mojem občutku za nas celo poniževalno. Noben resen gledališki človek ne smatra, da je z gojitvijo kulturnega repertoarja, s sestavljanjem gledališkega sporeda »kak storilec za tisti narod, iz čigar literature so izbrana dela zajeta, temveč se zaveda čisto jasno, da je storil to na osnovi svoje kulturno-gledališke politike, za spoznavanje tujerodne literature, za razširjenje lastnega obzora in za opolnjenje lastne kulture. Resna gledališča ne igrajo Sophokleja, Shakespearea, Molièra, Schillerja, Gogolja, Ibsena, in O'Neilla zato, da »kak storijo za Grke, Angleže, Francoze, Nemce, Ruse, Norvežane in Američane, temveč zato, da se seznanijo z duševnim obrazom svetovne literature in da opolnodi duha tistega naroda, kateremu pripadajo. In tako tudi naše gledališče ni igralo hrvaških dram zato, da bi »kak storilo za Hrvate in njihovo dramsko književnost, temveč jih je igralo in jih še igra zato, da spoznavamo hrvaško literaturo in da z njo bogatimo (v kolikor je mogoče) naš lastni kulturni obzor in da z njo opolnodi (v kolikor je mogoče) naš lastni kulturni zaklad. V teh in podobnih stvareh je jako priporočljivo imeti prave pojme in je jako umestno premišljeno izražanje.

Kar se tiče »zelo malo« podatkov, moram svojo trditve na žalost ponoviti, kajti podatki g. H.-a. so bili deloma nepravilni (prim. »Pohujšanje«), deloma pomanjkljivi, kar sicer g. H. tudi sam potrjuje s tem, da mi — četudi šele na moje izrecno javno vprašanje — naknadno navaja podatke o »Tekmici« in »Hlapcu Jernejcu«. Dejanska slika in z njo resničnost mojega članka se s to ugotovitvijo seveda ne niti za las premakneta, kajti: »Tekma« je bila izdana pred letom 1920 (in moja statistika se začne od leta 1920) in »Hlapec Jernej« ni igralo oficijelno zagrebsko gledališče, temveč samo z zagrebskimi igralci Radniška akademija. Dejstva so dejstva in smola je smola — nič se ne da zaobrniti.

Kar se tiče »Narodnega blaga«, Zimbekovega prevođa in Kreftove režije, ponavljam še enkrat, da smatram to reč za zadevo zagrebskega gledališča uprave in oboj prizadetih gospodov in da se mene očitno mojega članka to vse skupaj prav nič ne tiče. Dozdeva se mi sicer, kam bi me g. H. rad speljal, ampak jaz se ne dam: v osebne zadeve se res ne bom vmešaval.

Za naslednje vrstice, ki predstavljajo obenem tudi tenor članka g. H.-a, pa moram priznati, da so me celo z zagrebske strani precej iznenadile in osupnile. Za boga, ali je bilo res potrebno, da bi ljubljanski režiser moral navesti drame, ki so po njegovi sodbi reprezentativne in ki sta jih zagrebski in beograjski teater prezrla? In da naj bi prav ta režiser povedal, »katera izmed slovenskih dram bi brezpozorno morala priti na oba navedena odra in šele potem — ne bi bilo sedanjih nesporazumov — in šele potem — se ne bi zagrebsko in verjetno tudi beograjsko gledališče nič sramovalo, priznati to krivdo? Ali je to res potrebno? Ali je res mogoče, da zagrebsko gledališče, ki se toliko snavlja za slovensko dramatik, doslej ni poznalo oziroma ni smatralo za vredno uprizoriti take slovenske dela kot so n. pr. Cankarjev »Za narodov blago«, »Kralj na Betajnovcu«, »Hlapec«, »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«, Zupančičeva »Veronika Deseniška«, Novačanov »Herman Celjski«, Leskovčeva »Dva bregova«, Grumov »Dogodek v mestu Glogu«, in ki so po mojem mnenju vsaj toliko reprezentativna kakor vsa tista dela, ki jih je naše gledališče uprizorilo iz hrvaške in srbske literature? Tudi naše gledališče je igralo marsikatero

delo, ki je (vsaj po mojem mnenju) nekoliko manj reprezentativno kakor pravkar navedena dela, in vendar nisimo čakali, da bi nam jih nasvetoval šele kakšen režiser zagrebskega gledališča! Hrvatskih del za ljubljansko gledališče jaz seveda nisem izbral, vem pa za trdno, da se naše gledališče uprave pri izbiranju prav gotovo niso posluževale takega vzorca, kakršnega uporablja g. H. v zgoraj priobčenem pismu.

Da je g. H. svaruh zagrebskega gledališča, nisem nikjer trdil, opravičeno pa smem sklepati, da igra pri upravi z. k. zelo važno vlogo neoficijelnega zagovornika, svetnika in posredovalca, če vidim, da brani postopanje zagrebske uprave on in ne uprava sama; če berem, da javno vprašuje po komadih iz »reprezentativne slovenske literature«; če ga pooblašča g. direktor Bach, da razpravlja in daje pojasnila v njegovem imenu in če mu je znana celo korespondenca med g. Bachom in g. prof. Zimbekom. Kako je z zanesljivostjo raznih predmetnih pogajanj, pa nam jasno dokazuje g. H. sam, ko navaja tipične primere s »pogajani« zastran »Veronike Deseniške«, ki so se vršila že spred nekaj leti in se »Veronika Deseniška« doslej še ni izvedla in da je »že dolgo prej, preden je g. Debevec v javnosti napisal, da zagrebsko gledališče ni uprizorilo nobenega slovenskega dela, pisal Bach Zimbeku, da je sramota, da zagrebsko gledališče že dolgo ni izvedlo niti enega slovenskega dramskega dela in da se kljub vsej sramoti, to delo vendarle še ni izvedlo.

Najbolj tipično za pojmovanje g. H. na sta tista dva stavka, kjer pravi: »Kako se je zadeva nato razvijala ne spada sem. Poglavito je, da se je že dolgo pokazala dobra volja. V tem tiči ravno usodna pomota! Kajti prav to je važno, kako se je nato razvijala stvar in to spada jako sem!« Stvar se je namreč ravno »nato« razvijala vedno slabše! In nikakor ni »poglavito« to, da se je že dolgo pokazala dobra volja, temveč je glavno po mojem trdnem prepričanju edino to, kar se je tudi izvršilo! Kajti ne bilo bi ne zgođovine in ne kulture, če bi bilo glavno samo pokazanje volje, temveč je nastala zgodovina in kultura samo tako, da so se pokazala dejanja, ki jih je ta, na ta način dokumentirana volja izvršila.

In s tem smatram, da je debata med g. Hirschlerjem in menoj v tej zadevi zaprta in končana. Ciril Debevec.

Nove lirčne zbirke

Francé Vodnik, Borivec z Bogom. (Samozaložba. Cena 20 Din.)

Francé Vodnik, urednik antologije »Slovenska religiozna lirika« in znani ideolog mlajšega katoliškega rodu, je s svojo prvo pesniško knjigo »Borivec z Bogom« posvedočil, da je pesniku »Vigilije« in »Zalostnih roke« več kot krvični brat: med obema obstoji osnovna karakterološka sorodnost, ki se kaže v močnem religioznem doživljanju. Spritno tako, lahko bi rekli: biološko-psihološke zgradbe pesnikovega karakterja bi bilo odveč vsako razčlenjevanje osnovnega izvora te poezije: če ne dvomimo o pristnosti doživljanja, kar v tem primeru ne moremo, tedaj pač ni razloga, da bi religiozno poezijo zastopavljali pred kakršnokoli drugo. Zanimiva bi bila primerjava med pesniškim izrazom avtorja »Vigilije« in »Borivca z Bogom«; prvi vtisk, ki ga dobivam in ki ima kajpak docela subjektivno veljavo, je ta, da poezija Franceta Vodnika kaže izrazitejšo moško obeležje, da ima doživljanje Franceta V. jačo resonanco v razumu kakor v čustvenosti, da je Francé V. bolj aktivist in Anton V. bolj kvietist. To obeležje je, kakor se mi zdi, vtisnilo »Borivcu z Bogom« značaj izpovedi človeka, ki je svojega Boga doživel v borbi in ne v kerubinskem zamaknjenju, v brezpozornem mističizmu. Bog Fr. Vodnika je morda bližji onemu iz Tomaževa »Summa« kakor Bogu srednjeveških mistikov.

V pesmi »Borivec z Bogom«, ki je dala naslov tej zbirki, pravi pesnik: »Še trepetam, zrušen od prošnje in solza, — v dobro majhen ves se k meni sklanjaš Ti, neskončni Bog — glej, že se v meni prebudil je upornik — in noče usmiljenja — in noče tolažbe več! — Kot da sva enaka si, potegnem meč! — da se z Gospodom vojskujem trum borim, — o jaz se nikoli ne umirim!« Vendar so naslednje pesmi pomisljivejšje: pesnikova duša najde zatočišče v Jezusu in s pesmijo »Na beli poti« se ta simfonija, v kateri se fuga strasti bori s sentimentalnimi violini v veri in doseže viharini fortissimo, izlije v tiho avguštinsko spoznanje: »Saj ne živi, kdor nima v srcu Jezusa« (Nemirno je moje srce...).

Pesniški izraz Franceta Vodnika nas spominja v prvem ciklu (»Znamenje na nebu«) ritma svetopisanih spevov, a že s »Specimi stražarji«, ki me po slikovitosti in ideji malce spominjajo Brezinskih »Vigilij«, kažejo bolj zožen in vezan metrum, ki prevladuje v drugem delu (»Na beli poti«). Lirika Fr. Vodnika je značilen izraz sodobne

religioznosti in od nabožnega pesništva Jerranovega kroga do Franceta Vodnika je ne le oblikovno, marveč tudi idejno velika razdalja.

Momčilo Nastasičević, Pet hrvaških krugov. Beograd 1932 (civ.).

Pisec te pesniške zbirke je ena najbolj svojevrsnih prikazni v novejši srbski poeziji. Pred leti sem pisal v »Lj. Zvonu« o njegovi prozi »iz tamnog vilajeta«. Momčilo Nastasičević poteka iz rodbine, ki ima več umetnikov; n. pr. njegov brat Milorad je znan slikar in eden izmed vodilnih »zograf«ov. Pesniški izraz Momčila Nastasičevića ima vzlic pesnikovu modernemu občutju nekaj arhaičnega, starinskega; ta vtisk dobiva predvsem po jeziku, ki je ponekod izpreleten s provincializmi. Zaradi svoje tematičnosti, jezikovne in oblikovne zapletenosti je Momčilo Nastasičević za sedaj varen pred tem, da bi njegovo subtilno, improvizirano na klavirju ob tihih večerih, ko čutiš vese brezup in vso lepoto življenja, podobno liriko uvrščali v šolske čitanke. Njegova poezija je — vnanje gledano — poglavalna iz tradicionalnih tal jugoslovenskih ženskih pesni, rastla skozi francoskih simbolizem in se razvela ob sodobni liriki po Apollinaireu. Ta vnanja morfologija pa notranje ne drži. Zakaj tu je Nastasičevićeva lirika izraz edinstvenega, po svoje izoblikovanega pesnika, ki ne bo nikdar »veličan« in tudi nikdar povprečen verzokavac. Nastasičević je pesnik za se, to je njegova vrlina in slabost. —

Predavanje o Zupančiču v Strasbourg

Strasbourg, maja.

Simpatični predsednik jugoslovenskih študentov v Strasbourg, astronom Gruič je organiziral s sodelovanjem jugoslovenskih umetnikov iz Pariza 27. aprila jako uspešno in intimno jugoslovensko soarejo, ki jo je poselila najljubša strasbourgška publika. Prireditev je potekala brez lepo donečih fraz, ki bi često kvarile vtisk na sličnih prireditvah in utrjujajo občinstvo.

Po preprostem, a prisrčnem nagovoru rektorja univerze je predaval o našem pesniku Otonu Zupančiču Slovenecem dobro znani Lucien Tesnière. Predstavil je Zupančiča ne le kot največjega slovenskega in jugoslovenskega pesnika, marveč tudi kot enega največjih evropskih poetov. Opisal je Ljubljano in njeno cukurno, iz katere so izšli štirje največji slovenski duhovi.

Označil je Zupančičev svetovni nazor in se povrnil k njegovi filozofiji ob razlagi njegovih pesmi. V ciklu Manom Josipa Murina Aleksandrova je našel gospod Tesnière vzrok za svojo trditve, da je svetovni nazor Zupančičev pesimičen — in še prav posebno v otroških pesmih, kjer Zupančič v življenju v otroško dušo najde leka za svoj pesimizem. Pesni Slap ne pojmuje kakor mi panteistično, marveč mu je izraz filozofske tipično slovenskega človeka — filozofske nedovršenosti. Zapadni človek se ne zanima za vzroke in smisel dejanja, on ga dovrši; Slovan pa skuša doznati za vsako svoje delanje najprej vzroke in smisel. Vedno se vprašuje, čemu in zakaj mi bo to?

Pojem dovršenosti je Slovanu tako tuji kakor je racionalnemu Francozu umiven. In mogoče imajo Slovani prav, je zaključil Tesnière — saj naše življenje teče iz dneva v dan in se dosedaj še ni dovršilo. Zato je Slovan tudi globlji in usmerjen v prihodnost, med tem ko je Francoz bolj obratno: konservativen, opirajoč se na svoja dosedanja doživanja in svojo preteklost.

Gospod Tesnière je lepo označil smisel in razlago nekaterih pesmi, ki jih je nato recitiral absolutna strasbourgška konservatorija gospodična Janine Lang: Elegie, La plaine de Lioubliana, Cascade, L'orange, L'Inde Coromandelle etc. Gospodična Lang je podala te pesmi umetniško tako dovršeno, s sijajno dikcijo in s tolikim šarmom, da mi je bila Zupančičeva pesem, dasi v prevodu, tako razumljiva in tako blizu, kakor mi še ni bila pri nobeni recitaciji v Ljubljani.

Drugi del programa je izpolnila jugoslovenska glasba (Škerjanc, Dugan, Slavenski, Milojčević, Zajc itd.), ki so jo izvajali sijajni tenorist Josip Pako, pianistka Nenadović, sopranistka Matijević in moja malenkost. Uspeh s strani kritike in publike je bil jako velik. Posebno laskavo je bilo povabilo češkoslovaškega konzula, da bi sodelovali na češkoslovaški proslavi meseca oktobra. V celoti je bila to ena najuspešnejših jugoslovenskih prireditev v Franciji.

Georges Duhamel:

Kraljestvo smrti

Odlomek, ki ga prinašamo, je vzet iz knjige Georges Duhamela: »Prizori iz bodočega življenja«, ki bo v bližnjih dneh izšla v zglednem prevodu Otona Zupančiča pri Tiskovni zadrugi v Ljubljani, kot druga knjiga iz zbirke »Moještvo in sodobnost«. Pisatelj, ki smo ga v kulturnih prilozh našega lista že večkrat omenili, je ena najvidnejših osebnosti v sodobni francoski literaturi. Nekot pripadnik mlade pisateljske družine »opatijac« (l'abbaye), ki je dala v literaturi izrazu novi idejni usmerjenosti sunanimizma, se v svojih delih zlasti izza vojne dobe dotika vprašanj, ki s takšno usodnostjo visijo nad sodobnim človeštvom. S prodornim pogledom zdravnika in poznaveča človeške duše — saj je Duhamel po poklicu zdravnik — odkriva na družabnem organizmu bolezenske simptome, ki se izražajo predvsem v obževanju in povečevanju tehnične civilizacije. Ko se je odzval povabilu svojih ameriških prijateljev in imel priliko spoznati amerikanizem v vseh njegovih izrazitih oblikah, je napisal ta svoj senzacionalni potopis, ki je naravnost beana odklonitev ameriške lažne kulture. Amerika je Duhamelu svari leni zgled, ki vli v svojem poprečnjstvu v tej brezdušni mehanizaciji ideal modernega sveta. Če nečemo, da postane današnja Amerika obraz

bodočega življenja, tedaj varujmo to, kar je resnična vrednota evropskih narodov: svojo srčno kulturo!

(A. G.)

Kadar piha veter od jugozapada, diši Chicago po klepu. Sopuh iz klavnic struji nazaj proti sredi mesta, se trdovalno meša z zrakom, bitji, mislimi in se ti zdi kakor naravn in skrivni vonj ameriškega razkošja.

Hitimo, hitimo! Tukaj ukorišajo celo odpadke časa, stranske produkte vaših trupel, o minute našega življenja!

Avto, cesta, hrup. Dež, ta stranski produkt žrtvovanja neba. Vonj, ki se iznenada dvigne, vzraše, nabrekne kakor tuljenje sirene. Zgradbe brez zveze. Dvigala in nadomada za rdeče barvanimi vrati kriki! Zivaleki kriki!

Vstopimo. Krik se v svoji napetosti kakor z drznim skokom odzene. Zdaj ga je vesolstvo polno do roba. Ali je mogoče, da ga ne čujemo tam čez, tam onkraj Atlantskega oceana?

Topel hlad se prime stekel mojih naočnikov, da sem kakor slep. Čuden duh po kuhinem gnoju mi takoj spočetka zapre sapo. Otarem si naočnike in pogledam. Na nekem mostu smo in ovladujemo pozorišče.

Velika, zmedena dvorana. V enem kotu je dohod k prekritemu hodniku, po katerem prihaja reka praševcev. Zivali, vse blatne, love za eno nozo, love jih v zanko ter obešajo na verigo. Z glavo navzdol vije in tulijo v zboru svojo strahotno smrtno pesem. A že jih veriga odveče ter jih takoj ponudi klavcu.

Mož je atletski črnc. Obločen je v haljo, ki se do pod pazduho sprimaja od krvi. V desnici drži močan kuhinjski nož. Sam stoji na nekakem odru kakor igralec. Veriga teče

pred njim ter mu ponuja v priročni višini prašiče, ki so od svoje teže skoraj neznatni. Nato jim črnc z enim samim mirnim, varnim zamahom zabode nož v grlo. Nič obnavljanja, nič nasilnosti. Nož se zadere brez naglice. Curek krvi brizgne, se združi z drugimi curki, teče po kamenitem zlebu v tleh ter pada v spodnje nadstropje, kjer delajo iz krvi ne vem kaj: živila, leke, dragotnine, razstreliva...

Kri brizgne. Zivali se utrca poslednji, grgrajoči krik. Drug krik nadomesti v zboru takoj krik zaklanega peva. Zivali, ki je pravkar poginila, nihne v kotel za baranje. Predstavite si dolgo, smrdljivo kad, kjer očiščeni živali nesnago. Vanjo prihajajo prstene barve. Iz nje prihajajo rožnate, rožnate za vse večine čase, tiste blede in rahle rožnate barve, ki bi jo rad označil drugače nego »jetično rožnato«.

Toda čas trlatimo, v tem pa veriga teče s svojim pogrebnim rožljanjem in svojim revmatičnem hreščanjem. Obarjeni prašiči vise za kite z glavo navzdol. In obkro se nadaljuje. Veriga se vije in se večkrat zvije v veliki dvorani. Na njeni poti čakajo možje, po dva in dva. Molčeči možji, ki so videli izmučeni in ki znajo delati vsak po en gib. Ta zažge žival, da vzplapla v silnem plinovem plamenu. Oni tam, oboroženi s krivci, strgajo, ta tu, ta tam, kožo raz slanino. Veriga teče, vsak mož obrije en kvadrant živali prašiča. Vedno na istem mestu. Isti človek dela to vsak dan ves teden. Zaslužijo po dva dolarja ali po dva in pol na dan. — Mister Pickleton mi to prizna in pristavi kakor v opravičilo, da je to tako rokodelstvo, ki se ga v dveh urah izuči. — Toda veriga teče. Mož čaka. Samo enkrat zareže z nožem in odloči glavo, ki se drži samo s podgrijem in niha sem in tja. Drug možak

ŠAH

Urejuje dr. Milan Vidmar

Pod Visoko Tatro bo slovaška župa čehoslovaške šahovske zveze v drugi polovici junija priredila moštovski turnir. Državno kopalnice na Sliadi je prevzelo bremen prireditve, ki ne bo brez pomena za šahovski svet.

Turnir bo združil 14 igralcev. Med njimi bodo Bogoljubov, dr. Euwe, Flohr, Maroczy, Rubinstein, Spielmann in najbrž tudi moja malenkost. Od domačih moštov bodo igrali: Engel, Opočensky, Rejfi in Pokorný. Tri mesta so še prazna.

Torej dokaj jak turnir. Za današnje težke razmere celo zelo pomemben turnir. Prav gotovo bo poživil bolno šahovsko življenje, ki zelo trpi, kakor trpi ves bolni svet.

★

V Hamburgu je bil majhen turnirček nemških mojstrov. Prinesel je zanimive teoretične izsledke. Najzanimivejši med njimi je nedvomno skrit v partiji, ki jo danes prinašam.

Leta 1925. je v velikem turnirju v Mariboru Varh Njemcovič proti Anglieu Michellu poskušal čudno varijanto sicilijanske in z njo tudi zmagal. O tej zmagi je celo leta 1929. zadovoljno poročal v svoji knjigi »Die Praxis meines Systems«. Pa je v Hamburgu gospod Schönmann še enkrat poskušal to reč. Njegov nasprotnik Reilstab je pa neusmiljeno povozil njega in Njemcovičev sistem. Če bi Njemcovič vse to poznal leta 1925., ne bi bil kockal tako za prvo nagrado.

Beli: Reilstab Črni: Schönmann

1. e2—e4 c7—c5

Sicilijanka še vedno nima popolnega priznanja. Pred tridesetimi leti smo jo slabo sodili. Kesenje po prišlo injekcije, ki so jo okrepile. Mojštri prve vrste je ne igrajo radi. To je sumljivo znamenje.

2. Sg1—f3 Sg8—f6

Ortodoksin Rubinstein je menda pogruntal to hipermoderno potezo. Kesenje je sedanjí svetovni mojster idejo preložil kar v prvo potezo. Tako je nastala znana njegova obramba. Njemcovič je v sicilijanski Rubinsteinovo potezo adoptiral in izgradil.

3. e4—e5 ———

Da mora beli takoj skrbeti za e-kmeta, je bistvo zanimive obrambe.

3. ——— Sf6—d5

4. Sb1—c3 Sf6—c3

5. d2—c3 b7—b6?

Tako je leta 1925. igral Njemcovič. S to napako je priboril prvo nagrado. Kesenje je obširno razlagal načrte, ki jih je tu imel. Poteza pa je težka pogreška. Nič je ni opazil. Šele Reilstab je našel pravi odgovor. Zato je partija zelo važna in za Njemcovičeve teorije zelo nerodna. Črni mora na tem mestu igrati 5. ———

6. e5—e6!! ———

Genijalna ideja!

6. ——— d7—e6

Kaj naj črni odgovori? Na 6. ——— f7—e6 sledi 7. Sf3—e5 in če črni z g7—g6 prepreči šah na h5 8. Dd1—f3. Trdnjava na a8 pade. Na 6. ——— Lc8—b7 sledi 7. Sf3—e5 in bitka je takoj končana.

Na 6. ——— f7—f6 bi sledilo 7. Sf3—b4, g7—g6, 8. Dd1—f3, Sb8—c6, 9. Lf1—d3, Dd8—c7, 10. Lc1—f4 z grozno igro za črnega. Očitno je črni že tu, v 6. potezi izgubljen. Tudi po igri potezi ima namreč zelo slabo igro.

7. Dd1—d8+ Kc8—d8

8. Sf3—e5 Kc8—e8

9. Lf1—b5+ Lc8—d8

Črni ne sme zavstavi skakača: 9. ——— Sb8—d7

10. Sb8—d7 Sb8—d7

11. Lc1—f4 ———

Sedaj je skakač na d7 v smrtni nevarnosti.

11. ——— a7—a6

Edina možnost.

12. Lb5—c6! Ta8—c8

Na 12. ——— Ta8—d8 odgovori beli

13. 0—0 z grozno Lf4—c7. Na 12. ——— Ta8—a7 pa zgubi črni trdnjavo:

13. Lf4—b8! Tc8—d8

14. Lc6—b7 ———

15. Lf4—c7 ———

Torej vendarle kvaliteta! Vise pa še kmetje na a6 in b6.

14. ——— Ta8—b8

15. Lb7—a6! ———

Beli ne jemlje kvalitete, ker sta mu lovca dražja. Zares mu je na ta način zmagata sigurneja. Tudi na 14. ——— Sd7—b8 bi beli ne vzel trdnjavo. Igral bi preprosto

15. Lc7—b6. Kmet pade na vsak način. Ostane pa na vsak način belemu napad dveh lovcev. Črni je tako slabo razvil svoje figure, da mu ni rešitve. Osvojitve kvalitete bi mu igro le olajšala.

15. ——— Tb8—a8

16. La6—b5 ———

Zopet je skakač na d7 v smrtni nevarnosti, še vedno pa visi kmet na b6. Črni je popolnoma zgrubljen. Na mobilizacijo figur niti misliti ne more.

16. ——— Ta8—a7

17. Lc7—b6 ———

Obresti prihajajo v blagajno!

17. ——— Ta7—b7

Obrambe črni za kmeta na c5 nima.

18. Lb5—d7+ Ke8—d7

19. Lb6—c5 ———

Obresti so bogate. Na b2 namreč črni ne sme vzeti: 19. ——— Tb7—b2? 20.

0—0—0 in 21. Kc1—b2. Kd7—c6

19. ——— ———

20. b2—b4 ———

Prav za prav ima sedaj beli premoč štiri kmetov, ki so vsi prosti. Vrh tega so črne figure še vse razen trdnjave na b7 zabarikadirane.

20. ——— e6—e5

21. 0—0 ———

Grozil Td1—d8! ———

21. ——— Tb7—b8

22. Td1—e1

23. f2—f4

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Na 23. ——— e5—f4 bi sledilo še 24.

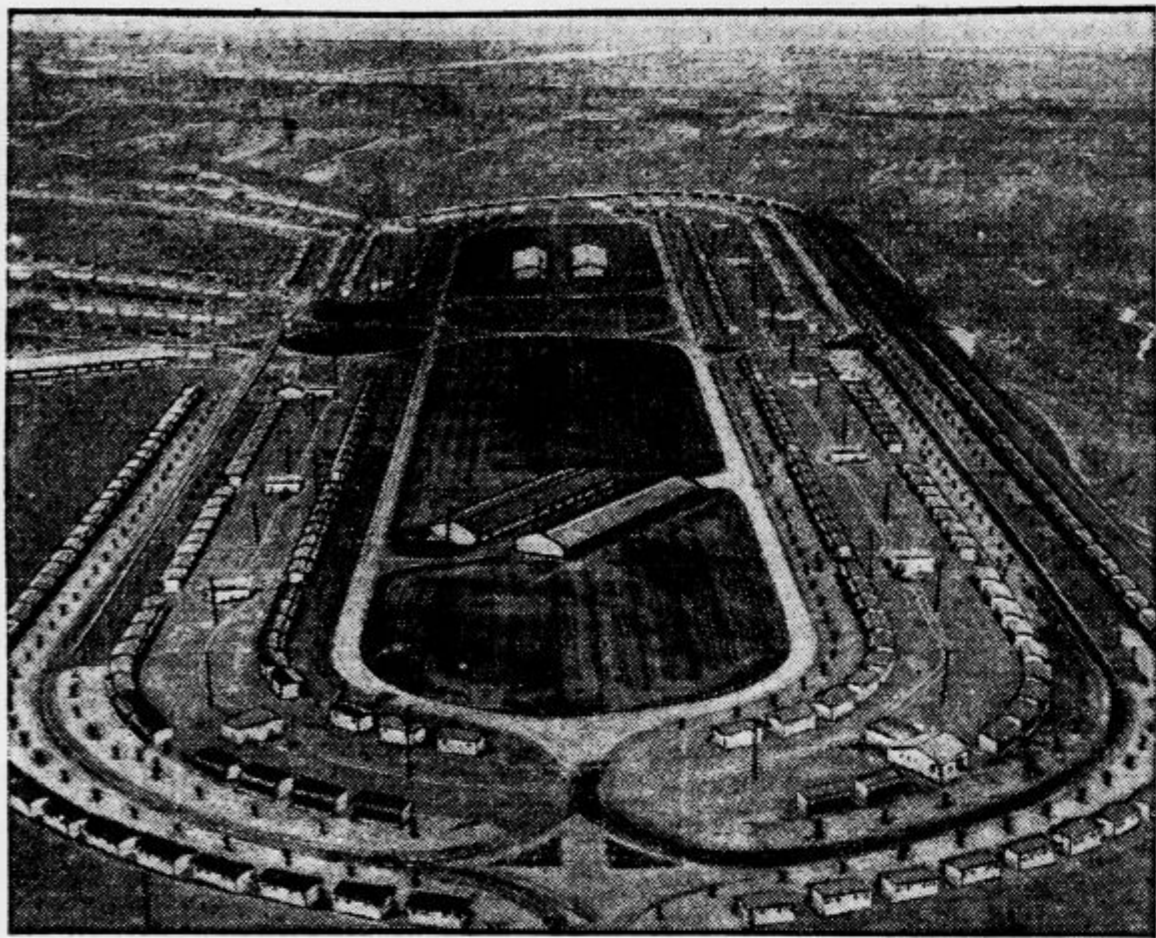
Tel—e6+ in tri bele figure bi igrala proti osamljeni črni. Brezupen boj! Reilstab je to kratko partijo izborni igral.

37—f6

Črni se je vdal.

Iz življenja in sveta

Olimpijsko mesto dograjeno

V Los Angelesu so dogradili olimpijsko mesto, kjer bodo bivali v času olimpijade stotine sportnikov vseh narodov. Poleg prostorov za trening je v olimpijskem mestu mnogo hiš za sportnike.

Električno oko nadzoruje čas

Zaradi enokomernega vrtenja naše zemlje okoli lastne osi kroži zvezdno nebo na videz nad našimi glavami. To navidezno gibanje omogoča astronomom, da z absolutno točnostjo določajo čas in ravnanje naše ure. Za to jim rabi poseben daljnogled, ki je ustanovljen na meridiansko ravnino.

Astronomu je točno znano, ob katerem času doseže kakšna zvezda na svoji navidezni poti okoli zemlje to ravnino in s tem višek (kulminacijo) svoje vsakodnevne poti. V daljnogledu označuje tanka nit meridiansko ravnino in ko doseže določena zvezda to nit, pritisne zvezdoslovec na električno tipko in odda signal. Sedaj primerjajo v zvezdarni samo tabelarično točno določeni astronomski čas, ko doseže zvezda višek in čas, ki ga kaže ura v zvezdarni, pa vedo za razliko med astronomskim časom in časom ure. Napaka, ki nastane po tej metodi (n. pr. s tem, da potrebuje astronom neki, še tako neznan čas, da od opazitve kulminacije pritisne prst na tipko), je sicer malenkostna, a vendar je. Zato poskušajo v najnovejšem

času doseči še večjo točnost s pomočjo avtomatskih priprav, ki naj nadomestijo zvezdoslovca pri daljnogledu.

Po novi metodi se določa točni čas s svetlobno stanicjo, ki ima tako veliko vlogo že v mnogih drugih izumih modernega časa. Stanica je montirana pred daljnogled, kjer je bilo prej astronomovo oko, nekje se avtomatično premika fotografska plošča, ki zabeleži obtem tek ure. Čim se pojavi v daljnogledu zvezda, povzroči njena žarka v svetlobni celici električni tok, ki se na fotografsko ploščo prenese kot svetlobni signal v obliki neprekinjene črte. Ko pa zvezda stopi za nitko v teleskopu, se za majhen trenutek ustavi vpliv njenega žarka na svetlobno stanicjo, električni tok se prekine in istotako se prekine črta na fotografski plošči. Potem se spet vse nadaljuje. Astronomu ni treba sedaj nič drugega, nego da ugotovi na plošči čas, ki ga kaže ura, ko se je zvezdna črta na plošči prekinila, prekinitev mu kaže točni astronomski čas in po njem lahko naravna ure.

Izkopavanje Troje

Svetovna vojna je prekinila arheološka dela pri izkopavanju Troje iz razvalin. Ekspedicija, ki se je sestavila na univerzi v Cincinnati pod vodstvom Williama Sempleja in Karla Blagdena, pa nadaljuje tam, kjer so prenehali kopati starinoslovci pred vojno. 76-letni profesor Dörpfeld, ki je vodil izkopavanje v Olympos in Pergamonu, se namerava pridružiti ameriški odpravi v najkrajšem času, da ji bo na razpolago s svojimi praktičnimi izkušnjami. Dosedanji raziskovalci so odkopali na mestu nekdanje Troje že štiri mesta. Ameriška odprava bo skušala za vsako ceno najti grobove Ahila, Patrokla in Ajaksa, ki jih rabijo starinoslovci za potrditev svojih teorij o stari Troji.

Intourist in potniki v Rusijo

Intourist, sovjetski »Putnik«, sporoča v evropskih listih, da ne more pourediti v Rusijo, veljajo v Rusiji samo za je tisti, ki so njegovega udeleževanja omejeno samo na tujsko prometno propagando za Rusijo v inozemstvu. To pojasnilo je izšlo zategadelj, ker so se množili primeri, da so delavci in profesionalisti pošiljali Intouristu prošnje za sprejem na delo v Rusijo. Potniki, ki kupijo vozovnice in nakazila pri Intouristu, ker nameravajo potovati v Rusijo, veljajo v Rusiji isamo za tujce, nič več. Intourist se pristavlja, da so za preskrbovanje dela v Rusiji ustanovljene posebne organizacije, ki imajo zadnja polnomočja. Samo preko njih je mogoče prositi za delo in dobiti dovoljenje za zaposlitev v Rusiji.

Nova številka

„Življenja in sveta“

Pravkar izšla številka tedenske revije »Življenja in sveta« posvečuje uvodni članek materinskemu dnevu. Članek je izpod peresa našega odličnega esejista Ignotusa, ki razpravlja o mirnega filozofskega stališa o MATERINSTVU v besedah, ki jih bo razumel vsak povprečni izobraženec. V zvezi z materinskim dnevom priobčuje številka tudi nekaj slik.

Drugi članek ki bo zanimal vsakega čitatelja, je razprava dr. Černova o ZNANOSTI V VSAKDANJEM ŽIVLJENJU z lepimi poučnimi slikami.

Newyorški časopis »Forum« je prinesel kot odgovor na stavljeno vprašanje članek »SEDEM ZMOT« znanega zgodovinarja Henrika Van Lunnja, čigar »Človeška zgodovina« in »Od Kolumba do Coolidgea« sta predvedena v vse svetovne jezike. Avtor naštevava sedem usodnih zmot v svetovni zgodovini, ki jih morete čitati v reviji.

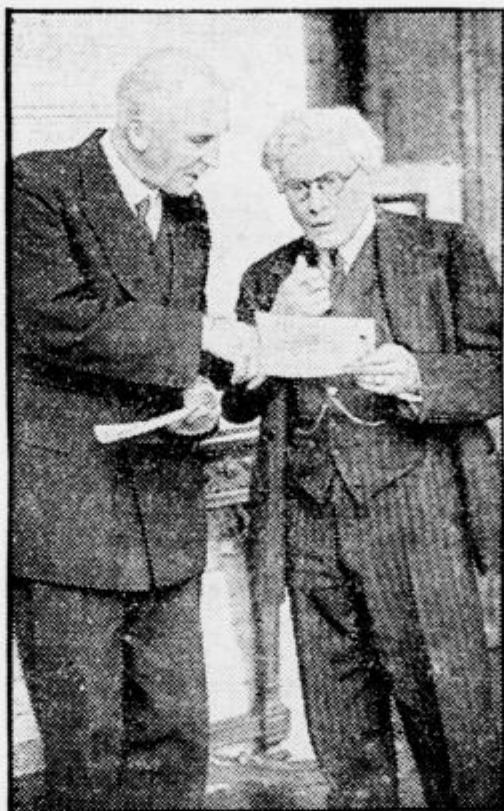
Ce se neko delo ali duševno doživetje prevečkrat ponavlja, se ga naveliča in ti zamrzi. Eno in isto reč je mogoče ponavljati le do neke meje, potem se ti pa vsa duševnost upre in mahoma si je na grla sit. Kje je meja ponavljanja? Kdaj nastopi duševna naveličanost? Kaj jo sproži in kako se pokaže? Na ta vprašanja odgovarja članek »ČLOVEK IN DELO«, v ka-

Avstralski pračlovek

V Jervolskih gorah v južni Avstraliji so našli pred kratkim kost, ki jo je prof. Mackenzie, vodja anatomskega zavoda v Canberri, dognal za del ženske lobanje. Po obliki te kosti je nadalje ugotovil, da je morala biti na zunanjo zelo podobna opici. Vratne mišice je imela močno razvite, običajno je hodila pokonci, a tudi po vseh štirih, prsti na rokah so ji bili daljši nego pri opicah.

Notranjost lobanje kaže na majhne možgane, ki so nalikovali prilično močnemu ženski opici. Živeti je morala zelo primitivno in ni znala govoriti, temveč samo mrmrati in cviliti. Po vsej priliki ni bila niti človeško bitje niti opica, temveč potoma neke vrste, iz katere so se po eni strani razvile človeške opice, po drugi pa človeška plemena. Ta najdba je potrdila staro domnevo prof. Mackenzieja, namreč to, da se je intelekt razvil šele s pokončno hojo in da se je tudi govorica razvila šele tedaj, ko se je žival, iz katere je nastal človek, naučila pokončne hoje.

Med bitko

Angleški vnanji minister sir John Simon (levo) in francoski delegat Paul-Boncour med odmorom na razorožitveni konferenci.

Deto in obleka

Chicaški zdravnik dr. E. V. Hill je preiskal 1400 delavcev, da ugotovi pomen obleke za delo. Preiskani delavci so bili različno oblečeni in so delali v oddelkih z zelo različno temperaturo. Njegova preiskava je imela uspeh v toliko, da je dognal, da najlažje dela delavci, ki je zelo lahko oblečeni in je zaposlen v prostoru, kjer kaže toplotno stalno 24,5 C. Hill je napravil nekaj poskusov tudi z golimi delavci, a pri njih se je pokazalo, da je učinek manjši kakor pri oblečenih. Po vsem tem je prišel Hill do zaključka, da je za delo najprimernejša lahka obleka.

Ameriški Sokoli v Pragi

Te dni se je pripeljal v »Aquitanijsko« Cherbours 300 ameriških Sokolov, ki so namenjeni na letošnji sokolski kongres v Pragi. Sokoli so se izkrcali v Cherboursu in so se takoj odpeljali z brzim vlakom v CSR.

Šola za policijske konje

Zanimiva slika iz Imber Courta, Thames Ditton, kjer se vežbajo konji londonske policije.

terem prihaja avtor do zaključka, da bi vse naše delo in življenje v doglednem času neizogibno dobilo žalostni pečat duševne naveličanosti, ako nas ne bi priganjala k delu kulturna zavest, da velja ves naš enolični trud uresničenju človeških vrednot.

Naš zaslužni zgodovinar I. Vrhovnik zaključuje svoj zanimiv in za literarno zgodovinarje pomemben članek »OB 50-LETNICI GREGORČICEVE ZLATE KNJIGE« z njemu lastno temeljitostjo. (S sliko S. Gregorčiča in A. Aškercja.)

Poučen je nadalje sestavek »KANADA«, kjer živi v zadnjem času mnogo naših izselencev. Sestavek je opremljen z dvema slikama.

Naše gobarje in sploh rastlinoslovce kakor tudi vse one, ki radi uživajo gobo, bo zanimal članek Vojteha Lindtnerja »MAVRAHI« (s slikami).

Pod naslovom »SPOZNAJ SAMEGA SEBE!« sta priobčeni dve sliki človeškega telesa, oziroma okostja po modelih držanskega higienskega muzeja.

V Egiptu se mudi vedno no nekaj znamenitih odprav, ki iščejo dragocenih starin iz dobe faraonov. Vedno novi grobovi prihajajo na dan in ti so kakor odprta knjiga, v kateri se čita zgodovina visoke kulture starih Egipčanov. O najnovejših uspehih poročajo članek »ODKRITJE NOVIH GROBOV V EGIPTU« (s sliko).

Poleg rednih rubrik »TRI MINUTE PO TOVANJE« (Mednarodno mesto Šanghaj, s slikami), »SAHE«, »ZNAMKE GOVORJO« (Vrhovnoplenjeni monarhi, s sliko), »ČLO-

VEK IN DOM« (Red v otroški izbi, s sliko) je začela priobčevati revija serijo »JAPONSKA V SLIKI IN BESEDI«, ki bo nedvomno zanimala vse naročnike in čitatelje.

Številka prinaša v obliki posebne knjige nadaljevanje Iv. Podražjevega romana »BEDAKOVA OSVETA« in serijo slik o »NOVEM SHAKESPEAREJEVEM GLEDALIŠČU V STRATFORDU«.

Zanimivo so tudi krajši sestavki kakor »KOLIKO ČASA ŽIVE ŽIVALI«, »ZAKAJ UMETNO HRANJENI DOJENČKI SLABO USPEVAJO«, »KAKO OSVETLJUJE SONCE ZEMLJO« itd.

Na platnicah je priobčen članek »KAKO JE KANT SKRBELO ZA SVOJE ZDRAVJE«, nadalje »KARIKATURE« in HUMOR (Adamson).

»Življenje in sveta« se naroča v Ljubljani: Knaflejeva ulica 5, in stane trimesečno 20 Din, mesečno 8 Din. Posamezna številka 2 Din v vseh večjih trafikah.

Nova himalajska odprava

Iz Monakovega je te dni odinila ekspedicija na Himalajo pod vodstvom inženjerja Viljema Merkla. Drugi vodja odprave je Američan Herron, ki si je z Merklom razdelil vlogo. Odprava šteje 6 Nemcev, 1 Američana, 1 Američanko in 1 Avstrijca. V Indiji se ji pridružijo še 1 angleški častnik in 1 član himalajskega kluba, v Bombayju pa še tretji Američan. Odprava računa z vsaj polletnim raziskovanjem himalajskega gorovja.

„Moške pestunje“

Londonski zavod za dojenčke je organiziral kurz, kjer se moški poučujejo o pravnem ravnanju z novorojenčci.

Strah pred starostjo

V vsakem človeku, ki odrasle mladim letom, se pojavi prej ali slej strah pred starostjo. Res je, da ostane današnji človek povprečno dalje časa mlad nego naši predniki in da se je povprečna življenjska doba sploh podaljšala, vendar tudi podaljšana mladost ima svoje meje in okrog 50. leta ne more niti dandanes nihče več trditi, da je mlad. Ostane pa lahko mladosten in to ne samo do 50. leta, temveč še dlje, če živi v smislu svoje prave starostne dobe.

Vsaka starostna doba ima svojo vrednost in smisel in tega se moramo dobro zavedati, če jo hočemo dobro prenašati. Mladost je namenjena načeloma razširjanju obzorja in nabiranju izkušenj. Zato se podaja mladina pogumno v vsakovrstne eksperimente in se meni malo za to, če starejši napovedujejo, da se ji bodo ti eksperimenti ponesrečili. Mladina ne go toliko za tem, da bi nekaj dobro opravila, temveč ji zadetuje, če se nekaj dobro začne. Da je v tem velik smisel, ne more še vedeti, a v zrelejših letih bo razumela, da se je morda še največ naučila od svojih neumnosti in napak, od svojih lahkomi-selnih dejanj in nečimernosti.

Življenje starajočega se človeka nima več glavnega poudarka v razširjanju in

množenju svoje življenjske izkušnje, temveč v njeni poglobitvi in očiščenju. Zato ima človek v tej dobi ne samo pravico, temveč tudi dolžnost, da se ne udeležuje več tako vneto vsega, kar se dogaja okoli njega, samo zato, ker je novo in mlado. Njegova stvar je, da previdno izbira, le da ne omalovažuje tega, česa ne more več sprejeti vase. To zadnje je običajna napaka starcev, dasi je ne moremo vzeti tako tragično, če upoštevamo to, kar smo pravkar rekli o pravici in dolžnosti starajočih se ljudi. Vsako mlado pokolenje in tudi naše pomaga človeštvu osvojiti nove vrednote, naj si bodo še tako nezmatne. Mnoge teh vrednot izginejo ponovno po nekaterih pokolenjih, druge žive v nekoliko spremenjeni obliki dalje — dolžnost starosti je, da te vrednote pravilno oceniti in da jih predela s svojim dozorilnim razumom tako, da lahko koristijo kot življenjska osnova novim pokolenjem. Dozoreli razum in ne mladostni nstvarja kulturo in vezi med dobami, zato pa tudi mladinu nikoli odgovorna za kakršnokoli nerednosti v življenju človeštva, temveč vedno pokolenje pred njo, ki ni izvršila svoje dolžnosti, to namreč, da bi ji ustvarilo trdno in zdravo podlago, na kateri bi lahko nadaljevala s preizkušanjem novih, višjih vrednot.

Kriza nemške knjige

Borzo družstvo nemških knjigotrižcev je zdalo svoje letno poročilo, v katerem toži o težkih časih, ki so nastopili v njih strodi. Gospodarske posledice današnjih dni občut nemška knjiga težje nego katerakoli panoga življenja, ker velja tudi med Nemci pravilo, da je treba začeti štediti najprej pri kulturnem davku... Po drugi strani pa se splošno ugotavlja, da ljudje danes mnogo več čitajo kakor kdaj prej. Veliko vrzel je povzročilo tudi dejstvo, da javne ustanove kritijo ali celo popolnoma črtajo podpore za izobraževalne namene. Na ta način so knjižnice omejene v stremiljenju, da bi nabavile čim več dobrega štiva.

Lansko leto so nove izdaje v primeri s letom 1930. nezadovolje za 11 %, v primeri z l. 1913. pa celo za 30 odstotkov. Nazadovanje pa bi bilo nedvomno še večje, da niso pogodbe z avtorji prisilile založnikov izdati prodana dela v zakonitem terminu. Tudi v inozemstvu gre sedaj mnogo manj knjig kakor pred vojno. V pogledu konkurzov je pokazala knjigotriška stroka uspeh, ki ne zaostaja mnogo za drugimi področji. Bilo jih je lani 111, v 78 primerih pa so se dolžniki poravnali s upniki. Casopisi čutijo krizo pri naročnikih in inserentih, kajti podjetja, ki nimajo dela, ne inserirajo in dosedanja naročniki vračajo časopise, ker nimajo dovolj sredstev za plačevanje.

Avtomobil — zdravilno sredstvo

V berlinskem »Autopressedienst« objavlja zdravnik za živčne bolezni dr. Paczek članek, v katerem pravi: Kje imajo ljudje živce v dobi, ko se učijo šofirati? Nima jih — ker jim je edina svrha dosega šoferskega spričevala. In kje so živci teh ljudi pozneje, ko se udeležujejo v prometu? Ne čutijo jih več. Jasne, praktične naloge ne dopuščajo časa za samoopazovanje in za vrtenje v mračne misli. Pod pritiskom odgovornosti se morajo ljudje osredotočiti na obvladovanje vozila. To je nekakšna vozaška terapija in zdravnik za živčne bolezni jo bo v konkretnih primerih prav rad priporočil, ker krepi voljo in daje vozaču občutek gotovosti.

Reklama v časih gospodarske krize

Dr. Grüger piše v »Reklama«, ki izhaja v Berlinu: Res je, da v dobah gospodarske depresije nimajo ljudje toliko denarja, da bi lahko vsak dan inserirali. Razumljivo je torej, da delajo trgovci in drugi v takšnih časih manj reklame, ta pa je zato vidnejša in učinkovitejša. Reklama in reklama sta dva zelo različna pojma. Kdor ume inserirati, doseže tudi z manjšim oglaševanjem več nego tisti, ki pogosto inserira, a ne ve, kako se reklami streže.

6000 praznih stanovanj v Rimu

Iz neke uradne statistike posnemamo, da je v Rimu trenutno 6227 praznih stanovanj z 31.649 prostori. Kakor ponekod pri nas, imajo tudi v Rimu hišni posestniki raje prazna stanovanja, kakor da bi jih oddali po zmerno nižjih cenah.

Pri astmi in boleznih srca, prsi in pljuč, škrofulozi in rahitisu, povečanju ščitne žleze in postanku golše, je uravnavna delovanja »Revesja« z uporabo naravne »Franz Josefove« grenčice velike važnosti. Kliniki svetovnega slovesa so opažali pri jetičnih, da v začetku bolezni porajajoče se zapeke ponehavajo s pomočjo »Franz Josefove« vode, ne da bi se pojavile driske, ki se jih vsak dan bolnik boji. »Franz Josefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Prekop od Moskve do Volge

Ruska vlada se bavi s načrtom, da bi izpopolnila omrežje Volge in zgradila ob reki 30 m visok nasip nad Stalingradom (prejšnjim Caticnom). S tem bi pripravila podlago za veliko elektrarno, ki bi dajala letno 9 milijard kilovatskih ur električne energije.

Druga slična naprava je projektirana pri Samari. S temi napravami bi pridobila Rusija 22 milijard kilovatskih ur na leto. Istocasnno bi bili ustvarjeni pogoji za 6000 km novih vodnih potov v zgornjem delu Volge. Pod Samaro pa bi se tado zvalo travniško obrežje na vzhodni strani sprememilo v rodovitno zemljo, ker bi se našla lepa prilika za umetno namakanje. Vrtno kulturo v Saratovu, Samari, Stalingradu, Engelsu (bivšem Pokrovsku) bi s tem mnogo pridobile in bi se zelo povzgojile. Mnogi smoter vsega tega pa je zveza Moskve z Volgo po posebnem prekopu. S tem bi postala Moskva tudi osrednje pristanišče Rusije.

Švicarske žrtve raka

Uradna statistika Švice navaja, da je lani umrlo za rakom 5.707 oseb. Število je v primeri z žrtvami te bolezni iz l. 1930. zopet nekoliko večje.

ANEKDOTA

Ko je bil te dni umrl Frick in dramatik Anton Wildgans ravnatelj dunajskega Burgtheatra, je od nekdaj dobival izvrstne smotke, ki jim pa ni hotel izdati vira in ki ni tudi nikoli nikomur daroval niti ene. Takrat je prišel na Dunaj znameniti berlinski igralec Fritz Kortner, sam strasten kadilec smotk. V neki družbi je srečal Wildgansa in se je spravil takoj na delo, da bi ga olajšal za eno njegovih dobrih cigar »Ah, čeveda staviti, gospod ravnatelj, je dejal Kortner, da ne boste uganili mojega poklica? Za eno vaših cigar!« »Sicer vas ne poznam,« je dejal Wildgans, »a mislim, da ste igralec.« »Zgubil sem,« je skomignil igralec z rameni. »Kortner ste?« se je začel Wildgans. »Potem nate smotko, izgubil sem jaz...«

Vsak dan ena

Umetnik spomina

»To je nekaj neverjetnega! Imel sem z njim cel kurz spominke tehnike in zdaj je pozabil na honorar! Najhuje je pa to, da se ne morem niti spomniti, kako se piše...« (Lifec).

Michel Zévaco:

Pardaillanov sin

Zgodovinski roman.

»Bil sem malce preoster. Vzemite tole in pozabite mojo jezo!« Concini je bil vselaj velikodušen. To pot celo več. Vsaj sto zlatnikov se je vsulo na mizo. Toda tam niso dolgo ostali. Tri široke šape so se iztegnile in preden je mogel drugič pogledati, ni bilo več novca na mizi.

»In zdaj,« je novič povzel Concini, »zdaj se vrnimo k naši zdevici.«

»Nocojšnji rop?«

»Da, ne mislim ga odložiti... Razen, če je hiša zastražena.«

»Pot je odprta, gospod. Vse je mrimo, tiho, kakor se ne bi bilo nič zgodilo.«

»Ali ste vse poskrbeli?«

»Vse.«

»Tedaj pojdimo!«

Concini je naglo vstal. Vtaknil je v žep možnjo polno cekinov, k pasu si je pripel črno krinko, ob strani meč, in se skrbno zavil v gube širokega črnega plašča. Oprezno je stopil iz hiše, ne da bi šel kaj rekel.

Klateži so krenili za njim.

Na cesti je za trenutek postal in oprezno pogledal na levo in desno, potem pa zavil naravnost v ulico Arbre-Sec. Klateži so šli tri korake za njim.

Iz življenja na deželi

Iz Kranja

Podružnica kola jugoslovenskih sester proslavi v nedeljo 8. t. m. vsakoletni materinski dan s prodajo cvetic. Meščanstvo se prosi, da blagovolijo po svojih močeh počastiti spomin matere z odkupom cvetja. Izkupiček je določen za podporo revnih mater in za okrepitev bolezni siromašne dece.

Gostilničarji zborujejo. V spodnjih prostorih Narodnega doma se je vršil v torek popoldne občni zbor gostilničarjev. Otvoril in vodil ga je predsednik g. Mirko Peterlin, ki je posebno pozdravil sreskega podnačelnika g. dr. Ivana Zobca, zastopnika trgov. zbornice tovarnarja g. Frana Sircu in zveznega tajnika g. Pintarja. Spomnil se je s toplo besedo tudi zveste umrle članice Ane Mayerjeve. Tajniško in blaginjsko poročilo je podal g. Rici Mayer. Lepe smernice za povzdigo tujkega prometa, ki postaja tudi pri nas važen činitelj, je dal g. dr. Ivo Zobec. O trošarskem zakonu, o odpravi registrov in o drugih aktualnih vprašanjih pa je govoril zvezni tajnik g. Pintar. Po poročilu zastopnika trg. zbornice, tovarnarja g. Fr. Sircu o sistemu zbornice je bilo sprejeto, da se ostane pri skupni zbornici, ustanovi naj se le poseben gostilničarski odtsek. Pri slučajnostih se je kritiziralo malo zanimanje merodajnih faktorjev za povzdigo tujkega prometa.

Sokolsko društvo vabi svoje članstvo na sestanek, ki bo drevi ob pol 9. v telovadnici. Na dnevnem redu bo razgovor o praškem zletu in drugih važnih vprašanjih.

Z Jesenice

Jesenice se bodo počasi modernizirale. Sedanjo Vilmanovo hišo, ki je ena najstarejših na Jesenicah, bodo kmalu začeli podirati. Na mestu te stare hiše, ki je zelo kvadratna, bosta zgradila g. Vilman in trgov. g. Dolinar lepi veliki hiši. Imamo v okolici nove carinarnice še nekaj hiš, ki bi bile nujno potrebne obnove.

Ustanovni občni zbor strelske družine bo v nedeljo 8. t. m. dopoldne v stranski dvorani Sokolskega doma. Pridite!

Iz Kamnika

V proslavo materinskega dne priredi v nedeljo popoldne Kolo jugoslovenskih sester akademijo. Na sporedu bodo govori, recitacije, deklamacije in ljubka otroška igranja v režiji učiteljice gđ. Marice Poropatove.

Iz Hrastnika

Kino Narodni dom predvaja v nedeljo ob 14. in 17. uro zanimiv film »Očeta ljubljencek«. Danes ne bo kinopredstave, ker uprizori drevi ob 20. dramati-

35

Niso še napravili dvajset korakov, ko se je iz tema izvila neka senca in jim jela od daleč slediti.

Prišli so pred Bertillino hišo, vendar še niso zagledali žive duše. Escargasse, Gringaille in Carcagne so se Conciniju pred pomolom pridružili. Nenadoma pa je vzkliknil eden izmed njih: »

»Kri!«

Res so bili na tleh še zmerom sledovi boja med Jehanom Hrabrim, Pardaillanom in Neuvyjevimi biriči. Ta dokaz za resničnost njihove povesti je izbil Conciniju poslednje dvome o tej čudni zgodbi.

Sicer pa sploh ni več dvomil. Nekam zamišljeno je jel ogledovati krvave madeže, sledove blata, ki so pomazali bele stopnice, potopana tla, ki so pričala, da se je morala tod gnesti precejšnja množica, potem pa se je obrnil na desno in zavil v slepo ulico Courbâton.

V zagati se je nekdo stiskal k zidu. Iz teme se je izvila senca, ki je stopila h Conciniju.

»Gospod,« mu je šepnil in se priklonil, »nosilnica je pripravljena.«

Concini je odmahnil z roko in priklimal. Neznanec se je spet priklonil in izginil v temo, odkoder je bil prišel. V ulici Arbre-Sec je srečal vohuna, ki je ves čas sledil Conciniju in zdaj ogledoval sledove boja Niti zmenil se ni zanj. Krenil je v ulico Saint-Honoré in izginil v Concinijevi palači.

Ko je izginil, je vohun posmehljivo pogledal na Bertillin balkon. potem pa na Jehanovo podstrešno okence. Obraz se mu je od sovraštva spačil in zagodrnjal je v noč:

»Koniec je ljubavih sanj, lepa golobčica!... Vaš golobček se zdajle nemočno zaletava v stene svoje zamrežene kletke, kamor se

sodeloval in je bilo v tem pogledu poročilo, katero je »Jutro« vpsolala neka oseba, netočno!

kr— V proslavo materinskega dne priredi krška osnovna šola v soboto 7. in nedeljo 8. t. m. v sokolski dvorani v Krškem sokolski orkester.

Iz Ptuja

j— Esperantska prireditel. V nedeljo bo ustanovljen v našem mestu nov esperantski klub. Pridejo delegati raznih društev in klubov iz Slovenije ter ostalih krajev države. Ob 14. bo prireditev za javnost v gledališču. O širjenju esperanta bo govoril g. Rotkvič iz Zagreba, o esperantu in miru g. Herkov iz Ljubljane, o esperantu kot kulturnem faktorju pa prof. Rakuš iz Maribora. Sledile bodo deklamacije in petje esperantskih pesmi. Vsi, ki vas zanima mednarodni jezik iz vzvišena ideja esperantizma, pridite!

j— Sportni klub brez igrališča. Sportni klub v Ptuj je imel že dolga leta v najemu od uprave grašine Herbersteinove travnik za klavirno ob Dravi, katerega je preuredil z velikimi denarnimi žrtvami v sportno igrališče. Sedaj pa je klub ta prostor izgubil, ker se je namreč razdelil v smislu novega agrarnega zakona med agrarne interese. Klub išče nov prostor, vendar pa bo za letos, kakor kaže, ostal brez igrališča.

i— Regulacija Slomškove alic, ki je bila dosedaj za promet veliko preozka, se je pričela. Prekopati morajo precejšen kos hriba pri cerkvi in so delavci pri izkopavanju naleteli na človeške okostnjake. Okoli mestne cerkve je namreč bilo svoječasno pokopališče. Delo opravljajo kulturni. Slomškova ulica in tudi prostor med to ulico in Miklošičevo cesto se bo preuredil po načrtih arhitekta Jelenca iz Maribora.

Iz Prekmurja

pm— Otvoritev strelišča. Agilna strelska družina v Murski Soboti otvori strelišče v nedeljo 8. t. m. v Mačkovičih. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel narodni poslanec g. Benko. Prireditev bo večjega obsega. Železniške zveze z Mačkovič so ugodne, vozil pa bo tudi avtobus, tako da bo lahko vsakdo pohitel na prireditev.

pm— Smrt uglednega župnika. Dne 1. t. m. je preminil po dolgi bolezni župnik v Martjencih g. Horvat Jožef, ki je bil splošno priljubljen in spoštovan med občani. Blag mu epomini!

BLED. 30. aprila zvečer se je vršil v salonu hotela »Trohe« na Bledu ustanovni občni zbor krajevne organizacije JRKD. Delegat banovinskega odbora g. dr. Marjan Zajc je podal poročilo o političnem položaju, o delu poslancev v Narodni skupščini in o programu nove stranke. Za njim je govoril leški župan g. Ivan Ažman, nato pa je blejski župan g. dr. De. Gleria poročal o krizi na Bledu. Z vzklikom je bil izvoljen naslednji odbor: predsednik Poklukar Vinč, I. podpredsednik Papler Alojzij, II. podpredsednik Potočnik Ivan, tajnik Juretič Ivan, odborniki: Vrhunc Joža, inž. Rus Alojzij, Ažman Stanko, Repe Slavko in Pretnar Joža. V nadzorni odbor so bili izvoljeni: Piber Matevž, Dolar Franc in Krainer Ropret. Za delegata za sresko skupščino JRKD je bil izvoljen dr.

je ujel... Videla ga boš še... na Grevskem trgu... prihodnje dni, ko bo krvnik ščipal meso z njegovih prs in ko bodo štirje konji raztrgali njegove orjaške ude in jih raznesli po mestu.«

Tiho je šel in med potjo premišljal:

»Tudi mene ne bo manjkalo med gledalci tega čudovitega prizora... Siromak!... Dolga leta živim le še od pričakovanja tega srečnega trenutka!«

»Bil je že na oglu slepe ulice. Pogledal je v noč in zamrmral:

»V veselju, ki me prevzema, ne smem pozabiti zaupne vloge, ki mi jo je poverila signora Leonora. Perdio! Tule vadih luknjo, ki je kakor nalašč zame! Usoda je Conciniju naklonjena. Nebo je oblačno, da je temno kakor v rogu. Prava reč! Saj mi ni treba gledati. Ni vrag, da ne bi šli tod mimo, ko jih čaka nosilnica!«

Zlezel je v kotanjo, ki jo je pravkar odkril in nameril oči v slepo ulico nalik pošastnemu pajku, ki preži na plen.

»Zmerom sem sanjal, da bi tudi prevzvišena kneginja Favsta Borgia videla smrt svojega sina!... In moje poslednje veselje, ki bi ga rad počel s poslednjo kapljico krvi, bi bilo, če bi ji mogel zaklicati: »Glej, kneginja Favsta, dobro glej!... Jehanu Hrabremu sodi krvnik... tvojemu sinu!... In jaz, Saetta, jaz sem bil tisti, ki je napravil iz njega tatu. klateža, zavratnega morilca!... Jaz sem ga podžigal in s spretno roko privedel do morišča, kjer ga zdaj lahko vidiš!...«

Njegov tihi smeh je bil nekaj strašnega. Groza ga je bilo poslušati.

»Toda ura maščevanja pride, čeprav šele čez dolgo... Prebrskati bom Italijo, Španijo in Francijo, na dno pekla pojdem, če bo treba... toda dobiti te moram... da ti prinesem to božansko vest. Ničesar drugega si ne želim, le to naj mi nakloni nebo... ali pekel...«

Med tem pa Concini in njegovi tovariši niso držali križem rok.

Zadružna hranilnica

registrovana posojilna in gospodarska zadruga z omejeno zavezo

LJUBLJANA

Sv. Petra cesta 19.

sprejema

hranilne vloge

na vložne knjižice

in tekoči račun

po ugodnem obrestovanju

Varnost za vloge polno zajamčena.

Janežič in za njegovega namestnika Gradnik Rajko. Nova organizacija že šteje lepo število članov. — V nedeljo 1. t. m. je priredil blejski Sokol pešizlet na Bohinjsko Belo. Izleta se je udeležilo okrog 150 članov, članic, narasčajnikov in dece. 22. t. m. priredi Sokol pešizlet na Koprivnik, kjer bo popoldne javen nastop.

BLED. Zvočni kino bo predvajal danes ob 20. in jutri ob 15. in 18. in 20. film »Vesela kavalirija«.

ARTICE PRI BREZICAH. Z izredno leptom uspehom je bil zaključen tečaj gospodinjke nadaljevalne šole pod vodstvom gđ. Hirsmanove. Iskrena zahvala za njen trud in skrb, za nenejdatne govore, s katerimi je vzpodbujala bodoče gospodinjke, ter ljudski posojilnici in Artičah, ki je pomagala v denarnih zneskih, da se je lahko oskrbel potrebni inventar. Gojenke so se zelo potrudile. Tečaj so zaključile s čajanko, na katero so bili povabljeni vsi stariši gojenki in nekaj odličnih mož. Župan Rožman je toplo pozdravil vse navzoče. Nato je gđ. Hirsmanova ob enem proslavila s šolsko mladino materinski dan z raznimi deklamacijami in petjem, kar je matere zelo ganilo. Gojenke so pod vodstvom gđ. Hirsmanove povabljene goste lepo pogostile.

Počitniški tečaj za individualno psihologijo na Semmeringu

Maribor, 6. maja
V dneh od 20. junija do 10. julija bo na Semmeringu tečaj za individualno psihologijo in sorodna področja. Vodil ga bo dr. Alfred Adler. Tečaj je namenjen v prvi vrsti vzgojiteljem in zdravnikom, mnogo bo pa nudil tudi pravnikom in zlasti staršem. — Glavne teme so: Osnove individualne psihologije, Medicinska psihologija, Vzgoja k blistevnim tjem življenjskim nalogam: družbi, poklicu in ljubim, Individualna psihologija in šola, Kaj mora vzgojitelj vedeti o

GLEDALIŠČE

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 7. Ob 15.: Gostovanje jeseniške mladine. Globoko znizane cene. — Ob 20. Kvadratura kroga. A.

Nedelja, 8. Trije vaški svetniki. Izven. —

Znižane cene.

Ponedeljek, 9. Leda. Red C.

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 7. Tosca. Red D.

Nedelja, 8. Viktorija in njen huzar. Izven.

Znižane cene.

Ponedeljek, 9. Zaprt.

Ljubljanska drama ponovi drevi komedijo »Kvadratura kroga« v običajni zasedbi. »Trije vaški svetniki«, komedija iz vsakega življenja, ki je gotovo ena najbolj zabavnih, kar jih je bilo v poslednjih časih na našem repertoarju, se jutri ponovi poslednjič v letošnji sezoni. Zasedba ista, le vloge župnika igra tokrat g. Jerman.

Sprememba opernega repertoarja. Namesto najavljenih oper »Cavalleria rusticana« in »Glumalič« se poje danes zvečer Puccini-jeva opera »Tosca« za red D. Naslovno ulogo poje ga. Thierryjeva, Cavaradossija g. Marček, barona Skarpio g. Primožič. Ostala zasedba kakor po navadi.

SENTJAKOBSKI GLEDALIŠKI ODER.

Začetek ob 20.15.

Sobota, 7. maja: »Študentje smoc«, premijera.

Nedelja, 8. maja: »Študentje smoc«.

Krstna predstava pri Sentjakobčanih. Drevi in jutri ob 20.15 uprizorijo Sentjakobčani prvič izvirno domačo spevoigro v treh dejanjih s petjem »Študentje smoc«. Veselozgodno je spisal prvi ljubljanski skladatelj g. Metka Bučarjeva. Godbo pa je skomponiral priznani kupletist Danilo Bučar. Dejanje se vrši na Rabu in nam slika taborenje ljubljanskih dijakov z vsemi veselimi prigodami razposajene mladosti. Veselozgodno je polna komičnih situacij in zdravega humora. Dejanje je poživljeno s celo vrsto pesmi vlogov in kupletov, ki jih izvajajo dami Bučarjeva in Ervina Wrischerjeva in g. Lavrič, Škerlj, Zalaznik in zbor. Ker sodeluje orkester, ki zavzame mnogo prostora, bo na razpolago mnogo manj sedežev, na kar opozarjamo cenjeno občinstvo. Režijo vodi Miran Petrovič. Ker vlada za ta praznik Sentjakobčanov izredno zanimanje, kupite vstopnice v predprodaji.

Radio

Izveček iz programov

Sobota, 7. maja.

LJUBLJANA 12.15: Plošče. — 12.45: Dnevne vesti. — 13: Čas, plošče. — 17.30: Salonski kvintet. — 18.30: Gimnastične vaje. — 19: Angleščina. — 19.30: Govorniške vaje. — 20: Koncert orkestra »Grafike«. — 21: Kuplet (gosp. Povhe). — 21.30: Salonski kvintet. Vmes napoved časa in poročila.

Nedelja, 8. maja.

LJUBLJANA 9: Prenos iz cerkve. — 9.30: Plošče. — 10: Versko predavanje. — 10.30: Dr. Korošec in zadrugištvo. — 11: Koncert zbora Zarije. — 12: Čas, poročila, plošče. — 15.15: »Sen kresne noči«. — 16: Plošče. — 16.45: Kako duhovito kratkočasim sebe in družino. — 17.15: Harmonika. — 20: Esperantsko predavanje. — 21: Brandlov trio. — 22: Čas, poročila. — 22.15: Salonski kvintet.

BEOGRAD 12.30: Orkester. — 17.30: Plesna glasba. — 19: Pesmi. — 19.30: Koncertni večer. — 21.40: Poročila. — 22: Orkester. — 22.40: Jazz. — ZAGREB 10: Proslava Zrinskih in Frankopana. — 17: Plošče. — 20.30: Tamburaški zbor. — 22: Plesna glasba. — PRAGA 18: Opera. — 20.05: Veselozgodna. — 21: Lahka godba. — 22.20: Plošče. — BRNO 18: Komorna glasba. — 19: Program kakor v Pragi. — VARSAVA 17.45: Orkester. — 20.15: Poljuden koncertni večer. — 22.10: Pesmi. — 23: Plesna glasba. — DUNAJ 9.40: Haydnova proslava. — 10.10: Klavir in orgle. — 11.10: Simfoničen koncert. — 13.40: Plošče. — 14: Citre. — 18.30: Orkester. — 20.05: Spevoigra. — 22.05: Godba za ples. — BERLIN 20: Koncert zbora in orkestra. — 22.30: Plesna glasba. — KÖNIGSBERG 20: Operni večer. — 21.05: Lahka glasba. — Prenos iz Berlina. — MÜHLACKER 14.30: Zborovski petje. — 18.30: Narodne pesmi. — 20: Goethejeva proslava. — 21: Wagnerjeve opere. — 22.50: »Sansonie«. — 23.10: Nočni koncert. — RIM 17.30: Orkester. — 20.40: Prenos koncerta z glasbene akademije. — CIGANSKA GODBA. — RIM 17: Vokalni in instrumentalni koncert. — 20.30: Operni večer.

TISKARNA IZVRŠUJE RAZLIČNE TISKOVINE, ČASOPISE, DIPLOME, REVIJE, VREDNOSTNE PAPIRJE, KOLEDARJE, SREČKE, KNJIGE I.T.D. ENOBARVNI IN VEČBARVNI TISK, PISMA, RAZGLEDNICE, SLIKE, OSMRTNICE, OVITKE, JEDILNE LISTE, CENIKE, VIZITKE, RAČUNSKE ZAKLJUČKE, POROČNA NAZVANILA IN VABILA

V LJUBLJANI

NARODNA TISKARNA

CE POTREBUJETE TISKOVINE, KATALOGE, PROSPEKTE, TODA SE NE MORETE ODLICITI V KAKŠNI OBLIKI NAJ SE IZVRŠE BLAGOVOLITE SE OBRNITI NA NAŠE PODJETJE, KI VAM JE V VSEH POTREBAH IN VPRAŠANJH DRAGEVOLJE NA RAZPOLAGO. — VSA GRAFIČNA DELA SE IZVRŠUJEJO LEPO, SOLIDNO IN TOČNO. CENE ZMERNE — PRORACUNI IN PONUDBE NA ZAHTEVO ZASTONJ

Cene malim oglašom

Zenitve in dopolnjevanja vsake beseda Din 2.— ter enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova Din 5.— Oglasi trgovskega in reklamnega značaja vsake beseda Din 1.— Po Din 1.— za besedo se zaračunajo nadalje vsi oglasi, ki spadajo pod rubrike »Kam pa kame«, »Auto-moto«, »Kapital«, »V najema«, »Posesta«, »Lokal«, »Stavogradnja«, »Stroje«, »Vrednote«, »Informacije«, »Živali«, »Obrti« in »Les« ter pod rubrikama »Trgovski potnik« in »Zasluzke«, če se z oglašom nudi zasluzke, oziroma, če se išče potnika. Kdor si pa pod tema rubrikama išče zasluzke ali službe, plača za

Malim oglašom

Za odgovor 3 Din v znamkah

vsako besedo 50 par. Pri vseh oglaših, ki se zaračunajo po Din 1.— za besedo, se zaračuna enkratna pristojbina Din 5.— za šifro ali za dajanje naslova. Vsi ostali oglasi socialnega značaja se računajo po 50 par za vsako besedo. Enkratna pristojbina za šifro ali za dajanje naslova pri oglaših, ki se zaračunajo po 50 par za vsako besedo, znaša Din 3.— Najmanjši znesek pri oglaših po 50 par za besedo, je Din 10.— pri oglaših po 1 Din za besedo pa Din 15.— Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpisati v pismu ohenem s naročilom.

Službo dobi

Vaška beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (1)

Pekovskega učenca

iz postone bise, z vso okolišjo sprejme takoj Matja Senekar, pekarna, Sv. Martin na Marj, Medjimurje. 16615-1

Mlažega brivskega pomočnika

sprejme Joško Jezerski, brivec v Mostah pri Ljubljani. Nastop po dogovoru. 16615-1

Šiviljsko vajeniko

sprejme Karel v Šentlurci, borgevi ulici 7/1, desno. 16615-1

Kuharsko učenika

z deželo, ki bi pomagala opravljati vsa dela, sprejme brezplačno hotel Tivoli. 16615-1

Vzgojiteljico

z znanjem francoske in angleščine, po možnosti s takojšnjim nastopom sprejme. Ponudbe s fotografijo in plačilnim zahtevam na naslov: Brod, poljski prelat 53. 16615-1

Blagajničarko za kino

zmožno tudi nemškega jezikarja, za nastop s 14. majem. Obširne ponudbe s sliko na Zdravilski »Ton-Kino«, Rogaska Slatina. 16615-1

Kino-bijeterke

mlade, prične in polne, sprejemamo s 14. majem. Zmožne tudi nemškega jezika imajo prednost. Obširne ponudbe s sliko na Zdravilski »Ton-Kino« v Rogaski Slatini. 16615-1

Kino-operator

za »Licht-tonfilm« s samo prevzemom, modbi takoj sprejme. Obširne ponudbe s sliko na Zdravilski »Ton-Kino«, Rogaska Slatina. 16615-1

3 zanesljiva dekleta

vože v računanj, za buket in blagajno išče restavracija v Zagrebu za polnočasno, vsa odziba v hiši. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Solidnost«. 16615-1

2 hotelski sobarici

prvo z znanjem nemške in druge, pridni sprejme takoj hotel »Tivoli«. 16615-1

Natakarja-donašalca

traznega — kakor tudi vajenca sprejemamo takoj. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 16615-1

2 natakar. vajenca

sprejme kolodvorska restavracija. Pismene ponudbe na Kolodvorsko restavracijo v Ljubljani. 16615-1

2 natakar. vajenca

sprejme kolodvorska restavracija. Pismene ponudbe na Kolodvorsko restavracijo v Ljubljani. 16615-1

Prekajevalca

s dobriimi sprejeli sprejemamo takoj. — Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Ljubljana«. 16615-1

Šiviljsko vajeniko

sprejemamo takoj. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 16615-1

Natakarico

ki bi tudi pomagala pri gospodinjstvu, sprejemamo. Oglasi se je osebno na naslov: Ivanka Slovka, Ljubljana, Kelenjska ulica št. 19. 16615-1

Dobro modistinjo

sprejemamo takoj za sezono. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Prima mode«. 16615-1

Edgar Rice Burroughs

Tarzan, kralj džungle

Mogočne mišice Tarzanovega hrbita in ramen so se od napora napenjale kakor vozi. Njegove silne roke so naposled strle sovražnikovo moč. Dolgi lovski nož se je več kot desetkrat globoko zadir v Terkozove prsi. Se trenutke, in veličanska zver se je mrtva zavalila po tleh.

Mlažega brivskega pomočnika

tobraga in hitrega delavca sprejme takoj Vekoslav Vrborn, Slovenskega. 16615-1

Knjige

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. Oglasi socialnega značaja po vsaki beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (8)

Sotori — čolni!

Illustrirani katalog izšel — pisarje B. Kolb, 172. marje-St. Vid. 16615-1

Službe išče

Vaška beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (2)

Izučena kuharica

išče službo pri dobri obitelji ali kot pomočnica k starejši kuharici. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 16615-1

Učiteljica

z znanjem nemške, ške, slovene, češke in poljske govori in pomaga pri gospodinjstvu. Cenj. dopisa na področje »Jutra« pod šifro »Maribor pod znakom« »Pametna vzgoja«. 16615-1

Sofer

z dvajsetmesečno prakso, vešč vseh popravil, ki bi opravljal tudi druga dela, trenen, zanesljiv in pošten išče službo. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Sofer«. 16615-1

Koncipient

s sodno in polnoči odgovornostjo, išče namestitev. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Koncipient«. 16615-1

Sobarica

vajenca pospeševanja boljših sob in smotna žravnja. Išče službo. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 16615-1

Enfilarica

zmožna žravnja, išče službo. — Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 16615-1

Natakarica

zmožna kavelje, išče službo. Prevzela bi tudi malo gostilno na račun »Jutra« v oglašnem oddelku »Jutra«. 16615-1

Trgovski pomočnik

dobro izurjen v trgovini mehanega blaga, z nekaj kavelji, želj promeni službo. Nastopi takoj ali pozneje. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 16615-1

Začetnica

ki je dovršila mehan. kolo in trg. tovar, išče službo v pisarni ali kot blagajničarka. Gre tudi 2 meseca brezplačno. Cenj. ponudbe na področje »Jutra« v Mariboru pod »Vestralov«. 16615-1

Prodaj

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsake beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (6)

Za sušenje las

aparati, 150 voltov, za 200 Din prodaja Albina, Poljska cesta št. 54, prilike. 16615-1

Čevlji na obroke

Tempe, Gladišča št. 4 (nasproti Gladišča). 114-6

Starinski stoli

klop in drugo pohištvo na prodaj v Krležinski ulici št. 5/1. 16615-1

Vrtne klopi

po 250 Din imajo stalno v zalogi Sirojce tovarne. 16615-1

Dolomitni pesek

ki vam ga dostavi R. Vodnik, se naroči pri »Joklo«, Ljubljana, Stari trg — telefon 3845.

Železna blagajna

velika »Wertheim« ugodno napredaj. — Pojavila daje Družstvo posavitnikov, Ljubljana, Salondarska ulica št. 6. 16615-1

Orešljiva jederca

po Din 12 kg nudi Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 5. 16615-1

Blagajna

Wertheim, 2 pisalna stroja »Ideal« in voz brok za 6 oseb — vse v najboljšem stanju napredaj na »Krajskem nasipu št. 26/1. 16615-1

Otroški voziček

dobro ohranjen, na peresih prodam za 350 Din. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 16615-1

Damski čevlji

št. 40, temno-dr. barve, kombinirani, fino ševro se, domače dobro ročno delo, skoraj novi za 200 Din napredaj v Stralski ulici 10 prilike, hodnik, 2. vrata levo. 16615-1

Otroški voziček

moderen, skoraj nov, napredaj. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 16615-1

Golobniak

rišak, samostojni in 3 pare lepih golobov ugodno prodaja Bonča, Siska, Koteleja št. 8. 16615-1

Auto, moto

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (10)

Tovorni avto

Chevrolet, brezhiben, ugodno napredaj v mehaniki delavci v Kaplitski ul. št. 3. 16615-1

Motorno kolo

s prikolico, angleško znamke, popolnoma novo, radi kavelje, avtomobila št. 22 E. R., Florjanska ul. 22. 16615-1

AJS motorno kolo

s prikolico, 10 HP, malo rabljen, prodam. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 16615-1

Kolesa

za besedo. Oglasi socialnega značaja po 50 par beseda. Za dajanje naslova ali za šifro 5 Din, oziroma 5 Din. (11)

Dve kolesi

moške in damsko za vsako ceno napredaj na Mikloševci cesti 7/III, vhod poleg Delavske slastičarne. 16615-1

Kupim

Oglasi trg. značaja po 1 Din beseda; za dajanje naslova ali za šifro 5 Din. — Oglasi socialnega značaja vsake beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro pa 3 Din. (7)

Namizni telefon

avtomatni, kupim. — Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Telefon«. 16615-1

Jedilno orodje

erobno ali alpaca srebro kupim. Ponudbe pod šifro »Se dobro« na oglašni oddelku »Jutra«. 16615-1

Rabljeni cevi

pramer 1 1/2 c. c. c. knji Slamič, Gosposvetska cesta. 16615-1

Drva

Lesni trgovci, pozor! — Od mene lahko dobite prama štajerska vina proti sublim bukovim drvam. — Ponudbe pod »Vine« na oglašni oddelku »Jutra«. 16615-1

Posest

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (20)

Lepa trgovska hiša

visokoparterna, z šestimi sobami, trgovskim lokalom, gospodarskim poslopjem, v večjem kraju, pri farni cerkvi na biskovskem, ob železnici, takoj napredaj. Tudi se lahko kupi zraven nekaj nje. Vamejo se kot plačilo tudi vlozne knjizice dobrih denarnih zavodov. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Hiša 200«. 16615-1

Valjčni mlin in žago

na stalni vodi, v prometnem kraju ob železniški železni ugodno prodam. Poleg je stanovanjski in gospodarski poslopje. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Veče podjetje«. 16615-1

Pohištvo

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (12)

Spalnico

dobro ohranjen, poceni prodam. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Spalnica«. 16615-1

Prehrana

Kdor si di prehrano plača za vsako besedo 1 Din; kdor si di prehrano plača za besedo 50 par; za dajanje naslova ali šifro 3 Din. Oziroma 5 Din. (13)

1 ali 2 otroka

bleda in slabotna sprejem preko leta na deželo v dobro prehrano in skrbno vzgojo. Naslov v oglašni oddelku »Jutra«. 16615-1

Kapital

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (16)

Vložno knjižico

Ljubljanske kreditne banke za vsake znesek prevzamejo pred dovoljenj garancij in dobrih obveznosti. Dopise na oglašni oddelku »Jutra« pod »Sigurna rentabiliteta«. 16615-1

Frizerski salon

za dame in gospode, išče družabnika s 15.000 Din gotovine — eventualno se tudi prodaja. Ponudbe pod šifro »Center Ljubljana« na oglašni oddelku »Jutra«. 16615-1

50.000 Din posojila

50.000 Din posojila izredno prodaj izredno sigurno. Dopise na področje »Jutra« v Mariboru pod šifro »Rentabel«. 16615-1

Lokali

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (18)

Se nekaj lepih trg. lokalov

v novi Luckmannovi hči v Gradski ulici s 1. avgustom 1932. Poizve se v pisarni dr. Luckmann na Erjavčevi cesti št. 4/1. 16615-1

Lokal

v katerem se nahajajo še nad 60 let dobro vpeljana dožnikarica obrt, v vsem inventarju in strojem, tudi nekaj najemnin odjem v prometnem mestu. Pisati na oglašni oddelku »Jutra« pod »Dožnikar«. 16615-1

Pisarniške prostore

nasproti pošte oddam. Naslov pove oglašni oddelku »Jutra«. 16615-1

Pridelki

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (33)

Suhe smrečke

(mavrohe) kupuje Sever & Komp., Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 5. 16615-1

Les

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (15)

Brunsi les

(Schleifholz) smreka, 10 % jelke, od 10-20 cm premera, iščemo večje količine. Dobava do konca julija. Ponudbe franco meja Sptilje neocarinjene pod »Eksperte na oglašni oddelku »Jutra«. 16615-1

Odpadke od žage

dobro očistene, kratko žagane, v vsaki množini prodaja Parma žaga Ljubljana, glavni kolodvor (nasproti tovarni Ivan Siska) Metelkova ulica št. 4. — Istotam se dobi žaganje od žage lesa v vsaki množini. 16615-1

Žagana drva

Din 120, premo, prekle za fikal stavbni les Jos. Prelesnik, Ljubljana 7. Jančeva ul. — telefon 3389. 16615-1

Stanovanje

Vaška beseda 1 Din; za dajanje naslova ali za šifro pa 5 Din. (24)

Stanovanje

soba in kuhinja, v priležju oddam 1. junija. Poizve se na Vodovodni cesti št. 7/1. 16615-1

Krasno stanovanje

soba, kuhinja, kuhinja, balkon, priključni in vrtom oddam takoj ali s 1. junijem v Zarnikovi 6, ob Dunajski cesti. 16615-1

Stanovanje

2 sob, kuhinja in priključni oddam za avgust v Kneževi ulici 11 — po v Rokno dolino. Ogledati samo popoldne. 16615-1

Stanovanje

2 parketiranih sob, kuhinja in priključni oddam s 1. junijem na Večni poti št. 9. — pod Roknikom. 16615-1

Trisob. stanovanje

solončno, komfortno, prostorno, erker in balkon, oddam s 1. avgustom pod Roknikom, Večna pot 14. 16615-1

Stanovanje

2 parketiranih sob, kuhinja in priključni oddam s 1. junijem. Naslov v oglašnem oddelku »Jutra«. 16615-1

Stanovanja

Vaška beseda 50 par; za dajanje naslova ali za šifro 3 Din. (21-a)

Štirisob. stanovanje

moderno — najraje v vrtom, iščem za avgust. Ponudbe s navedbo cene na oglašni oddelku »Jutra« pod »Moderno stanovanje«. 16615-1

Stanovanje

2-3 sob, kuhinja in priključni 18-20 kista družina 3 odraslih oseb (točen plačnik) v centru ali blizu centra Ljubljane. Prejemam na svoje stroške. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod šifro »Tri osebe«. 16615-1

Večjo sobo in kuhinjo

iskam v Roki dolini. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Dve osebi«. 16615-1

Stanovanje

2 sob, kuhinja in kopalnica v okolici ali ne daleč od centra išče vliji lastnik. Ponudbe na oglašni oddelku »Jutra« pod »Mati